

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**BIBLIOTECA POPORALĂ
A ASOCIATIUNII**

Anul al 19-lea Nr. 173 (1929)

Calendarul „Astrei” pe anul 1930

Întocmit de:

Horia Petra-Petrescu

Editura Asoc. „Astra”, Sibiu, Str. Șaguna 6.

Prețul: 15 Lei.

„ASOCIAȚIUNEA pentru literatura română și cultura poporului român“.

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:

† **M. S. Regele FERDINAND I.**

Prezident activ:

Vasilie Goldiș.

Vice-prezident I.:

Dr. Oct. Russu.

Vice-prezident II.:

Dr. Gh. Preda.

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de
frunzași. Biblioteca Centrală a Societății „Căminul” din Giurgiu.

 **E de datoria fiecărui bun
Român să sprijinească „Aso-
cțiaștunea“ abonând publicațiile
ei și inserându-se de membru.**

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna.	Lei 5000—
Membru fondator al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 1000—
Membru pe viață al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 500—
Membru activ al „Asociațiunii“, anual	„ 50—
Membru ajut. al „Asociațiunii“, anual	„ 10—

C 452

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 19-lea.

Nr. 173.

1929.

Calendarul pentru popor al Asociațiunii

pe anul

1930

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Întocmit de

Horia Petra-Petrescu.

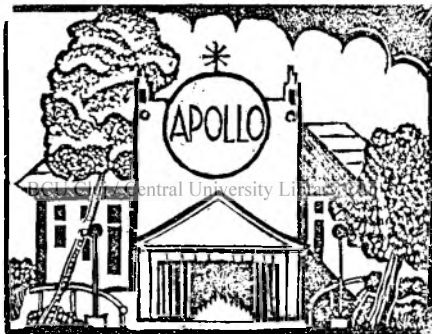
Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Trăiană“, s. a., Sibiu.

Proprietar:
IOAN D. PETRI

Cinema APOLLO

SIBIU
Piața Unrei 6

Aranjat modern, aduce cele mai bune
filme instructive și distractive
cu călătorii, drame, comedii etc.

Zilnic **3** reprezentații:
dela 5-7, 7-9 și 9-11.

Dumineca 4 reprezentații.

PREȚURI MODERATE!

Rugăm sprijiniți uncea întreprindere
:- românească de felul acesta. :-

Casa Domnitoare română.

1. *Maiestatea Sa MIHAILU, Rege al României*, născut în Cotroceni (București) la 25 Octombrie 1921, urcat pe tron la 20 Iuliu 1927.
2. *M. S. MARIA, Regina-Văduvă a României, Prințesă de Britania-mare și Irlanda*, născ. la 29 Octombrie 1875, căsătorită la 10 Ian. 1893 cu Ferdinand, al doilea Rege al României, mort la 20 Iuliu 1927.
3. *Părinții M. S. Regelui Mihailu:*
Prințesa Elena, fiica Regelui Greciei, născută la 20 Aprilie 1898 în Atena, căsătorită la 10 Martie 1921 cu
Prințele Carol, acum Carol Caraiman, fost Prințipe de coroană al României, care a renunțat la tronul României.
4. *Unchii și mătușile M. S. Regelui Mihailu:*
  - a) *Prințesa Elisaveta*, născ. la 29 Sept. 1894 căsătorită la 27 Febr. 1921 cu moștenitorul tronului grecesc, *Prințele Gheorghe.*
  - b) *Prințesa Mărioara*, născ. la 27 Dec. 1899, măritată la 6 Iuliu 1922 cu M. S. Regele *Alexandru al Serbiei.*
  - c) *Prințele Nicolae*, Regent al României, născ. la 18 Octombrie 1903.
  - d) *Prințesa Ileana*, născ. la 23 Decembrie 1908.
  - e) *Prințele Mircea*, născ. la 21 Dec. 1912, mort la 2 Nou. 1916.

Regența.

A. S. R. Principele *Nicolae*.

Sanctitatea Sa, Patriarhul *Miron Cristea*.

Di *Gheorghe Buzdugan*, președintele Înaltei Curți de Casație.

Sărbători ale Familiei Regale.

25 Octobrie, *Nașterea M. Sale Regelui Mihai I.*

8 Novembre, *Onomastica M. S. Regelui Mihai I.*

22 Iuliu, *Onomastica M. S. Reginei-Uăduve Maria.*

21 Maiu, *Onomastica Alteței S. Regale Elena,*
Mama Regelui.

Căpeteniile bisericilor românești din Transilvania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. Biserica ortodoxă.

Patriarh: Sanctitatea Sa *Dr. Miron Cristea*, București.

Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.

Episcopi: Prea Sf. Sa *Traian Bădescu*, Caransebeș.

Prea Sf. Sa *Roman Ciorogariu*, Oradea.

Prea Sf. Sa *Nicolae Ivan*, Cluj.

Prea Sf. Sa *Dr. Grigore Comșa*, Arad.

2. Biserica greco-catolică.

Mitropolit și arhiepiscop: Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Suci*, Blaj.

P. S. S. *Dr. Traian Frențiu*, Oradea.

P. S. S. *Dr. Iuliu Hossu*, Gherla.

P. S. S. *Dr. Alexandru Nițulescu*, Lugoj.

Sărbători naționale.

(Cu oprire de orice lucru).

- 24 Ianuarie*: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia) 1859.
10 Maiu: Carol I. urcă tronul României (1866). — Proclamarea Independenței României (1877). — Încoronarea întâiului Rege român (1881).
Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

Alte sărbători naționale.

(Cu slobozenie la lucru).

- 15 Maiu*: Proclamarea libertății poporului român la Blaj (1848).
27 Martie: Proclamarea Unirii Basarabiei cu România. (1918).
28 Noembrie: Proclamarea Unirii Bucovinei cu România (1918).
1 Decembrie: Proclamarea Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale.

(Cu oprire de orice lucru).

- Toate Duminicile de peste an.
 Ziua întâiu și a doua de Paști și de Crăciun.
 Înălțarea Domnului (Ziua eroilor).
 1 Ianuarie (Anul Nou).
 8 Ianuarie (Boboteaza).
 24 Ianuarie (Unirea Principatelor).
 23 Aprilie Sf. Gheorghe.
 1 Maiu, ziua muncii.
 10 Maiu.

Posturile.

1. Zilele de Miere și Vineri. — 2. Ținutul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor dela 3 Martie—19 Aprilie. — 4. Postul SS. Apostoli, din 16 până în 28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14 August. — 6. Tătarea capului S. Ioan, 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului, 15 Noiembrie—24 Decembrie.

Cheia Călindarului.

Literală Păscăliei . . .	0		Măna anului . . .	1
Crugul soarelui . . .	18		Temelia lunii . . .	12
Crugul lunii . . .	9			

BCU Cluj Regentul anului Cluj

este *Saturn*, planeta cea mai depărtată, care se cunoștea în vechime. Astăzi știm că sunt planete și mai depărtate decât Saturn.

Saturn e „minunea planetelor“, fiind încunjurat de 3 inele uriașe, cari produc multe frământări pentru mintea astronomilor.

Ceva însemnătate asupra sorții oamenilor nu are, cum se credea în vechime.

Anotimpurile.

Primăvara începe la 21 Martie. — *Vara* începe la 22 Iunie. — *Toamna* începe la 23 Sept. — *Iarna* începe la 22 Decembrie.

Intunecimi în 1930

vor fi două de Lună și două de Soare.

1. *Intunecime parțială de Lună, în 13 Aprilie.* Se va vedea de pe Oceanul Atlantic, din America Centrală și partea de nord a Americii de Sud, de pe Oceanul Pacific.

2. *Intunecime inelară și totală de Soare, în 28 Aprilie.* Se va vedea de pe Oceanul Pacific, din regiunile Polului Nord și de pe Oceanul Atlantic. Liniile Centrală va trece pieziș peste întreaga *America de Nord și Canada.* Putem zice că America de Nord va avea o intunecime, cum a avut Europa de vest în Aprilie 1912.

3. *Intunecime parțială de Lună, în 7 Octombrie.* Se va vedea din China, Indi, Persia, Oceanul Indian.

4. *Intunecime totală de Soare, în 21—22 Octombrie.* Se va vedea din Australia și de pe Oceanul Pacific.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Numărarea cea nouă a orelor la C. F. R.

La căile ferate (în România și toată cealaltă Europă) nu se mai numără orele dela 1 după miezul nopții până la 12 la amiazi și dela 1 după amiazi până la 12 la miezul nopții, ci *dela 1 după miezul nopții* până la 24 la miezul nopții următoare. În felul acesta nu mai zicem, după 12 la amiazi, 1, 2 etc., ci 13, 14 etc. Așa, de exemplu, la 5 după amiazi e ora 17, la 9 seara e ora 21, la 11 noaptea e ora 23, la 12 miezul nopții e ora 24.

E bine să ne deprindem cu numărătoarea aceasta, pentru că se poate ca ea să fie introdusă și în viața de toate zilele, nu numai la C. F. R.

Adresele Ministerelor și autorităților din București.

Palatul Regal, Calea Victoriei; *Ministere: de interne*, Str. Academiei 34; *de externe*, Șos. Bonaparte 1 (Palatul Sturdza); *de finanțe*, Calea Victoriei 123; *de războiu*, Piața Valter Mărăcineanu; *de lucrări publice*, B-dul Elisabeta; *de comunicații*, B-dul Elisabeta; *de comerț și industrie*, Calea Victoriei 157; *de justiție*, Str. Bursei 2; *de domenii*, B-dul Carol; *al cultelor și artelor*, Str. Gen. Berthelot 26; *de instrucțiune publică*, Str. Spiru Haret 8; *al muncii și al ocrotirilor sociale*, Stradela Alex. Lahovari; *al domeniilor și agriculturii*, B-dul Carol 2. — Direcțiunea Generală C. F. R., Calea Victoriei (Biserica Albă). Direcțiunea Generală P. T. T., Calea Victoriei (Palatul Poștelor). Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, B-dul Carol 68. Direcțiunea Generală a inchișorilor, Str. Bursei 2. — Direcțiunea Generală a S. M. R. la Minist. Comun., B-dul Elisabeta. — Înalta Curte de cassajie, Calea Rahovei 4. — Direcțiunea Seru. Com. C. F. R., Str. Gen. Berthelot. — Primăria Capitalei, Str. Sf. Vineri. — Prefectura Poliției, Calea Victoriei. — Casa de Depuneri, Calea Victoriei 13. — Camera Deputaților, Dealul Mitropoliei. — Senatul, Piața Universității. — Siguranța Gen. a Statului, Bulevardul Pake 94. — Casa pensiilor, Minist. de Finanțe. — Casa școalelor, Str. General Berthelot 26. — Casa Bisericilor, Str. General Berthelot 26. — Direcțiunea gen. a teatrelor, Teatrul Național. — Regia Monop. Statului, Șoseaua Giulești colț Bulev. Regiei. — Monitorul Oficial, Bulevardul Elisabeta. — Biroul Controlul Străinilor, Str. Matei Basarab 3.

Cronologie românească.

Anii după Christos :

101. Întâitul războiului al lui Traian cu Dacii.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și pe funcționarii romani din Dacia și prin învoială lasă Goții (un fel de Germani) ca jărtași ai împărăției în Dacia.
895. Năvălesc Ungurii.
1186. Se înființează statul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnilor români a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul cucerit, Andreiu II, regele Ungariei cheamă cavalerii *Teutoni* în Țara Bârsei. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Acelaș rege dă *Sașilor* veniți în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munți, pășuni, păduri, apele râurilor împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alt rege al Ungariei cheamă în Banat cavalerii *Ioaniși*. Dar și aceștia se reîntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Lilovoiu* și *Seneslau*, cari stăpâneau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-i cerea tribut.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramurășului, întemeiază Țara Moldovei independente.

1437. Revoluția țăranilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși eu înșelăciune. Nobilii unguri, Săculi și Sașii încheie o tovărășie jurând să se ajute unii pe alții contra Românilor.
1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin, regele Ungariei, la *Baia*
1474. Românii din ținutul Șeieii și al Mediașului se răscoală din cauza asupririi dregătorilor sași.
1475. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turci la *Vaslui* (Podul Înalt, Racova).
1476. Ștefan e bătut de Turci la *Războieni* (Valea Albă)
1486. Românii încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței, cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptățită cu nobilii, Sașii și Săculi după drepturile avute la venirea Ungurilor. După lupte grele, Românii sunt învinși de nobili, Săculi și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Înființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țăranilor români și unguri contra nobililor. Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La *Mohači*, Turcii bat pe Unguri, regele acestora e ucis. Ungaria de Nordvest ajunge sub stăpânirea Austriei, Transilvania își capătă domniilor, care plătește tribut Turcilor ca și Principatele Române Moldova și Muntenia, iar Ungaria adăvărată (cea de azi) și Banatul ajung fără turcească.

1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și tipăresc în Sibiu românește un *catehism*, care e cea dintâi carte românească tipărită. Pe Români nu-i poate atrage însă la legea lor eretică.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești românești în Brașov la o tipografie săsească.
1596. *Mihaiu Viteazul* bate pe Turci la *Călugăreni*.
1599. *Mihaiu Viteazul* bate pe Andrei Batori, principele Ardealului, la *Șelimbăr* lângă Sibiu și cucerește Transilvania.
1600. *Mihaiu Viteazul* cucerește și Moldova. Anul acesta Românii din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.
1601. (19 August) *Mihaiu Viteazul* e omorât pe Câmpia Turzii BCU Cluj / Central University Library Cluj
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy, tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoștii români să învețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe-alocuri chtar și Români dela sate. De calvinitate au scăpat Românii ajungând sub stăpânirea austriacă și făcându-se unire bisericească cu Roma catolică.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește românește, la București, Biblia întreagă tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Carlovaș între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.

1700. Unirea bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericesti cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.
1787. Boierul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii răpesc întâia oră Moldova dintre Prut și Nistru și o numesc *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig trece în România veche și înființează în București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Maiu. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Unirea Principatelor Române*, Muntenia și Moldova.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă. Rușii răpesc a doua oră Basarabia, din care se alipise o parte de nou la Moldova în anul 1858.
1881. Încoronarea celui *dintâiu Rege* al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru *întregirea neamului românesc*.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Pacea dela *Trianon* (Versailles, lângă Paris).
1922. 15 Octombrie. Încoronarea întâiului Rege al României întregite.

Extras din tariful poștal intern și internațional.

I. Scrisori și Imprimată.

1. O scrisoare simplă până la 20 grame:

a) În interiorul unei comuni . . .

b) Pentru alte localități . . .

tar pt. fiecare 20 gr. sau fracț. în plus câte . . .

2. O carte poștală simplă . . .

3. O carte poștală ilustrată . . .

4. O carte poștală specială pentru militari, grade inferioare încazarmași . . .

5. O carte poșt. cu răsp. plătit

6. Imprim. ordinare de fiecare 20 gr. câte

7. Cărți didactice, literare și științifice, inclusiv prospectele și cataloagele de editură și librărie de fiecare 50 grame sau fracțiune, câte . . .

8. Ziare și publicații periodice de fiecare 50 grame sau fracțiune câte . . .

Imprimatele de sub 7 și 8 pentru țările care au convenit la o reducere 50%, adică de fiecare 50 gr. câte . . .

9. Imprimată în relief pentru orbi, de fiecare 1000 grame sau fracțiune câte . . .

10. Hârtii de afaceri până la 250 grame . . .
tar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune . . .

Interiorul României		Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
4	—	—	—	—	—
5	—	7	50	10	—
2	—	6	—	6	—
2	—	4	50	6	—
3	—	4	50	6	—
1	—	—	—	—	—
4	—	9	—	12	—
1	—	2	—	2	—
—	—	58	2*	2	—
—	—	25	2**	2	—
—	—	—	1	1	—
—	—	50	2	2	—
5	—	10	—	10	—
1	—	2	—	2	—

* Pentru Austria și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune. — ** Pentru Austria, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria această taxă se reduce la 1 Leu de fiecare 50 gr. sau fracțiune.

11. Probele de mărfuri până la 100 gr. . . . .
iar pentru surplus de fiecare 50 gr. sau fracțiune . . . . .

Francarea tuturor corespondențelor este obligatorie. Cele depuse nefrancaate ead în rebut la origină. Cele insuficient francate se încarcă la destinație eu dublul insuficienței.

12. Taxa de recomandare . . .

Această taxă se aplică pe lângă cele de sub Nr. 1 până la 11.

13. Taxa adevăririi de primire la obiectele recomandate:

a) cerută în momentul depunerii obiectului . . . . .

b) cerută ulterior depunerii obiectului . . . . .

14. Taxa unei foi de reclamaț.

15. Taxa pentru expres . . . .

16. Taxa unei foi de recl. pt.

ob. int. neînregistrate . . . . .

17. Taxa unei cărți de identitate internațională . . . . .

18. Suprataxa pentru obiectele adresate Poste-restante . . . . .

19. Suprataxa pentru obiectele înregistrate prezentate Duminicile și sărbătorile legale . . . . .

20. Taxa de plată minimă pt. obiectele care se depun din eroare insuficient francate . . . .

Se tratează ca nefrancaate obiectele cari deși au un început de francare, totuși timbrele aplicate pe ele nu reprezintă cel puțin taxa de francare pentru prima unitate de greutate.

19. Taxa timbrului de asistență socială, care se aplică la scrisorile și cărțile poștale interne nelocale

Interiorul României	Pt. Austria, Cehoslov., Italia, Polonia, Ungaria		Pentru toate celelalte țări	
	Lei	B.	Lei	B.
3	—	4	—	4
1	—	2	—	2
10	—	10	—	10
10	—	10	—	10
10	—	20	—	20
10	—	10	—	10
30	—	30	—	30
2	—	—	—	—
—	—	40	—	40
10	—	10	—	10
5	—	—	—	—
2	—	4	—	4
—	25	—	—	—

II. Taxa pentru telegrame în țara noastră.

Pe un cuvânt	Lei 2.—	urgent	Lei 6.—
" 10 cuvinte	" 20.—	" "	" 60.—
" 11 "	" 22.—	" "	" 68.—
" 12 "	" 24.—	" "	" 72.—

Pentru telegramele colaționate: Taxă plus 50%.

Afară de aceea drept suprataxă în Duminică și sărbători, precum de la orele 22 până la orele 8 dimineața un plus de Lei 5.—. În fine pentru timbru de asistență 50 bani.

III. Taxa mandatelor postale.

1. Taxa cartonului . . . . . Lei 3.—
2. Taxa pe valoare: până la 5000 Lei, de fiecare sută sau fracțiune de sută de Lei câte . . . . . " 1.—
De la 5001—10.000 Lei, de fiecare mite de Lei câte . . . . . " 5.—
De exemplu: un mandat de 6010 Lei, va avea taxa pe valoare de 60 Lei.
3. Pentru plata mandatului la domiciliu:

până la	200 Lei	. . . . .	Lei 1.—
" "	1000 "	. . . . .	" 3.—
" "	5000 "	. . . . .	" 5.—
" "	10.000 "	. . . . .	" 10.—

IV. Taxele pentru pachete.

De fiecare Kg. sau fracțiune de Kg. câte Lei 8.—, greutatea maximă a pachetelor e de 20 Kg.

V. Taxele convorbirilor telefonice.

O convorbire de 3 minute în județ	. . . . .	Lei 20.—	
" "	cu județele vecine	. . . . .	" 40.—
" "	cu jud. mai îndepărtate	. . . . .	" 60.—

21. Contractele de închiriere scrise sau verbale	132 procent
22. Actele de ipotecă (obligățiuni de împrumuturi eu infabulare)	1584 "
23. Facturile sau chitanțele despre furnituri și executări de lucrări plătite de Stat, Județ și comună și orice alte instituțiuni publice recunoscute de Stat; a) taxa de timbru de chitanță ca sub punctul 3; b) impozit proporțional	132 "
24. Vânzările de bunuri mobile, fie voluntare, fie stilate, precum și vânzarea de produse agricole făcute în scris	284 "
25. Vânzări sau schimburi de bunuri imobile după valoarea mai mare a unuia din imobilele schimbate	792 "
26. Donațiuni de imobile negrevate de sarcini cu titlul gratuit până la 100.000 Lei	398 "
27. Înzestrările și donațiunile cu titlul de dotă și contradotă. Jumătate din taxele de sub punctul 26.	

Actele de sub punctul 22, 24—27 se timbrează cu timbru fix de 1350 Lei până la valoarea de Lei 5000, iar peste această valoare cu Lei 2650.

Taxa de timbru cuvenită la actele de sub 1—14, 18—19, 21, 23, punct a) se pot aplica pe acte în timbre mobile până la valoarea de 1000 Lei.

Taxele de timbru de sub punctul 15, 16, 20, precum și diferența de taxe la actele de sub punctul 17 se plătesc prin viză în numerar — la perceptorul respectiv.

Impozitul proporțional de sub punctul 20, 22, 23 punctul b) 24—27 se plătește tot prin viză — în numerar — la perceptorul respectiv.

Impozitul proporțional cuvenit la actele de sub punctul 24—27 se va achita în termen de 30 zile dela data formării actului, căci în caz contrar pe lângă impozitul cuvenit se va percepe și o amendă egală cu valoarea impozitului.

De pe actele la care impozitul proporțional se achită în numerar, se va lăsa la perceptor de către părți câte o copie timbrată cu 7 Lei.

1 Mercuri	(†) Tăierea Impr. și Sf. Vas.	Soarele. 1 Ian. răsare 2 ore 47 m. Ap. 4 ore 10 m. 15 Ian. răsare 7 ore 48 m. Ap. 4 ore 23 m.
2 Joi	P. Silvestru	
3 Dineri	Pr. Malachia	
4 Sâmb.	Sob. 70 Ap.	
5 Dum.	Teop. și Teona	
6 Luni	(†) Botezul Domnului	<hr/> Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani). 1 cald, 2-4 ceață, 5-16 ger, 17-18 ză- padă, 19-27 ger, 28- 31 cald.
7 Marți	† Ioan Botez.	
8 Mercuri	C. George ☽	
9 Joi	M. Polieuet	
10 Vineri	P. Grigorie	
11 Sâmb.	† C. Teodosie	<hr/> Prognosticurile. În ziua Praznicului Dumnezeștilor arătări (Boboteaza) de va străluci soarele, an bun vom avea, iar de va fi negură, mulți oameni vor muri. În 7 Ian. (ziua Sfântului Ioan Botezătorul) de va ninge sau va ploua, nerodire sau scumpete de pâine însemnează. De va bate vântul, vor fi rășboale; în zilele acestea soarele intră în semnul Vărsătoru- lui de apă, carele este călduros și umed; țărani vor avea pa- gube în sămănături.
12 Dum.	M. Tașiana	
13 Luni	M. Ermil	
14 Marți	Păr. uc. în Sinai ☽	
15 Mercuri	C. Pav. Tebanul	
16 Joi	Lanțul A. Petru	<hr/>
17 Vineri	† C. Antoniu	
18 Sâmb.	† Păr. At. și Ch.	
19 Dum.	C. Macarie	
20 Luni	† C. Eutimiu	
21 Marți	C. Maxim ☽	<hr/>
22 Mercuri	Ap. Timoteiu	
23 Joi	M. Clement	
24 Vineri	Cuv. Xenia	
25 Sâmb.	† P. Grig. Teol.	
26 Dum.	C. Xenofon	<hr/>
27 Luni	† Ioan g. de a.	
28 Marți	Păr. Efr. Strul	
29 Mercuri	M. Ignatie ☽	
30 Joi	(†) Vas. Grig. și Ioan	
31 Vineri	Chir. și Ioan	<hr/>

Însemnări.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BCU "Gheorghe Ștefan" Cluj
Sfaturi economice.

Nu uita să alegi semințe bune pentru sămănat
Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât
de bine. De acum înainte începe iarna grea ; așterne-le
bine și le hrănește bine, nu numai cu fân, ci le dă și
sare cât de des. Bate parii la vie și trage vinul. De
bucate nu uita ca să le întoreci. Cară gunotul, guno-
tește sămănăturile de trifoi și lucernă.

Vorbe înțelepte.

Adună vara, ca să ai iarna. — Adună fir cu fir,
ca să ai cu grămada. — Agonisirea la vreme înlătură
lipsa și nevoia. — Numai la cules se face ales — Anii
buni învață pe cel slab la risipă, anii cei răi la strâns.
— Arătura cu cât se adâncește, cu atât mai mult ne
folosește. — Cine schimbă mereu stăpânii, îmbătrâ-
nește și slugă.

1 Sâmb. 2 Dum.	M. Trifon (†) <i>Intimp. Domocului</i>	<p>Soarele.</p> <p>1 Febr. răsare 7 ore 41 m. Ap. 4 ore 50 m. 15 Febr. răsare 7 ore 25 m. Ap. 5 ore 2 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1-4 vânt, 5-8 frig, 7-13 bine, 14 cald, 15-17 vânt, 18 zăpadă, 19-21 vânt și zăpadă, 22-24 frig și zăpadă, 25-28 zăpadă cu fur- tună, frig.</p> <p>==</p> <p>Prognosticuri.</p> <p>În ziua <i>Întâmpinării</i> Domnului de va fi luna luminoasă, an bun și roditor vom avea, dar și zăpadă multă vom avea. În ziua <i>Preacuvosului</i> Martinian de va fi frig și ger, 40 zile vom avea tot frig și ger, iar în noaptea aceea de eu seară de va bate vântul, aseme- nea 40 zile va bate tot vânt; în ziua lă- satului de sec de carne, dacă soarele va răsări în senin, înseamnă că sămă- năturile de vreme vor fi bune.</p> <p>==</p>
3 Luni 4 Marți 5 Mercuri 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	Drept. Simion Păr. Isidor M. Agata P. Vucol P. Partenie Teodor Strat. M. Nichifor	
10 Luni 11 Marți 12 Mercuri 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	M. Haralampie M. Vlasie P. Meletie P. Martinian P. Axentie Ap. Onisim St. Mart. Pamfil	
17 Luni 18 Marți 19 Mercuri 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	M. Teodor Tiron P. Leon Papa Ap. Arhip P. Leon ep. P. Timofeu Afl. m. SS. Eu. M. Poliearp	
24 Luni 25 Marți 26 Mercuri 27 Joi 28 Vineri	†Afl. c. Sf. I. B. P. Tarasie P. Porfirie P. Procopie P. Dasilie	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă fiindcă pierd mielul cele ce vor făta mai târziu, iar celor cu lapte li se strică laptele. Gândește-te la altoit și tate mlădițele din partea de miazăzi a pomilor și le pune în nisip umed. Curățește pomii de omide și de cren-gile micii și sădește pomi, dacă timpul e frumos. Fă straturi calde pentru răsaduri. Gunolește în vie, iar piunița o curățește și afumă cu pucioasă vasele goale. Curăță bine vinurile înflorile.

Vorbe înțelepte.

Vita bună se vinde din grajd. — Nu averea face pe om, ci omul averea. — Banul muncii nu se prăpădește. — Banul în pungă și gunoiul în curte e tot una — Omul fără bani e ca paserea fără aripi; când să zboare, cade jos și moare. — Socoteala deasă, bună călăuză 'n casă.

1 Sâmb. 2 Dum.	C. M. Eudochia M. Teodor	<p>Soarele.</p> <p>1 Martie răs. 7 ore 04 m. Ap. 5 ore 24 m. 15 Martie răsare 5 ore 25 m. Ap. 5 ore 58 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1—2 frig, 3 vânt cu furtună, 4 puțin mai cald, 5—6 moale, vânt și frig, 7—8 mestecat, 9—10 vânt mare, 11 vânt și zăpadă, 12 bine, 13 noaptea ger, 14 zăpadă, 15—18 bine, 17—18 nor și meste- cat, 19 ceață și frig, 20—27 bine, 28 zăpadă, 29—31 zăpadă și vânt.</p> <p>==</p> <p>Prognosticurile.</p> <p>În luna aceasta în câte zile va fi negură așa peste tot anul vor fi ploii, iar câte zile va fi rouă, tot în atâtea zile va fi bru- mă după Paști; ase- menea în luna lui August vor fi neguri stricăcioase.</p> <p>De va fi tunet când soarele intră în sem- nul Berbecului, în- semnează furtună și spaimă între oameni și după aceea pace și bună chiverni- ceală.</p> <p>==</p>
3 Luni 4 Marți 5 Mercuri 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	M. Eutrop C. Gerasim M. Conon SS. 42 Martiri M. Efrem P. Teofilact ☽ † SS. 40 M.	
10 Luni 11 Marți 12 Mercuri 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	M. Codrat P. Sofronie C. Teofan P. Nichifor C. Benedict ☽ M. Agapie M. Sabin ☽	
17 Luni 18 Marți 19 Mercuri 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	C. Alexie P. Chiril Sf. Ma. C. și D. C. d. Sf. Sava C. Iacob M. Vasile ☽ C. Nicon	
24 Luni 25 Marți 26 Mercuri 27 Joi 28 Vineri 29 Sâmb. 30 Dum.	P. Zaharie (†) Bunăvestire Sob. M. V. Ga. Maica M. d. T. Cuv. Ștefan Păr. Marcu Cuv. Ioan ☽	
31 Luni	C. Ipatie	

Insemnări.

Sfaturi economice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dă nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ovăs, iar tepele la 3—4 luni le pui la lucru. Ține seroașele cari au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă pe afară. Pune eloște că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoi și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanjurile și răzoarele și gunoiește via. Samănă flori și legume cât de curând dacă te lasă vremea. Curăță coșnișele și dă mâncare albinelor.

Vorbe înțelepte.

Turma merge după berbece. — Cine nu-i dator, e bogat. — Lasă boul în voia lui, dacă vrei să mergi departe. — Crâșma cui îi place, boi în jug nu face. — Cu un bou nu se ară. — Boii bătrâni fac brazda dreaptă. — Stăpânul sgârceii își învață sluga hoț. — Mai bine stăpân mic, decât slugă mare.

Aprilie

are 30 zile

Prier

1 Marți	C. Maria Egipt.	<p>Soarele.</p> <p>1 Aprilie răs. 5 ore 57 m. Ap. 6 ore 17 m. 15 Aprilie răs. 5 ore 38 m. Ap. 6 ore 38 m.</p> <hr/> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1 noaptea senin și ger. 2-5 bine, 8 nor și frig. 7-8 bine, 9-11 ploate, 12-15 bine, 16 ploate și frig. 17-26 bine, 27-29 ploate și vânt rece, 30 furtună cu zăpadă.</p> <hr/> <p>Prognosticuri.</p> <p>Luna aceasta mai de multe ori se în- tâmplă să fie vântu- roasă căci în această ureme 7 stele care se numesc Pielade, iar românește Moaște, seara și dimineața îm- preună cu soarele și cu stelele se află lângă capul semnelui ce- resc, care se cheamă Vișel. Dacă se apropie de dânsule, adică de stele, sau după oare zăre înțâmplare, cu dânsa merge pla- neta Saturnus de se împreună și se face primăvara ger, ză- padă și frig, cu cea mai mare socotință s'a socolit. Drept- aceia oamenii soco- tesc bine cum să facă grădinile.</p> <hr/>
2 Mercuri	C. Tit	
3 Joi	P. Nichita	
4 Vineri	P. nostru Iosif	
5 Sâmb.	M. Teodul și Ag.	
6 Dum.	P. Eufichie ☽	
7 Luni	George	
8 Marți	Ap. Irodion	
9 Mercuri	C. Euphie	
10 Joi	M. Ter. și Pomp.	
11 Vineri	M. Antipa	
12 Sâmb.	Vasile Mărt.	
13 Dum.	(+) Florile ☽	
14 Luni	P. Martin	
15 Marți	Ap. Aristarh	
16 Mercuri	M. Agapia Irina	
17 Joi	M. Sim. Persul	
18 Vineri	(+) Vinerea Paștilor	
19 Sâmb.	Ioan dela peșteră	
20 Dum.	(+) Duminica Paștilor ☽	
21 Luni	(+) Luna Paștilor	
22 Marți	(+) S. Teod.	
23 Mercuri	(+) S. George	
24 Joi	M. Sava Strat.	
25 Vineri	Ap. și Eu. Marcu	
26 Sâmb.	M. Vasile	
27 Dum.	M. Simeon	
28 Luni	M. Ap. Iason ☽	
29 Marți	SS. 9 Martiri	
30 Mercuri	Ap. Iacob	

Insemnări.

Sfaturi economice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Începe vremea umedă și când ne lasă vremea, să punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată. Tutunul dacă are 5—8 foi se poate răsădi. În grădină se plivesc straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, miei ferți de umezeală. Curăță casa și curtea, bolile acum încep și necurătenia este destul de mare boală. Grijii de frumusețea casei punând flori înaintea casei.

Vorbe înțelepte.

Buruienii se găsesc și 'n cea mai bună grădină. — Burueana rea crește mai curând. — Decât cal slab, mai bine pe jos. — Calul unde te trânteste, acolo bate-l. — Până nu 'ncealei calul nu-i cunoști năraul. — Calul bun numai o lovitură îi este destul. — Omului cu stăruință, toate-i sunt cu puțință.

1 Joi	Pr. Ieremia	<p>Soarele.</p> <p>1 Malu răs. 5 ore 01 m. Ap. 6 ore 58 m. 15 Malu răsare 4 ore 33 m. Ap. 7 ore 15 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1-4 bine, 5 nor, 6-7 noaptea frig. 8-11 bine, 12 ploaie, 13-19 mestecai, 20 bine și cald, 21-23 ploaie, frig și vânt, 24 ploaie cu vânt și frig, 25 bine. 26 ploaie mare cu grindină, 27 nor, 28-30 senin, 31 ploaie.</p> <p>==</p> <p>Prognosticuri.</p> <p>În luna aceasta de vor fi tunete dese, an bun și vară bună în- semnează; iar de va fi ploaie în ziua de Pogorirea Duhului Sfânt (Rusalțiile) tot rele vom avea.</p> <p>La 10 Maiu întră soarele în semnul ce- rului Gemeni, carele este călduros și este bine atunci a ne- gustorii, a umbra la vânat și pe copii a- linea la învătătură.</p> <p>==</p>
2 Vineri	Cuv. Păr. Atan.	
3 Sâmb.	S. Muc. Timoteiu	
4 Dum.	C. Pelagia	
5 Luni	M. Irina ☽	
6 Marți	Dreptul Iov	
7 Mercuri	M. Acachte	
8 Joi	† Ap. Ev. Ioan	
9 Vineri	Pr. Isaia	
10 Sâmb.	Ap. Sim. Zil.	
11 Dum.	M. Mochie	
12 Luni	Epifamie ☽	
13 Marți	S. Muc. Glig.	
14 Mercuri	Păr. Mart. Iz.	
15 Joi	Cuv. Păr. Pah.	
16 Vineri	Cuv. T. Sfini	
17 Sâmb.	Ap. Andronic	
18 Dum.	M. Petru	
19 Luni	M. Patriche ☽	
20 Marți	M. Talaleu	
21 Mercuri	(†) Consil. și Elena	
22 Joi	S. M. Vasilișe	
23 Vineri	P. Mihail	
24 Sâmb.	P. Simeon	
25 Dum.	A. 3 Afl. a. c. Sf. I. B.	
26 Luni	A. Carp	
27 Marți	M. Terapont	
28 Mercuri	C. Nichita ☽	
29 Joi	(†) Înălțarea Domnului	
30 Vineri	P. Isachie	
31 Sâmb.	Ap. Ermin	

Insemnări.

Sfaturi economice.

Sămânatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de scai, fânajele de mușuroaie, se culeg pietrele și se scot mizurlnele. Se vor răsădi zarzavaturile, crastaveții și să nu contenim cu udatul, dacă e uscat. Nu lua copilul dela școală pentru a-l trimite cu vitele la pășunat, căci folos nu vei avea. Roturile încep și pregătește coșnițele. Curăță pomii de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe cari cu pământ galbin și petrol îi poți risipi. Cărăbușii dimineața sunt amorțiți și scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană pentru găini. Dă se stropește cu piatră vânăță în contra peronosporii.

Vorbe înțelepte.

Casa e casă, când ai o gospodină bună în ea. — Ca acasă la tine nu-i nicăiri bine. — Casa fără femeie e pustie pe dinlăuntru, fără bărbat pe dinafară. — Cine cheltuește peste ce câștigă n'are 'n casă mămăligă. — Când latră un câine bătrân să ieși afară.

1 Dum.	M. Iustin	Soarele.
2 Luni	Păr. Nichifor	1 lunte răs. 4 ore
3 Marți	M. Lucian	26 m. Ap. 7 ore 34 m.
4 Miercuri	P. Mitrofan	15 lunta răsare 4 ore
5 Joi	M. Dorofteiu	03 m. Ap. 6 ore 54 m.
6 Vineri	T. Vis. și Ilar.	==
7 Sâmb.	Teod. Episcopul	Mersul vremii.
8 Dum.	(†) Pogorârea Dub. Sfânt	(După calendarul pe 140 ani).
9 Luni	(†) Lunta Rusaliilor	1 ploate, 2 sentin, 3
10 Marți	M. Timoteiu	ploate, 4—10 meste-
11 Miercuri	Ap. Bart. și V. (†)	cat, 11 nor, 12 vânt
12 Joi	P. Onofrie	rece și ploate, 13—17
13 Vineri	M. Achilina	bine, 18—19 ploate,
14 Sâmb.	Pr. Eliseu	20—24 bine, 25 vânt,
15 Dum.	Pr. Amos	26—30 tot bine, cu
		căldură.
		==
16 Luni	P. Tihon	Prognoستleurii.
17 Marți	M. Manuil	În ziua Nașterii
18 Miercuri	Leontie	lui Ioan Botezătorul
19 Joi	Ap. Iuda fr. Dl. (†)	dacă va răsări soa-
20 Vineri	M. Metodie	rele de vreme și fru-
21 Sâmb.	M. Iultan	mos și peste zi tot
22 Dum.	M. Eusebiu	într'un chip va stră-
		lucii până va apune,
		însemnează a fi vreme
23 Luni	M. Agripina	bună la secerat și la
24 Marți	(†) Nașt. Sf. Ioan Btl.	cosit. Însă la Sf. Ioan
25 Miercuri	M. Feuronia	de va ploua sau va
26 Joi	C. David (†)	fi negură, așa va fi
27 Vineri	P. Samson	și în vremea secerei.
28 Sâmb.	Chir. și Ioan	În luna aceasta de
29 Dum.	(†) Sf. Ap. Petru și Pavel	va tuna, rod la pâne
		vom avea, iar vacile
		vor rămânea sterpe.
		==
30 Luni	Sob. SS. 12 Ap.	

Insemnări.

BCU Științelor Economice Cluj

Sfaturi economice.

Cucuruzul se sapă și întâia oară și a doua oară. Nu lăsa prea dese firele, rărește bine și cosește fănafele. Sapă cartofii, adună frunze și le usucă, în mai mult ca fânul. Ajută roiurile slabe, dă-le miere ori apă dulee. În vie umblă des, o stropește. Valo- rizează cireșele și vișinele.

Vorbe înțelepte.

Un cias de dimineața plătește cât trei de după amiază. — Numai cu vitele se scoate sărăcia din casă. — Vita în mâni străine sa n'o dai. — Îngrijește de vită, ca să se îngrijească și ea de tine. — Celui cu economie sută îi este o mie. — Temeiul casei, este femeia. — Femeia cuminte e mai mult decât un bărbat. — Și zăbava strică treaba. — Mai bine țăran în picioare decât boier în genunchi.

1 Marți	Cosma și Dam.	<p>Soarele.</p> <p>1 Iulie răs. 4 ore 25 m. Ap. 8 ore 18 m. 15 Iuliu răsare 4 ore 18 m. Ap. 7 ore 58 m.</p> <p>==</p> <p>Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1 ploate mare, 2—7 ploi cu tunet, 8—9 bine, 10—18 ploate, 19 bine, 20 ploate mare, 21—22 ploate, 23 bine, 24—26 ploate, 27—28 bine, 29—30 ploate, 31 bine.</p> <p>==</p> <p>Prognoستicuri.</p> <p>7 săptămâni înainte de 15 zile ale lunii Iuliu dacă va fi senin, în zilele acelea că- nești, căci așa se numesc, până va rădi bine pe locurile mai joase, iar de va fi și ploate bucatele asemenea vor rădi bine și pe locurile mai înalte. În 15 Iuliu de va tuna mai în- ainte cu un clas de miazăzi însemnează tornă târzie, iar dacă soarele va străluci, tornă de mijloc însă cu mari răceli, iar dacă va ploua, va fi și tornă cu ploate amestecată.</p> <p>==</p>
2 Mercuri	Vestmânt. M. Dlu	
3 Joi	M. Iacint ☽	
4 Vineri	P. Andreiu	
5 Sâmb.	P. Afanasie	
6 Dum.	P. Sisoe	
7 Luni	P. Toma	<p>==</p>
8 Marți	M. Procopie	
9 Mercuri	M. Panerafle	
10 Joi	45 Muc. din N. ☽	
11 Vineri	M. Eufemia	
12 Sâmb.	M. Proc. și Br.	
13 Dum.	Sob. Arh. Gav.	
14 Luni	Ap. Achila	<p>==</p>
15 Marți	M. Chir și Iul.	
16 Mercuri	M. Atinogen	
17 Joi	M. Marina ☽	
18 Vineri	M. Iac. și Em. ☽	
19 Sâmb.	C. Maerina	
20 Dum.	(†) Proroc Ilie	
21 Luni	C. Sim. și Ioan	<p>==</p>
22 Marți	† Maria Magd.	
23 Mercuri	M. Trof., Foca	
24 Joi	M. Cristina	
25 Vineri	† Ad. S. Ana ☽	
26 Sâmb.	M. Ermolae	
27 Dum.	† M. Pantel.	
28 Luni	Ap. Prohor	<p>==</p>
29 Marți	M. Calinie	
30 Mercuri	A. Sila și Silv.	
31 Joi	Dr. Eudochim	

Insemnări.

Sfaturi economice.

Încep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră să se usuce patule. Grâul treerat îl întoarce. Alege trifoiul și lucerna de sămânță. Pluește legumele, udatul nu-l uita. Poreți îl închide, acum vin boalele pentru el, deasemenea și hoarele. Stropiște vița și o pluește. Sprijinește pomii încărcăți. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiți să nu mânânce copiii poame crude, mai ales prune. Nu vinde bucatele, holdele le asigură.

Vorbe înțelepte.

Gardul cu proplele nu cade ușor. — Gospodarul cu cât are copii mai mulți, cu atât e mai folosit. — Toată graba strică treaba. — Grăuntele are făină, dar are și țărâșe. — La omul harnic se uită sărăcia pe fereastră, dar nu îndrăznește să intre. — Omul harnic n'are praznic. — Cine s'apucă de multe lucruri nu isprăvește nici unul. — Lenea-i începutul sărăciei. — La vreme de lipsă și unealta rea e bună.

1 Vineri	Îneh. St. Cruci	<p style="text-align: center;">Soarele.</p> <p>1 August răs. 5 ore 3 m. Ap. 7 ore 42 m. 15 August răs. 5 ore 19 m. Ap. 7 ore 21 m.</p> <p style="text-align: center;">==</p> <p style="text-align: center;">Mersul urenil.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1—2 ploate, 3 bine, 4 vânt dela apus, 5-7 bine, 8-9 ploate, 10-12 bine, 13—14 ploate, 15—17 bine și vânt, 18—22 bine și cald, 23 ploate, 24—27 bine, cald, 28—31 mestecat.</p> <p style="text-align: center;">==</p> <p style="text-align: center;">Prognosticuri.</p> <p>În ziua praznicului Adormirii Marelui Dom- nului de va fi senin, poamele se vor coace bine, măcar de se vor fi și stricat înfa- inte de aceasta. În ziua aceasta de uel afla strugurii copși, să tragă nădejde și de vin. În 25 August. (ziua Sj. Bartolometu) de va fi senină și fru- moasă, însemnează că întreagă toamnă va fi mai mult fru- moasă și senină, de- cât plioasă și rea.</p> <p style="text-align: center;">==</p>
2 Sâmb.	Ad. M. S. Stefan	
3 Dum.	C. P. Isachie	
4 Luni	SS. 7 tin. d. Efes. ☽	
5 Marți	E. Busigen	
6 Mercuri	(†) Schimbarea la față	
7 Joi	C. Domeție	
8 Vineri	M. Emilian	
9 Sâmb.	† Ap. Matia ☽	
10 Dum.	M. Laurențiu	
11 Luni	M. Euplu Diacon	<p style="text-align: center;">U.C. Library</p>
12 Marți	M. Fofle și An.	
13 Mercuri	C. Maxim	
14 Joi	Pr. Michea	
15 Vineri	(†) Adorm. Născ. de D-zeu	
16 Sâmb.	M. Diomid	
17 Dum.	M. Miron ☽	
18 Luni	M. Flor și Laur	
19 Marți	M. A. Strat	
20 Mercuri	Pr. Samuil	
21 Joi	Ap. Tadeu	
22 Vineri	M. Agatonie	
23 Sâmb.	M. Lup și Ir.	
24 Dum.	M. Eutihie ☽	
25 Luni	Ap. Bartolometu	<p style="text-align: center;">U.C. Library</p>
26 Marți	M. Adrian	
27 Mercuri	C. Pimen	
28 Joi	C. Moise Ar.	
29 Vineri	(†) Tăierea cap. St. I. Bol.	
30 Sâmb.	P. Al. Ioan, P. ☽	
31 Dum.	Br. Pre. Maria	

Insemnări.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sfaturi economice.

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu lăsa gunoiu în curte, seoate-l din vreme. Grădina bogată vine culeasă. Prunele le adună coapte, fă magiun și-l valorizează. Din merele cari cad dacă sunt coapte poți să faci vin de mere. Uscă frunze de țelină și pătrânjel. Urdinișul îl strâmtează, vremea rece începe. Vița începe a se îndulci, piersicele sunt coapte și de valoare. Gândești-vă la copiii de școală și nu uita că cereri de înscriere la cele mai multe școli se primesc numai până în 15 August.

Vorbe înțelepte.

Totdeauna lucrul tău să-l începi cu Dumnezeu. —
Leacul sărăciei e munca. — Cum și-e lucrul așa și
plata. — Cine lucrează și tace, multă treabă face. —
Lucrul scumpește viața, lenea o scurtează: — O meserie
plătește cât o moșie. — Vremea învață pe ceice
n'ascultă de dascăl.

1 Luni	Cuv. Simeon	Soarele. 1 Sept. răs. 5 ore 38 m. Ap. 6 ore 52 m. 15 Sept. răs. 5 ore 58 m. Ap. 6 ore 27 m. === Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani). 1—12 senin, 13—14 ploaie, 15 frig, 18—17 vânt rece, 18—19 brumă, 20—24 bine, 25 ploaie, 26—28 bine, cald, 29 vânt rece, 30 ploaie. === Prognosticevr. În 10 sau 11 a lunii acestuia dacă va fi senin, poame multe vom avea, vin însă va fi puțin dar bun. De voești să știi anul ult- ior eum va fi, atunci să lei mere de stejar și să le crepi și dacă vei găsi întrânsele palangen, anul va fi rău, iar de vei găsi muscă, anul va fi de mijloc, iar de vei găsi verme, an bun va fi, iar de nu vei găsi verme, an bun va fi, iar de nu vei găsi nimica să te temi de etumă. De uor fi go- goașe multe, iarna se începe de vreme și zăpadă multă va cădea și frig deajuns va fi. În luna aceasta intră Soarele în sem- nul cerului Cumpăna și se face ziua cu noaptea egală. ===
2 Marți	M. Mamant	
3 Mercuri	M. Antim	
4 Joi	M. Vavila	
5 Vineri	Pr. Zaharia	
6 Sâmb.	Min. Arh. Mih.	
7 Dum.	M. Sozont	
8 Luni	(†) Nast. Născ. d. D-zeu ☉	
9 Marți	† Ioah. și Ana	
10 Mercuri	M. Minodora	
11 Joi	C. Teodora	
12 Vineri	M. Autonom	
13 Sâmb.	M. Corn. Sut.	
14 Dum.	(†) Înălțarea S. Crăci	
15 Luni	Nich. Rom. ☽	
16 Marți	M. Eutimia	
17 Mercuri	M. Soția	
18 Joi	C. Eumenie	
19 Vineri	M. Trofim	
20 Sâmb.	M. Eustatie	
21 Dum.	Ap. Codrat	
22 Luni	M. Foca ☽	
23 Marți	† Zem. S. I. B.	
24 Mercuri	M. Tecla	
25 Joi	C. Eufrosina	
26 Vineri	† Ad. S. I. Ev.	
27 Sâmb.	M. Calistrat	
28 Dum.	P. Hariton	
29 Luni	P. Chiriac ☽	
30 Marți	M. Gregoriu	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Hambarele se umplu și cu cucuruz. Bostanii se culeg și se faee imediat după tăierea tullelor arătura pentru grâu. Se scot cartofii, dar numai pe vreme uscată Adună semințe dela zarzavaturi, scoate-le și le așează în nisip. Perele ternatice le culege și le pune pe polțe în pluință să se înmoale. Păstrează fructele, mai târziu au preț bun. Pregătește butoaiete pentru vin și poți lua miera dela albine.

Vorbe înțelepte.

Dintr'o muncă cât de mică, de nu curge, tot pică. — Munca sfințește locul. — Cine-și bate nevasta, își bate capul. — Vai de oala ce nu-și poate duce lâna. — Mai bine să dai lâna, decât să pierzi oala. — Mulge oala, dar nu-i scoate sângele. — Cum îți dă pământul de toate, așa și oala.

1 Mercuri	Ap. Anania	<p>Soarele.</p> <p>1 Oct. răs. 6 ore 14 m. Ap. 5 ore 58 m. 15 Oct. răsare 8 ore 28 m. Ap. 5 ore 38 m.</p> <hr/> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1 ploate, 2 vânt rece, 3 brumă, 4-5 bine, 6-9 zăpadă, 10 soare, 11 nor și frîg, 12-13 zăpadă, 14 soare, 15 nor, 16-18 ploate, 19-23 moale, 24-26 bine, 27-31 zăpadă.</p> <hr/> <p>Prognosticuri.</p> <p>Dacă în luna aceasta nu va pica frunza de pe pomi înseamnă că va fi iarnă aspră și iute, iar de vor fi omide și alți mulți viermi vor fi. Dacă va ploua la sfârșitul lunii acestela, vara va fi de vreme și roditoare, iar de va fi ploaie cu piatră la apusul soarelui, va fi roada de mijloc. Bine să iei seama, în ce zi din luna aceasta va cădea zăpadă și din ziua aceea vei număra zilele până la nașterea lunii viitoare, fiindcă atîta va ploua și va ninge la iarnă. Unii numără zilele din nașterea lunii acestela de acum până la ziua întru carea va fi cea dintr-o naștere a lumii.</p> <hr/>
2 Joi	M. Ciprian	
3 Vineri	M. Dion. Ar.	
4 Sâmb.	M. Ieroteiu	
5 Dum.	M. Haretina	
6 Luni	Ap. Toma	
7 Marți	M. Serg. și V. ☉	
8 Mercuri	C. Pelagia	
9 Joi	A. Iac. I. Alf.	
10 Vineri	M. Eulampie	
11 Sâmb.	Ap. Filp	
12 Dum.	M. Prov. Tar.	
13 Luni	M. Carp și P.	
14 Marți	(+) Cov. Paraschiva	
15 Mercuri	M. Lucian ☾	
16 Joi	M. Longin	
17 Vineri	Pr. Oșie	
18 Sâmb.	Ap. Ev. Lucea	
19 Dum.	Pr. Ioil	
20 Luni	M. Artemie	
21 Marți	C. P. Ilarion ☉	
22 Mercuri	A. Averchie	
23 Joi	Ap. Iac. fr. Dlui	
24 Vineri	M. Areta	
25 Sâmb.	M. Marțian	
26 Dum.	(+) Marele Moc. Dimitrie	
27 Luni	M. Nestor	
28 Marți	M. Terenție	
29 Mercuri	M. Anastasia ☽	
30 Joi	M. Zenovie	
31 Vineri	Ap. Eustachie	

Insemnări.

BCU Central University Library Cluj

Stafuri economice.

După ziua Crucii se începe gândul sămăna-
rilor de toamnă. Ditele acum se pun pe tesle, fă-
și socoteala cu nutrețul. Aduși la cale grajdurile și nu
risipi cu hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nucile
se usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile lungi, fusul se întoarce și cărturarul din
casă cetește și altora câte ceva bun.

Vorbe înțelepte.

*Omule slugă în casa lui. — Omul până nu slujește,
stăpân n'ajunge. — Și pământul cel mai bun rămâne
sălbatic de nu e lucrat. — Lucrarea pământului, izvorul
bogăției. — Munca pământului și creșterea vitelor sunt
două fâțe curgătoare, cari îndestulează toată lumea. —
Pământul negru dă pâinea albă. — Pivnița bună face
vinul. — Vinul bun e toiagul bătrâneșelor și nebunia
înereșelor.*

1 Sâmb. 2 Dum.	Cosma și Dam. M. Achindin	<p>Soarele.</p> <p>1 Nov. răs. 8 ore 58 m. Ap. 5 ore 04 m. 15 Nov. răsare 7 ore 12 m. Ap. 4 ore 48 m.</p> <hr/> <p>Mersul vremii.</p> <p>(După calendarul pe 140 ani).</p> <p>1 puțină ploate, 2 bine, 3 ploate, 4-8 bine, 9-24 nor și ceață, 25 ploate, 26-27 frig, 28-30 zăpadă.</p> <hr/> <p>Prognosticuri.</p> <p>În ce chip va fi timpul la 26 ale lunii lui Noemvrie, ase- menea va fi și în luna lui Februarie și ce- lelalte zile până la sfârșitul lunii. Să tel seama cum se va preface vremea întru aceea zi, așa într'un chip va fi timpul și în lunile viitoare, adecă în Martie, Apr. și altele până la îm- plinirea anului. Dacă va tuna când soarele se va afla în semnul Săgetătorului însem- nează, că săcara să- mănată la loc înalt va fi bună, iar cea- laltă slabă.</p> <hr/>
3 Luni 4 Marți 5 Mercuri 6 Joi 7 Vineri 8 Sâmb. 9 Dum.	M. Acheptima C. Ioanichie M. Galacteon P. Pavel ☉ SS. 33 M. d. M. (†) Arh. Mih. și Gavril M. Onisifor	
10 Luni 11 Marți 12 Mercuri 13 Joi 14 Vineri 15 Sâmb. 16 Dum.	Ap. Er. și soții M. Mina, Vic. S. Ioan Milost. † Ioan G. d. aur ☿ † Ap. Filip M. Gurie † Ap. Ev. Mat.	
17 Luni 18 Marți 19 Mercuri 20 Joi 21 Vineri 22 Sâmb. 23 Dum.	P. Grigorie Platon și Roman Pr. Evdie C. Grig. Dec. ☉ (†) Intrarea în biserică Ap. Fillmon P. Amfilohie	
24 Luni 25 Marți 26 Mercuri 27 Joi 28 Vineri 29 Sâmb. 30 Dum.	P. Clement † M. Ecaterina C. Alipie M. Iac. Persul M. Ștef. cel nou M. Paramon † Ap. Andreu	

Insemnări.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi economice.

Se scoate gunoiul, se sădese pomi, se sapă răzoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul lor, să nu-i roadă iepurii. Se strânge uarza și se pune pe iarnă. Dija se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce în ordine casa și grădina.

Vorbe înțelepte.

Iarna se 'nbunesc merele acre. — Cum e păstorii, așa-i și turma. — E mai greu a păstra decât a câștiga. — Orice nebun știe să câștige, dar nu știe să păstreze. — La plug se cunoaște Românul. — Plugul ruginește și nu lucrezi cu el. — Când n'are plugarul, n'are nici nădrăgarul. — Prietinel cel mai bun al omului e punya cu bani și sacul cu mălăiu.

1 Luni	Naum	Soarele. 1 Dec. răs. 7 ore 32 m. Ap. 4 ore 38 m. 15 Dec. răsare 7 ore 46 m. Ap. 4 ore 35 m. <hr/> Mersul vremii. (După calendarul pe 140 ani). 1-3 z padă, 4-16 cald, senin și frig. 16-17 nor cu soare, 18 senin și vânt, 19-21 bine, 22-28 nor și cald, 27-28 bine, 29-30 zăpadă, 31 nor. <hr/> Prognosteurul. De se va întâmpla Nașterea lui Christos Dumnezeu, Iarna va fi caldă, îndolă, rea și ploioasă. Primă- vara ploioasă și căl- duroasă. Vara vese- loasă și secetoasă, și eu bună vreme. Toamna ploioasă și vânturoasă. Vilele și săcara vor fi foarte bune. Prin grădini legumi de-ajuns. Pe vremea secerel va fi și vremea bună. Poa- me multe, împletitură puțină. Dobitoacele și fiarele se vor în- mulți. Oamenii bătrâni și femei îngreunate vor muri, iar cei că- sătorii vleață pacel- niceă vor trăi.
2 Marți	Pr. Avacum	
3 Mercuri	Pr. Sofronie	
4 Joi	† M. Varvara	
5 Vineri	C. Sa. eel sf.	
6 Sâmb.	(†) Păr. Nicolae	
7 Dum.	P. Ambrozie	
8 Luni	C. Patapie	
9 Marți	† Zem. St. Ane	
10 Mercuri	M. Mina și Er.	
11 Joi	C. Danil st.	
12 Vineri	† P. Spiridon	
13 Sâmb.	M. Axentie	
14 Dum.	M. Tirs	
15 Luni	† M. Elefterie	
16 Marți	Pr. Ageu	
17 Mercuri	Pr. Danil	
18 Joi	M. Sebastian	
19 Vineri	M. Bonifactu	
20 Sâmb.	M. Ignatie	
21 Dum.	M. Iuliana	
22 Luni	M. Anastasia	
23 Marți	SS. 10 M. d. C.	
24 Mercuri	M. Eugenia	
25 Joi	(†) Nașt. Domnului	
26 Vineri	(†) S. St. Nașt. de D-zeu	
27 Sâmb.	(†) Ap. și Arh. Stelian	
28 Dum.	SS. 20 mri M.)	
29 Luni	Pruncii uc. de I.	
30 Marți	M. Anisia	
31 Mercuri	C. Melanio	

BANCA CENTRALĂ

pentru Industrie și Comerț, s. a.

FILIALA - SIBIIU

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

Telefon: Nr. 177.

MAGAZIA și GARAJ:

Calea Gușterii Nr. 17

Telefon: Nr. 287.

Adresa telegrafică: BANCACENTRALĂ.

SEDIUL CENTRALEI:

CLUJ, Str. Regina Maria 6.

Telefon Nr. 133 și 783

FILIALE: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Pui, Sibiu, Turda

Capitalul societar deplin vărsat:

Lei 50.000,000 —

Rezerve: Lei 22.000,000. -

**Execută tot felul de afaceri bancare,
transacțiuni comerciale și finan-
cializări de întreprinderi industriale.**

Partea de învățatură și petrecere.

Redactată

de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Horia Petra-Petrescu.

Urare de anul nou.*)

Anul nou cu bine!

Cu zile senine!

Și cu sănătate

Și cu spor la toate!

Să-l petreceți

Și s'ajungeți

Tot cu fericire

La a lui sfârșire!

Să trăiți,

Să 'nfloriți,

Ca merii, University Library Cluj

Ca perii

In mijlocul primăverii;

Ca vara vărată,

Ca toamna bogată,

Ca vița de vie,

In Sântămării! . . .

La mulți ani!

---

*) Din județul Ialomița. Din colecția ce o avem în manuscris: Steaua dela Răsărit, de N. I. Dumitrașcu și pr. Valeriu Crișan.

An nou.

Din vremuri străvechi oamenii au luat obiceiul să-și facă urări de bine cu prilejul anului nou. Muritorii așa suntem făcuți să alergăm vecinic după mai bine, să nu fim mulțumiți cu ce am putut câștiga în trecut, să ne încordăm puterile pentru câștigarea altor bunuri pe cari încă nu le avem și cari ni se par mai mari decât acele la care, prin munca noastră, ori prin noroc și întâmplare, am ajuns.

Alergarea aceasta după binele tot mai mare ne deosebește pe noi oamenii de animalele care o viață întreagă se hrănesc cu același nutreț, se hodinesc ori se ascund în aceleași vizunii, în același desis, în aceleași cuiburi, ca și părinții și strămoșii lor cei bătrâni. Ele nu cunosc și n'au dorința mai binelui, decât dacă omul li-l dă de-a gata.

Noi am ajuns dela locuința în peșteri și colibe la case de piatră și la palate. Dela îmbrăcăminte în piei de dobitoace, nelucrate, — la vestmintele calde de lână țesută, de in sau câ-

nepă și bumbac, lucrate în feliurite forme. Dela hrana cu rădăcini și carnea crudă la pânea hrănitoare și mâncările gustoase; dela inchinarea la idoli la cunoștința adevăratului Dumnezeu; dela drumul pe jos, la căruță, la călărie, la tren, la aeroplan.

Toate aceste înaintări ale omului au pornit din dorința și sdroaba lui pentru a ajunge la un bine mai mare.

Dacă noi ne-am fi mulțumit cu ce au putut câștiga strămoșii cei bătrâni, am trăi și azi de jumătate sălbatici. Pilda o avem cu toții în omul leneș, care nu dorește mai binele, care decât să-și încoarde puterile, mai bine rabdă cu zile de foame.

Așa dar nemulțumirea cu ceace ai până azi și dorința de-a avea mai mult și mai bine, nu este un lucru rău, ci izvorul hărniciei și al tuturor înaintărilor în viața omenească.

Deaceea când, la anul nou, oamenii își urează an mai bun, mai fericit, bun lucru fac, și urarea pornește dintr'o mare și înaltă poruncă a sufletului omenesc, care dorește mereu mai binele. Și când nu-l mai află pe pământ, îl așteaptă în lumea cealaltă.

Numai când nemulțumirea cu ce ai te face nenorocit, numai când dorința de mai bine se schimbă în lăcomie care te mână să răpești binele altuia, sau te face să treci cruțarea în sgârcenie, — numai atunci alergarea după mai bine se schimbă în patimă și ajunge un mare rău și prilej de multe nenorociri.

La sfârșitul colindelor dela Crăciun înțelepciunea poporală face urări bune :

Rămâi gazdă sănătoasă
Sănătoasă, veseloasă !

An mănos, noroc la plug,

Sănătate și belșug,

Și la toate mesele

Inimile vesele !

Sănătatea și inima veselă sunt cele mai mari bunuri ale omului. Fără ele, belșugul nu plătește nimic. Cu ele, chiar cu mai puțin „noroc la plug”, tot răzbești prin viață. Prin sănătate și inimă veselă silești adeseori și belșugul să vie.

Din trup sănătos și minte sănătoasă și luminată, pornește și încrederea în viață, în biruință, adecă inima veselă. Deaceea când facem această urare trebuie să ne gândim că nu-i destul să închinăm un pahar de vin pentru binele din

anul nou, ci trebuie să ne pătrundem de adevărul că *anul întreg care vine trebuie să ne silim să ne păstrăm și să ne întărim sănătatea trupului și sănătatea minții și a sufletului*. Altfel urarea rămâne vorbă goală.

Dacă în anul nou dorim să ajungem la un bine mai mare suntem datori să *ne scăpăm cel puțin de un obicei rău, care ne sapă sănătatea trupească, ori cea sufletească, și să adăugăm cel puțin o virtute nouă, o întărire nouă, trupului și sufletului*. Dacă în anul ce vine nu ne silim să ne vindecăm o boală ce avem în trup, o patimă ce avem în suflet, nu vom înainta cu nimic, ci vom da îndărăpt ca racul.

Pentru că sănătatea și inima veselă sunt bunurile pe cari sprijinindu-ne putem să sporim la lucru și la câștig. Norocul orb se arată rar, și el adeseori aduce bunuri statornice.

Mai binele, fericirea, o putem câștiga numai prin *muncă și hărnicie*. Dar nu putem fi buni și harnici muncitori dacă nu ne ajută sănătatea din trup și lumina minții, ca și inima slobodă de patimi rele.

Gândiți-vă unde ar fi fiecare din noi dacă în fiecare an s'ar fi lăsat numai de un obicei rău, care-i strică, sănătății sau minții și sufletului! Și nu-i mare lucru să birui un rău pe -an!

Pentru fiecare zidire mai bună și mai frumoasă e de lipsă material mai bun și unealtă mai bună, om mai priceput.

Cum vom putea ajunge în anul nou la mai bine, dacă noi rămânem tot cei vechi, cu toate relele din noi, tot unealtă veche?

Ingrijirea sănătății trupești și sufletești se face după învățătura și sfaturile celor luminați, învățatură pusă în cărți și în gazete.

Un om, care într'un an de zile nu jertfește nici cinci ori zece lei pentru o cărticică folositoare, ori o sută pentru o gazetă bună, zadarnic așteaptă un an mai bun și mai fericit. Cel-ce așteaptă și dorește mai binele trebuie să se lumineze, să știe cum să porceadă. Românul, care își sporește cu una sau două în cursul unui an, cărțile folositoare, își face cea mai bună urare de anul nou.

Nu se poate să vie mai binele dacă nu aduci și o jertfă pentru el. Porumbii fripți nu sboară în gura nimănui, nici în România mare. Și ar fi păcat să sboare. Un popor care tot cere dar el nu dă nimic, nu are vieață și nu trăește decât în rândurile cerșitorilor. Iar noi, ni se pare, că nu ne tragem din cerșitori, ci din neam împărătesc și stăpânitor, care a spus mai întâi și ade-

vărul că „o minte sănătoasă este numai într'un trup sănătos”, și că numai prin hărnicie și jertfă se întăresc țările și rămân nemuritoare popoarele.

I. AGÂRBICEANU.

Dimineață de vară.

*Ca fulgul mă simt de ușor
Și ochii spre ceriuri îmi sboară —
Am aripi chiar și la picior
Și gânduri, ca stol de cocoară —
Spre 'nnalturi eu mâinile 'ntind,
Vreau toate la piept să cuprind . . .*

*Ce-i josnic, ce-i rău, ce-i murdar
Dispare în nobila clipă —
In suflet de-al Domnului har
Pornit e ce-i bun, se 'nfiripă
Și — singur — spre Soare-răsare —
Mic, totuș, te simți că ești mare . . .*

*E ceva în noi, ce dospește —
Tributul și-l vrea, orice-ar fi,
Spre-albastrul din cer nizuiește,
Chiar dacă mulțime-ar rânji —
Plimblându-ne azi prin ruine
Visăm un trai de mai bine.*

Aug. 1929.

ILIE MARIN.

Dela serbările „Unirii.”

— Cu 3 fotografii. —

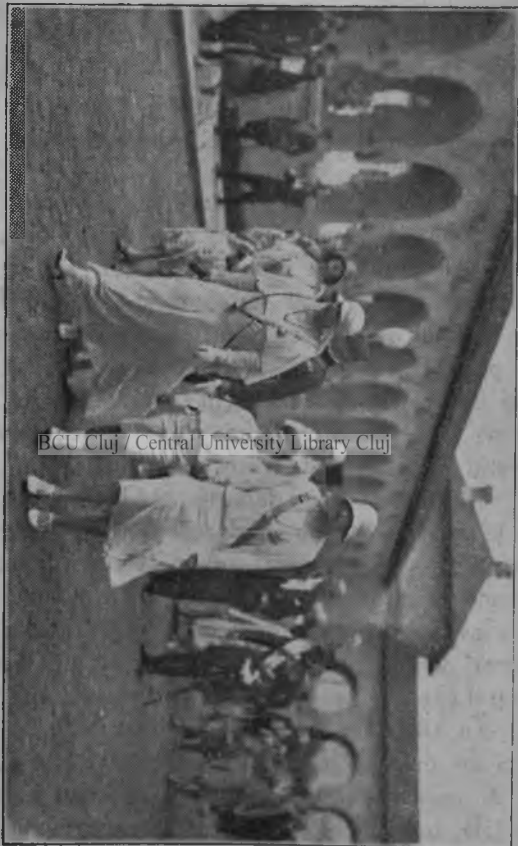
În anul 1929 s'au serbat cei *10 ani* de viațire-împreună a poporului, românesc din România întregită.

A fost o serbătorire vrednică de clipa cea mare, atât la București, în ziua de 10 Mai, cât și în Alba-Iulia, în ziua de 20 Mai. Tot ce românimea a avut mai de samă și-a dat întâlnire din prilejul acesta. Au venit chiar și din America, de peste Ocean, frați de ai noștri și au fost primiți cu brațele deschise și li s'a arătat că în România se muncește din greu și că pot fi liniștiți în ce privește viitorul acestei țări.

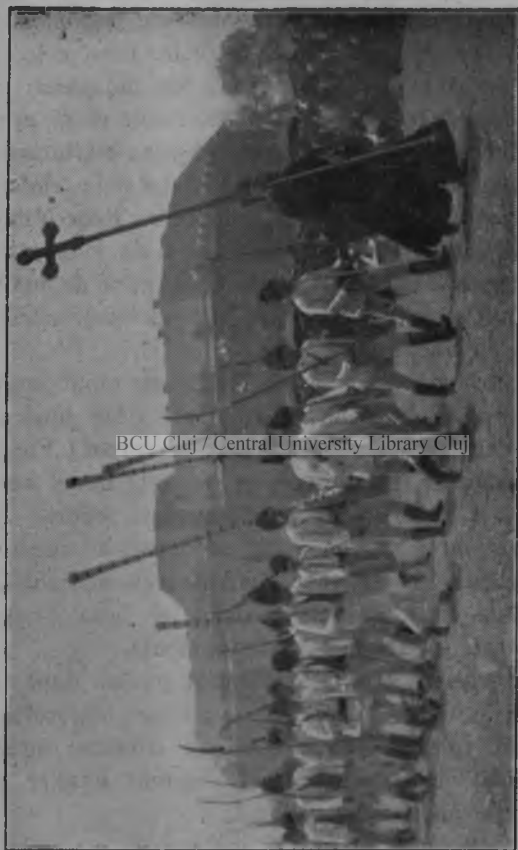
Ar duce prea departe să însemnăm aici toate ce s'au întâmplat în cele două zile de Mai amintite — gazetele au scris-o la rândul lor, — ceea ce vrem să încreștăm mai cu samă la răboj aici este defilarea conductului festiv (de serbătoare) dela Alba-Iulia. Îți venea să mai împrumuți o păreche de ochi, ca să vezi atâta mândrețe!

La Alba-Iulia au pelegriinat, în ziua de 20 Mai, zeci de mii, *sute de mii de oameni* și timp de 5—6 ceasuri au trecut pe dinaintea Familiei Regale, îndrăgite de toată suflarea, reprezentanții satelor și orașelor românești. A fost și vremea

Serbările dela Alba-Iulia (20 Mai 1929) : Familia Regală.

Fotogr. Guggenberger-Mairovits, Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Serbările dela Alba-Iulia (20 Mai 1929): Moșii, cu preotul in frunte.

minunată, de par'că ai fi comandat-o *anume*, a fost și dispoziția sufletească înălțată, încât celce a luat parte la serbarea aceasta s'a îndepărtat cu convingerea că e multă sănătate, multă vlagă, mult bun-simț la poporul românesc. (Așa au mărturisit-o și delegațiile streine, trimise de statele amice.)

Noi arătăm aici pe tinărul nostru Rege Mihai, întovărașit de Augusta Sa mamă și de Maiestatea Sa Regina Maria, cu fiicele Sale, apoi de Inalta Regență, — cum se duc la „Biserica încoronării“, să se închine.

Intr'a doua fotografie vedem pe moșii noștri din Munții Apuseni, cu tulnicele de-a umărul, cum defilează, având în frunte un preot („Preoți cu crucea 'n frunte“ spune doar și Imnul național!). Când au trecut moșii, așa, ropotele de aplauze nu mai voiau să contenească, precum nu se mai sfârșeau nici când tinerele și sglubiile studente au început să joace o horă uriașe, îmbrăcate ca româncuțe, în opincuțe.

Serbarea și-a ajuns culmea, par'că, după ce a fost adunată armata și după ce poporului i s'a dat voie să se apropie de tribuna regală. Cu câtă dragoste au alergat satele noastre să vadă pe micul Rege Mihai!

Mulți ochi au fost în lacrimi.

Serbări de acestea îți dau putere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Serbările dela Alba-Iulia (20 Mai 1929): Tinere studente jucând hora.

Minciuna de nevoie.

Minciuna e un viciu urât și e imorală. Cu minciuna nu se urmărește alt scop, decât acela de a înșela. Deaceea, în societatea aleasă din toate țările, omul mincinos e scos din rândul oamenilor cinstiți. Și, totuși, sunt cazuri, în cari minciuna e admisă, fără a fi considerată de imorală, și omul care se folosește de ea, de necinstit.

De exemplu în vreme de războiu. Știrile trimise acasă de pe câmpul de războiu, sunt de cele mai multeori neadevărate, sunt minciuni goale, dar cei de acasă trebuie să fie îndopați cu minciunile acestea, pentru a nu se alarma, a nu se revolta, pentru a-și păstra moralul ridicat, stând gata toți să mai aducă jertfe, dacă se vor cere, pentru continuarea războiului. Ce ar zice și ce ar face lumea de acasă, dacă comandanții armatei le-ar comunica adevărul și le-ar spune, că au fost bătuți de dușman? Dar adevărul nu li-se spune, ci se folosește câte o minciună, care în cazul acesta se numește: *minciună de nevoie*, adică minciună dictată de necesitatea arzătoare.

De minciuna de nevoie se poate folosi apoi, și de fapt se și folosește și *medicul*, care la nici un caz nu va spune pacientului-său despre care

el e convins, că nu peste mult va trece la cele eterne, că are să moară în curând, ci îl va mângăia și îmbărbăta, aducându-i ca exemplu pe cutare și cutare, cari tot de boala aceasta au suferit și s'au făcut bine; se va face deci și el bine, să fie numai cu răbdare și să aștepte liniștit mântuirea. Și mântuirea vine de regulă mai curând decum credea medicul, în forma somnului adânc și liniștit, pentru totdeauna. Și e bine că se face așa. De ce să se neliniștească sufletul bietului bolnav cu știrea, că el peste câteva zile sau chiar peste câteva ceasuri, are să moară? Folosirea minciunii de nevoie din partea medicului e nu numai admisă, deci, ci e chiar salutară.

Un caz foarte înduioșător, în care medicul s'a folosit de minciuna de nevoie, s'a întâmplat într'un spital mare din Viena, înainte de răsboiu, și s'a desfășurat între împrejurările următoare:

Băiatul de 17 ani al unor părinți cu stare bună, suferea de boala care nu iartă, de — *oftică*. Știau părinții că băiatul lor e pierdut, dar totuș, pentru a nu lăsa nimic neîncercat pentru salvarea lui, l-au dus la spitalul, la care funcționa un medic foarte bun pentru boalele interne. A stat băiatul câteva săptămâni în spital, fără a i se îmbunătăți starea, din contră, boala mergea repede,

spre desnodământul fatal. Intr'o după amiază părinții și-au vizitat băiatul în spital, au vorbit cu medicul, iar acesta le-a spus, că două-trei zile mai trăiește băiatul lor, mai mult nu. A rămas, ca părinții să vină în ziua următoare de nou la spital, să vadă care e starea băiatului. Seara târziu însă, s'a ivit criza la bietul băiat. Temperatura era foarte urcată, fruntea și fața plină de sudori, pe cari sora de caritate, așezată la patul bolnavului, le ștergea mereu, iar medicul pipăia pulsul bolnavului, și clătina mereu din cap.

— „E rău, — zise el către sora de caritate, — se apropie sfârșitul, și încă mai, curând decum credeam eu.”

Băiatul, care părea că se află în nesimțire, deschise ochii și privi rugător spre medicul, care tot îi mai ținea mâna în mâna sa, și îi spuse încet, de abia se auzia:

— „Ași vrea să merg de aici.”

— „Unde, încătrău?” întrebă medicul.

— „Acasă la mama, în patul meu cel moale, aici nu mai pot rămânea, că mor.”

— „Ai dreptate! Să mergem acasă dară la mama, eu te iau de mână și mergem împreună. Poți tu să vii cu mine, că e cam departe casa voastră?”

— „Dacă e să merg acasă, pot eu umbla,“ — zise bolnavul, făcând încercarea să se ridice, firește, fără rezultat, dar la semnul medicului, sora de caritate l-a și luat în brațe și l-a așezat în brațele medicului, care începu să facă plimbare cu el prin sala mare a spitalului, vorbind cu bolnavul și spunându-i:

— „Așa, acuma suntem pe drum. Mai știi tu care e casa voastră?“

— „Cum să nu știu! Avem grădiniță înaintea casei, la poartă doi plop mari, un râu mic curge pe la poarta noastră. Nu se vede?“

— „Încă nu, dar râul se vede. În curând trebuie să vedem și casa. Dar mai poți tu merge? Nu ești prea obosit?“ Știa medicul, că băiatul vorbește în deliriul stârnit de febra urcată.

— „Nu sunt obosit deloc și să știi că am să mă fac bine cum sosesc acasă la mama,“ — răspuse băiatul.

Plimbarea prin sala spitalului fu continuată, iar între timp sora de caritate a făcut patul bolnavului, ca să-i fie moale, ca cel de acasă, dela mama, și medicul îi spuse băiatului:

— „Uite, acum se vede o casă cu flori multe în ferești.“

— „E a vecinului nostru. Sunt fete la casă,“ răspuse băiatul.

— „Și-acum se vede o casă, cu doi plop mari la poartă, și cu grădiniță, și cu un râuleț pe lângă poartă.”

— „E a noastră, e casa noastră!”

— „Și un cățeluș stă întins la soare, înaintea porții.”

— „E Bălan, cățelul nostru. Oare mă mai cunoaște? Fluieră-i, că atunci vine la noi.”

— „Un om mare iese acum din curte și se uită în sus și în jos.”

— „E tata. Vine spre noi? Strigă-l, să vină în calea noastră.”

— „O muiere se arată acum în poartă.”

— „E mama mea! Dragă mamă, scumpa mea mamă! Ne vede oare?”

— „Nu ne vede încă, dar Bălan a început să latre. Mama ta a pus mâna la ochi și privește spre noi.”

— „Mai avem mult până sosim acasă?”

— „Nu, suntem acasă, mama ta vine în calea noastră și ne ajută să te ducem în casă. Uite, acum e lângă tine,” — și la semnul medicului sora de caritate ia băiatul în brațe din brațele medicului și îl așează încet în patul din care fuseze ridicat.

— „Uite, acum intrăm pe poartă. Vezi pe Bălan cum dă din coadă de bucurie că vii acasă?”

Și mama ta, cum se bucură că te vede? Acuma ești în odăița ta, și în patul tău cel moale, în care te-ai dorit. Vezi, cât de moale e? Și curat și răcoros!”

Băiatul nu mai spuse nimic, plecă capul într-o parte și suspină adânc, iar medicul îi pipăi pulsul.

— Medicul își scoase apoi batista din buzunar și-și șterse sudorile de pe frunte. Era emoționat de scena petrecută. La biserica din apropierea spitalului ceasul bătea douăsprezece. Era miezul nopții. Tăcere adâncă în sala spitalului. Numai un fluturaș intrat pe fereastra deschisă făcea puțin șgomot cu aripioarele sale. Bolnavul se întise nițel în pat și cu un oftat lung își dete ultima răsufare. Sora de caritate îi închise ochii.

— „A murit frumos“, — zise medicul. „A murit fără dureri și liniștit, că se află acasă, la mama sa. Biata sa mamă! Vezi, soră dragă, am mințit multe băiatului, dar dacă unui om poți să-i faci plăcute ultimele clipe ale vieții, de ce să nu folosim minciuna, în acest scop? Suntem în drept să o folosim, ba chiar mai mult, suntem datori să o folosim, din — umanism,“ — și, întinzând surorii de caritate mâna, plecă acasă dela spital.

Sora de caritate își șterse lacrimile din ochi, acoperi corpul neînsuflețit al băiatului cu un

cearșaf alb și se duse să se odihnească și ea, lăsând băiatul singur, să doarmă acum liniștit, în patul moale de-acasă, dela mama! . . .

====
T. V. PĂCĂȚIAN.

Milionar!

*Tu, cel ce deget poți să 'ntinzi
Și braț să 'ncorzi, după dorință —
Cu ochii 'n zări stai să colinzi,
Picior s'avânți, spre biruință —
Bogat ești, chiar de n'ai hotar —
Imi crede mie, milionar!*

*Intreabă pe-unul, care zace
Și-și duce viața de-azi pe mâni!
Pe-un schiop, pe-un orb, orice ar face
Picior, ochi n'au! Altul plămâni
Ar cumpăra din greu, nu poate!
Ești sănătos? Le 'nduri pe toate !...*

*De-aceea îți trăiește viața!
Te bucură de trupul tău!
Te scoală 'n toată dimineața
Jurând: Mă voiui feri de rău!
Cu punga mai modestă chiar,
Iubite, îmi ești... milionar !...*

====
BUJOREL.

Pocăința necredinciosului.

Era odată gornic la o domnie un om foarte rău și fălos. De biserică nici să nu audă, decum să meargă la ea să se roage lui D-zeu și el ca alți creștini, ci-și bătea joc de ea și de cruce. Nici la Paști nu se ducea la Inviere, ci când veniau oamenii cu sfintele paști, el trăgea din pipă și își bătea joc de ei!...

Era om rău de fire, că dacă numai ajungea vreo vită a vre-unui biet sătean în pădurea domnească, o prindea, o ducea la curte și bietul om aproape dădea gloabă (pedeapsă) jumătate din prețul ei. Sudaia tot ce era sfânt în cer și pe pământ încât oamenii se fereau de el ca de bată-l crucea.

Odată oamenii se sfătuiră să ridice o cruce de piatră acolo la hotar în calea lui, ca trecând gornicul (ingrijitorul de pădure) pe lângă ea să-și aducă aminte și el de D-zeu și să se îmblânzească, Dar ți-ai găsit-o, că trecând odată pe acolo, în loc să-și ieie pălăria din cap, să-și facă sfânta cruce și să zică: Doamne iartă-mă, ori Doamne ajută, el luă pușca din spate, ochi crucea și trase, dar se cutremură, că gloanțele, cari nu se turtiră de piatră trecură sbârnăind pe lângă urechea sa, gata să-l atingă,

De-aci încolo de câte ori trecea pe lângă cruce parcă-i era rușine de fapta sa și ca un necredincios ce era, când era alături — ca să n'o vadă — ori se uita în altă lature, ori în pământ, punând capul în piept...

Și așa ani de-a rândul trecând pe acolo făcea așa, ba chiar și când vedea alte cruci. Dar nu se pocăi, nu-i părea rău.

Odată merse la pădure, ca de obicei, și când se întoarse înapoi se sui într'un car la un om ce se întorcea cu el gol dela pășune, unde dusesese niște lese, să facă țarc la oi. Și cum pe car nu erau podele numai loitrile, sezu el pe inima carului, cu picioarele și cu trupul proptit de-o loitră.

Când fu alături de cruce se uită el aiurit în altă parte și, nefiindu-i aminte să se ție bine de loitră, când carul trecu peste o piatră mare ce era alături în drum, izbindu-se carul, alunecă, scăpă pușca, care se lovi cu cocoșele puternic de inima carului și se slobozi cu amândouă țevile în pieptul lui...

El pică din car, se trase în genunchi și în coate până lângă crucea pe care o sărută, își ridică ochii la cer și oftă, zicând: — „Iartă-mă Doamne, că necredincios am fost“ și muri cu fruntea răzimată de cruce, așa, stând în genunchi, cum o sărutase...

Brad, 1929.

ADAM BOLCU.

Crâmpeiu.

Când m'am reîntors, după o lipsă de câțiva ani, — că am atâția, câți ar fi destul să uiți și cea mai năpraznică dragoste, da-mi-te niște prieteni, de cari te leagă aducerea aminte a unor zile tinerești, — întâmplarea mi-a scos în vale, chiar în marginea satului, pe Sfârcu, cel cu negei pe față, de-ai crede, că l'au stropit cu boabe de fasole neagră.

— „Hei, bine-ai sosit, sănătos, domnule! . . . De mult nu ne-ai mai călcat pragul satului . . . Ne-ai uitat cu totul, uitate-ar necazurile” . . . Și-mi întinde o ploscoană de palmă, aspră, sgâbârdoasă, ca o piatră de râșniță.

— „Ba nu v'am uitat, nene Sfârcule, dar vezi depărtarea asta . . . Și năcazuri avem și pe la noi,” îi zic eu mai mult din obișnuință. Dar cu gândul sfredeleam trecutul alor câțiva anișori, trecuți parecă în galop. Îl vedeam pe Sfârcu din trecut și nu-l puteam deosebi dintre cel de-acum. Aceeași voie bună, acelaș zâmbet sănătos, nefățarit, ca și gâlgăitul șipotului, care vecinic rămâne acelaș. Și uitându-mi gândurile, colindând trecutul, mă trezezec cu mâna strânsă în palma lui Sfârcu, tăcând eu, tăcând el, amușiți amândoi.

— „Și zici, c'aveți și D-voastre năcazuri! Hm, aș vrea să mi-le dee Dumnezeu mie, adecă să schimbăm jugurile.”

Vedeam, că are omul dragoste de vorbă și mă gândeam: stăi cu cine te 'nvoiești și nu te 'mbulzi cu cine nu te suferă. Și-am stat, am întârziat la vorbă sinceră.

Mi-a spus omul despre multe, s'a plâns de mai puține: de năcazuri.

— „Am măritat fete, am căsătorit feciori, am făcut botezuri, am plâns la înmormântări, dat-am la doftori, la avocați, plătit-am biruri, tras-am sărăcia de coadă, și dacă mi-a ajutat D-zeu, au trecut toate și iată-mă . . . abia acum s'a îndurat să-mi dea drumul din cleștele palmei, — „sănătos măr, doar, c'am mai îmbătrânit oțiră.” „Așa-i c'am mai îmbătrânit?”

Am băgat de seamă, că la întrebarea asta așteptă un răspuns, că prea și-a pironit ochii într'ai mei.

— „Din contră, eu te găsesc {mai sdravăn ca atunci, când ne-am despărțit.”

— „Ba! Așa sunteți D-voastre, domnii, nu spuneți adevărul, par'că eu n'aș simți, că nu mai sunt, care am fost. Pe noi nu ne înșelați D-voastre!”

— „De ce să te înșel, nene Sfârcule?”

— „Ei las'o focului de vorbă. Eu, iată, te găsesc pe Dta foarte schimbat. Ce bujori de

obrazi aveai, când erai la noi. Acum ești, fără fire, se vede, c'ășa-i lumea pe la oraș."

Soarele lunecase după dealul Stâniei, câte-o vacă mugind, scăpa în sat, cu toate de-odată. Nenea Sfetcu și eu ne-am uitat în cătrău ne mână drumul.

— „Acum cu seara bună, nene Sfârcule!”

— „Cu noapte bună, dupăce vom ciocni un păhărel cu vin, la mine acasă.”

N'apuc să-i răspund, că asta nu se poate, și mă văd târit de Sfârcu pe hudîța lui, în jos.

Dacă nu m'am rugat vreo dată cu foc lui D-zeu, m'am rugat de Sfârcu, să lăsăm gustatul pentru a doua zi. Dar înțelege-te cu potcașul, când ți-a ieși în drum! Nu și nu, acum ori nici-odată.

Intrăm . . .

— „Măriuco, Măriuco! Unde ești, bată-te noroacele? Ian ieși, de vezi, cine ne-a intrat în curte? Și repede, cănceu dela cuier!”

— „Viu, viu îndată, dar încă nu-i şuștarul plin“, — s'aude glasul liței Măriuca, dinspre grajd.

— „No, bine, bine“, îi strigă Sfârcu de lângă mine, — „vezi-ți tu de lucru, tău, că noi ne vedem de-al nostru.”

Și când se ivește Măriuca din grajd, iată-l și pe Sfârcu, găfăind din pivniță.

— „Să vedem, care Joiană a umplut șuștarul mai bine, a mea sau a ta?” Și așează creștinul, pe masa de sub frăgar, un cânceu, cât un hârdău, plin, plinuț, cu vin spumos, până în gură.

Lița Măriuca, repede, lasă șuștarul pe vatra din tindă, ia un pumn de apă din covaic, se spală pe mâni:

— „Bine te-a adus Dumnezeu în casa noastră!”

— „Bine v'am găsit, Lițo Mariucă. Dar văd, că ești bine!”

— „Apăi, așa, ca mine. Mi-am însurat feciorul, mi-am măritat fetele și-acum lucră Măriuică pân'ți-or sări ochii!”

— „Ba să nu-ți sară, să ne-aduci întâi un strop de brânză,” — o îndeamnă nea Mihai. Și ne așezăm cu Sfârcu, în jurul cânceului. Gustăm noi un păhărel, gustăm două, închinăm de Dumnezeu, ne aducem aminte de vremi trecute, pentruca să ne plângem de cele de-acum și să râdem cu hohot de multe clipe, în cari ar fi trebuit să plângem pe atunci.

Așa, printre păhare și culegeri de-aduceri aminte, întreb pe nenea Sfârcu:

— „Da cărțile și gazetele îți mai plac ca odată, nene Sfârcule?”

— „De plăcut, mi-ar plăcea ele, mai mult ca odată, dar ochii ăștia mă năcăjesc rău. Nu mai văd

bine, fug buchile pe dinaintea ochilor, c'abia le mai pot prinde. Da dumniata, n'ai mai scris nimic de mult și, vai Doamne, bine le mai potrivei, odată." Nenea Sfârcu trecea vorba acolo, de unde eu aș fi sburătorit-o bucuros. Dar, pasă-mi-te de răzbiai cu Sfârcu.

— „Am și-acuma cărticica aia, cu domnișorul popii, știi ăla, pe care-l cunoști dumniata, că venea dela școală, arunca hainele domnești și s'apuca de plugărie, întorcând plugul, la capătul brazdii ca pe-o peană." Hm, or fi pe undeva, domnișori de ăia, dar pe la noi nu s'or pomenit. Că avem și noi câțiva în sat, a lui Măcrișoiu, cică s'ar face doftor, a lui Vârtej, ăla, am auzit că se face popă. Săndulică al dascălului iasă notarăș . . . Dar nici unul nu seamănă, cu domnișorul popii, al D-tale . . . Și am mai cetit odată despre caii lui Pintilie și-am răs singur, ca un smintit, cum trimbița Pintilie, din mână, ca să-și ia caii vânt. Păcat, că nu mai scrii, că D-ta știi tipări slova, de-o înțelege tot natu" . . .

Dar povestea lui nenea Sfârcu, cu negeii bărboși pe obraz și inimă de aur, prea îmi scormonea în rană, de-aceea îl abătui în altă parte.

— „Da cu politica, cum stați, nene Sfârcule?"

— „Cum să stăm? Cum știi și D-ta."

— „Toți ca zidul. Nimic nu vă clintește din părerile D-voastre. Nu-i așa?”

— „Politica-i ca plugăria”, — răspunde Sfârcu, clipind șiret din ochi. „La alegeri, ni-e câmpul încărcat de rod și belșug, mai mare dragul să-l vezi, dar cându-i la treerat, cad boabele rar, în sac. Mai multă neghină, decât grâu. Bag seama, așa-i politica, să nu-i ceri mai mult, decât ți-o dat.”

Luna se uita furiș printre frunzele frăgarului. Par' că râdea de noi. Cana de lut sta flămândă, iar păharele cereau păr'că vin, să-ți ude buzele. Dar nu ne-ar fi mai trebuit nici pentru bani. Căci dacă era curat, nebotezat, vinul lui Sfârcu, mai era și acrișor, să ți-se înăcrească și aduce-
rile aminte, — „ăsta-i bun, după cârnați”, îl lăuda stăpânul.

— „Văd, că-i place și brânza”, încheiu eu.

Ne-am despărțit prietenește: „Să mai dai pe la noi, până mai stai în sat!”

— „Cum, nu”, — imi fac eu datoria, dela gură. Cât am mai întârziat în sat, alți prieteni mi-au încurcat potecile. Nu am mai dat pela Sfârcu. Știu, că nu i-a căzut bine, dar de bună seamă, că uită. Prea e suflet bun.

Par' că-l văd, ce ochi mari face, când va ceti rândurile acestea. *PETREA DASCĂLUL.*

† Mareșalul Foch.

Cu multă durere și cu multă recunoștință față de cel dispărut, scriem și pentru cetitorii calendarului „Astrei” despre moartea marelui căpitan suprem al armatelor aliate din decursul războiului mondial.

Mareșalul Foch, cu marele său stat major, a salvat omenirea dela peire. A fost unul din cei mai mari beliduci ai lumii, dacă nu cel mai mare și — în clipele cele mai grozave pentru viitorul popoarelor — a știut să fie și patriot francez și „om”, care pune zăgaz furiei deslănțuite.

Uitați-vă la chipul lui! Din ochii lui vorbește omul, care nu e înrudit cu nici o cruzime, omul, care vrea să vorbească „omenește”.

Dacă n'ar fi fost mâna lui — tare în decursul războiului — și, mai ca samă, creierul lui genial, care a dat luptele astfel ca să curgă cât mai puțin sânge omenesc — cine știe câți soldați și la noi ar mai fi trebuit să muște în țărână, deplânși de cei de acasă!

Mareșalul Foch a fost un mare prietin al Românilor și de câteori i s'a dat prilejul a dovedit aceasta. Pe dânsul l-a ales președintele Republicii Franceze să reprezinte poporul francez la

BCU Cluj / Central University Library Cluj

† MAREȘALUL FOCH.

Alba-lulia, la încoronarea Regelui Ferdinand.
Mulți își vor aduce aminte de înfățișarea-i sveltă
și de privirea-i de visător cu rădăcinile în pământ.

A fost înmormântat cum rar se mai duce la groapă muritor pământean. Din toate părțile lumii au alergat delegații, ca să dea prinos de laudă marelui dispărut. Sub „Arcul de triumf“, ridicat în Paris, în amintirea lui Napoleon Bonaparte, a zăcut sicriul lui Foch o noapte întreagă, pelegri-nând sute de mii de oameni pe dinaintea trupului neînsuflețit. În icoană vedem și noi scena, cum străjuiesc în jurul sicriului, pus pe un tun, foști luptători, de pe diferite fronturi.

L'au așezat lângă Napoleon Bonaparte, cel ce — și el — a găsit cuvinte de laudă față de soldații români. Cluj / Central University Library Cluj

Mareșalul Foch a apăsat de multeori spunând cuvintele: „Nu-i permis să uităm, că rășboiul nu este scopul final. Deasupra omului stă morala, deasupra rășboiului pacea!“ Va-să-zică: nu găsea în rășboiu ținta cea mare a omenirii, ci într'o pace laborioasă. De aceea a luptat el, ca să aducă pacea binecuvântată între oameni.

Jucându-se cu nepoțeei săi, câteva zile înainte de a muri, a oftat cunoscătorul grozăviilor rășboiului — și punându-și mânilor pe creștetele capului mlădițelor tinere — a spus: Dragii mei! fie ca cel puțin vouă să vă fie hărăzită o soartă mai bună: să n'aveți parte de un rășboiu!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mareșalul Foch, sub Arcul de triumf (la Paris).

Așa a vorbit cel mai mare comandant de
războaie ale lumii!

Să ne dăm cu toții *toată* truda ca, dorind
 „pace vecinică” în mormânt salvatorului omenirii,
 să pregătim *altă* vârstă pentru oameni, o vârstă,
 în care se înțeleg întreolaltă, spre binele comun.
 Odihnească în pace mareșalul Foch!

„Astra” este-a tuturora!

N'auzi goarna cum răsună,
 Peste văi, cetăți și sate?
 Mici și mari cei buni mi-adună.
 Calde vorbe, 'ntr'aripate:
 Vreți s'ajungem Aurora?
 „Astra” este-a tuturora!

Cer albastru vrem și soare,
 Soare 'n suflet și 'n natură!
 Rău' 'n fașe să-l doboare.
 Jos nestăvilita ură!
 Vreți s'ajungem Aurora?
 „Astra” este-a tuturora!

Dacă „Astre-i” merge bine
 Țara 'ntreagă propășește!
 Jos blesteme, uri haine!
 Toți vrem: tot ce ne unește!
 Vrem s'ajungem Aurora!
 „Astra” este-a tuturora!

*Cine mi se dă de-oparte ?
 Cine rândurile strică ?
 Cine 'ntreabă : ce desparte ?
 Munți-venin cine ridică ?
 Braț la braț, vrem Aurora !
 „Astra“ este-a tuturora !*

*Tu ne vezi din ceriuri, Tată,
 Vrem să fim armata sfântă,
 Cu iubirea-Ți intrupată !
 Vină ! Bine-ne-cuvântă !
 Toți, ca fratele și sora !
 „Astra“ este-a tuturora !*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Câteva gânduri despre împărțirea muncii și a urmă- rilor aplicării ei.

Diferința de construcție trupească între bărbat și femeie a adus, încă dela obârșia omenirii, o împărțire a muncii lor. Bărbatul se îndeletnicește cu lucrările din afară, pentru a putea asigura traiul comun, iar femeia poartă grija casei și a copiilor.

Această împărțire a adus cu sine și dezvoltarea de virtuți deosebite. La bărbat se observă

mai mult îndrăzneală, putere, etc., la femeie: răbdare, blândețe, ș. a.

Varietățile pământului și a producției lui, cât și diferența dintre popoare au adus specializări de muncă. În țara noastră, de exemplu, Banatul, Basarabia sau județul Teleorman sunt renumite prin grâul ce-l produc; Putna, Târnava, etc., prin vinurile lor; Vrancea, Sighetul-Marmației, etc. prin pădurile lor ș. a. m. d., iar dacă privim această împărțire a muncii pe întregul glob, vedem cum, alături de țări cu industrii mari, ca: Anglia, Germania, Statele-Unite, sunt altele cu agricultură dezvoltată ca: România, Ungaria, Brazilia, etc.

În fiecare din aceste întreprinderi (industriale sau agricole) specializarea a mers și mai departe, căutându-se să se obțină cât mai mult și cu preț cât mai bun.

Ceeace a urmat acestui principiu de împărțire a muncii se poate rezuma în: solidaritatea dintre oamenii cu ciocnirea de interese.

Știm că nici un individ (ins) sau națiune nu poate trăi cum trebuie *numai* prin propriile sale izvoare sau mijloace. Noi, ca și alte țări, avem trebuință să importăm, adică să aducem din alte țări, lucruri, pe cari nu le avem și să exportăm, adică să trimitem, ceea ce avem mai mult.

Acest fapt explică legătura sau solidaritatea dintre oameni și dintre țări. Dar, în acelaș timp, fiecare individ, ca și fiecare țară, caută să vândă cât mai bine și să cumpere cât mai ieftin, caută apoi să-și asigure locuri de desfacere ale mărfurilor, să se concureze, etc. și — astfel — se nasc ciocnirile de interese, cu conflicte și războaie. Și, dacă pășim ceva mai departe, vedem că de multeori, în una și aceeași națiune sau chiar branșă, există — pe lângă solidaritate — și ciocniri. Intre diferitele clase sociale, ca și între diferitele feluri de funcționari etc. se nasc dușmăni, fiecare susținând ideea că munca (fizică sau intelectuală) pe care o produce este cea mai folositoare sau cea mai obositoare. Și, deci, trebuie să fie și cea mai bine plătită.

Impărțirea muncii permite să se satisfacă cât mai bine, cât mai multe și cât mai variate plăceri. Ea permite un traiu mai comod și mai bun. Știm însă că plăcerile, odată satisfăcute, nasc alte dorințe nouă și că indeletnicirile sociale diferite, fără de a se face una toate condițiunile de traiu, scot la iveală și mai mult neegalitățile.

Impărțirea muncii a adus, însă, pe lângă urmări sociale și anumite urmări morale. Prin ea s'a desbrăcat mai mult omul de legăturile sale

familiale și locale. Prin ea s'a putut permite să iasă la lumină calitățile, talentele, etc. Prin ea copiii și-au putut alege mai dinainte cariera, etc.

Este drept că trebuie să căutăm corecturi împotriva independențelor *prea* mari sau *prea timpurii*, cari subjugă moralitatea, atât a egoismului (poftii *prea* mari pentru sine) cât și a senzualității.

Pentru îndreptarea relelor acestora și ocolirea ciocnirilor de interese, trebuiesc căutate mijloace.

În diversele întreprinderi și ramuri de producțiune, ca și între diferitele națiuni, trebuiesc să existe organizațiuni, cari să aducă înțelegerea, armonia și ordinea. Astfel s'au înființat camerele sindicale, supra-sindicale, cooperativele, iar, pentru popoare: Liga sau Societatea Națiunilor, tribunale internaționale, etc.

Impărțirea muncii specializând funcțiunile sociale, părinții și crescătorii tinerimii trebuie să se intereseze mai mult de locul ce trebuie să-l ocupe în viitor copilul sau educatul lor și să caute să-l îndrepte pe această cale prin o cât mai bună educație și instrucțiune.

Specializarea nu trebuie să fie însă împinsă nici prea departe, nici prea de timpuriu.

Oricare ar fi cariera pe care a îmbrățișat-o cineva, acel care o practică trebuie să aibă ca-

litățile prevederii, hotărârii și perseveranței, pe cari le aduce educația generală a facultăților sale sufletești.

Trebuie să se știe apoi, că oamenii, cari sunt împărțiți prin îndeletnicirile lor, au și trebuință de o legătură comună, care-i unește.

Unirea o aduc sentimentele, ideile, credințele comune, cu un cuvânt tot ceea ce poate întări cadrul națiunii și al umanității. Din acest punct de vedere educația cetățenească trebuie să-și aibă la bază idealul trebuincios și neschimbat, de a face din educat pe: omul înțelept, cinstit, cum-pănit și stăpân pe el însuși.

Dr. GH. PREDA — Sibiu.

Vești bune!

Arătăm cetitorilor noștri portretele a doi mari români, a căror memorie obștea românească se pregătește să o serbeze cu cinstea cuvenită.

Mai trebuie să spunem cetitorilor cine au fost *Dr. Ioan Rațiu* și *Andrieu Murășianu*? Nu știe „tot natu”, cum spun bănațenii, că doctor Ioan Rațiu a fost căpetenia „memorandiștilor”, a acelor români, cari au suferit temniță sub domnia streină, fiindcă au cerut drepturi?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dr. IOAN RAȚIU.

(Și când te gândești că „Memorandul” plângerile noastre, puse negru pe alb, în scris, au fost găsite nedesfăcute, în plic, în arhiva din Viena, după războiul !)

Lui Dr. Ioan Rațiu, care a fost totodată și un aprig sprijinitor al „Astrei“, i s'a ridicat un monument în orașul Turda, (maiestrul sculptor a fost dl Medrea) și monumentul se va desveli în Noemvrie 1929, din prilejul adunării generale a „Astrei“.

Cine vrea să știe ce viață a dus acest conducător al neamului, să cetească cartea „Viața lui Dr. Ioan Rațiu“, scrisă de dl Ioan Georgescu și tipărită în „Biblioteca Astra“ (cu o mulțime de fotografii. Costă 100 Lei).

Cine n'a auzit, mai apoi, de scriitorul-poet român Andreiu Murășianu? El este doară autorul imnului național „Deșteaptă-te române!“, pe care-l cântă românul la multe prilejuri (nu-i vorbă, câteodată, nevoind să se deștepte!)

Mormântul cântărețului neamului zace în „Groaverii“ Brașovului, la poalele muntelui Tâmpa, nu departe de școala românească, de liceul „Șaguna“.

Românii brașoveni defilau într'un convoiu de serbătoare pe dinaintea mormântului, și înainte de răsboiu, a patra zi de Paști, când cu așa-numiții „Juni“.

Acum, în România întregită, este o datorie a românimii ca să aibă Andreiu Murășianu un

ANDREIU MUREȘIANU.

monument vrednic de el. Gazetele ne-au adus vestea că brașovenii se bat cu gândul să ridice acest monument.

Aşa e frumos! Lăudăm și aici pe brașovenii, cari sunt în fruntea despărțământului Brașov al „Astrei” și din mijlocul cărora a purces gândul cel bun.

Andrieu Murășianu a cântat doară, plin de durere :

„Pe voi vă nimiciră a pismeii răutate
 Și oarba neunire, la Milcov și Carpați!
 Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
 Uniți-vă în cuget, uniți-vă 'n simțiri!”

Mama

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Copilașul când rostește
 Vorba mamă: *ciripește*
 Ca o dulce păsărică,
 Din gurița lui cea mică,
 Maică-sa la el privește
 Și-'n iubire-'l invălește
 Cu căldură și cu dor,
 Ca un inger păzitor:
 Că o dragoste mai mare
 Decât mama nime n'are
 Fiind-că'n inima de mamă
 E iubire fără samă!...
 Ia privește-o păsărică
 Cât de slabă-i și de mică,
 Inșă dragostea-i mai tare
 Decât puterea ce-o are!

Dragostea când o-'nboldește
 Ce măiestru își clădește
 Cuibul pentru puișori,
 De te miri de multe o-i!
 Apoi cu ce vitejie,
 Când primejdia e să vie,
 Cu prețul vieții sale
 Sare la dușman în cale
 Și cu dânsul ține piept
 Pân' ce fuge 'ndărăpt!
 O găină, cât de blândă,
 Când e clocă cum se schimbă,
 Cum grijește puii sei,
 De te mușcă pentru ei.
 Așa-i rostul mamelor
 Și l'-al animalelor

*Ce le ținem lângă casă:
Când au pui sunt dragostoase.*

*Omul, ca făptur' aleasă,
Ce-i menit ca să domnească
Lumea și s'o stăpânească
Prea firesc e c'a lui mamă
E datoare făr' de samă,
Că menirea-i ca s'adune
Tot mărețe fapte bune.*

*Mama nu numai să nască
Copilașul și să-l crească
Ea mai are-o datorință:
Să-l învețe și credință
Căci omul făr' de credință
N'are nici o biruință
In lupta vieții, grea,
Dacă e lipsit de ea.
Și credința-o poate da
Mama, lucitoare stea:
Credința de mamă dată
Nu se șterge nici odată!
Dacă-adânc ne socotim
Și 'n istorie celim:
Toți oamenii ce-s vestiți,
Oameni mari și renumiți,
Au avut mame de-acele
Ce-au ferit copii de rele!*

*Mamele la Greci, Spartani,
La strămoșii noștri Romani,
Erau în credință tari,
Crescând din fii oameni mari*

*Ca: Socrate și Solon,
Ca Pericle, vestit om,
Ca Cesar și Grachi, frățânii
Alți strămoși ce-avem Români.*

*Mame vestite găsim
Mai apoi și 'n Creștinism,
Maria, mama lui Isus,
Fiul Tatălui de sus,
Mamă cu credință tare,
A lui Constantin cel mare.
Și Elena-Impărăteasă,
Tare'n legea creștinească,
Care cu darul ceresc
Nălță cultul creștinesc
Și-l scăpă de asuprire,
Ridicându-l spre cinstire.*

*Apoi pildă mai am:
Vasile, Grigore, Ioan,
Marii sfinți Arhieri,
Mame mari având și ei.*

*Deci mame, bune creștine,
Invățați copiii bine,
In credință creștinească
Și 'n vârtute românească,
Să iubească cu tărie
Scumpa noastră, Românie,
Limba, legea și moșia,
Credința și omenia,
Că noi atât vom fi tari
Pân' vom avea mame mari
Și pân' vom fi patrioști.
Vom fi laolaltă toți,*

Că 'ndată ce vom slăbi
 Dușmanii ne-or cutropi!
 Însă dac'avem credință
 Vom merge spre biruință
 Și-atunci bunul Dumnezeu
 Răvârsa-și-va darul Său
 Peste neamul românesc,
 Că-i neam bun și creștinesc!
 Că mi-aduc aminte bine
 Cum m'a 'nvățat și pe mine
 Maica mea cea iubitoare
 Ce-mi vorbea tot zimbitoare!
 Să mă rog lui Dumnezeu,
 Să nu mint, să nu fac rău,
 Să ajut pe cel lipsit,
 Pe sărac și năcăjit,
 Să muncesc cu sârguință
 Să fiu om plin de credință,
 Să iubesc biserica,
 Să merg cât de des la ea.
 Să iubesc neamul, moșia,
 Țara noastră, România!

Îmi spunea povești și glume
 Pe cari le-am scris pentru lume.
 Azi, când văd chipul Ei sfânt,
 Îmi plec capul la pământ
 Și mă rog Domnului sfânt
 S'așeze sufletul ei .
 În rai cu aleșii Săi!...

După-atâtea suferințe,
 După atâtea umilințe,
 Azi e România Mare,
 Care-atât timp va fi tare
 Pân' vom avea mame mari
 Și ostași cu brațe tari,
 Conducători înțelepți
 Cu minți treze și isteți!
 Atunci țară-așa de dragă
 Nu va fi în lumea 'ntreagă
 Cum e România noastră,
 Domnul sfânt să ne-o trăiască!

ADAM BOLCU.

Brad, Maiu 1929.

Cușetare.

În fiecare zi — o faptă bună —
 Inscribe-o 'n catastif — oricât de mică!
 Așa, încet pe 'ncetul, se adună
 Și sufletul spre ceriuri se ridică...

Țări și neam românesc înainte de unire.

Conferență poporală.

Conferența se va face cu harta României în fața ascultătorilor. Conferențiarul va da câteva noțiuni generale despre ceea ce este e hartă, cari sunt pe hartă punctele cardinale; cum se înseamnă șesul, muntele, marea, râurile, căile ferate, granițele etc.

I. Pământul care formează azi România mare, dela Nistru până în șesul Tisei, dela Dunăre și Marea Neagră până la Carpații dela miază-noapte, a fost pământ românesc de aproape două mii de ani. Pământ românesc cu țări și țărișoare românești, în înțelesul că neamul nostru, dela zămisirea lui până azi, aici a trăit mereu, copleșind cu numărul în toate vremile alte neamuri, cari s'au strecurat printre noi. Noi l-am muncit, noi l-am locuit, noi l-am apărat aproape două mii de ani, nepărăsindu-l nici odată.

Dar rădăcinile neamului nostru pe aceste plaiuri sunt și mai vechi, și mai adânci. Strămoșii noștri cei bătrâni, Geto-Dacii, l-au locuit și l-au stăpânit alte două-trei mii de ani a. H., înainte de Traian. Un popor viteaz și muncitor, un popor de păstori și plugari, Geto-Dacii nu s'au prăpădit

în războaiele cu Romanii, nici n'au părăsit țara lor, căci nu-și părăsește țara nici în bine, nici în rău, un neam care a trăit în ea două mii de ani, care nu cunoaște altă lume, alte ținuturi decât pământul patriei străvechi, unde s'a trezit, unde li-s îngropați toți strămoșii, unde-și au locuințe statornice, averea și altarele de închinare. Geto-Dacii erau un popor cu vieața așezată de zeci de veacuri, legați de pământul pe care-l lucrau. Numai semințiile barbare, care umblă cu cortul în spate, care n'au locuințe statornice, și-au schimbat țările în cari au trăit dela un an la altul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Geto-Dacii nu erau un popor barbar și călător dintr'un loc într'altul, ci un neam care începuse de mult să se cultiveze și avea legături cu cultura grecească dela miază-zi.

Dacă Traian și descălecarea romană ar fi aflat aici un popor sălbatic, n'ar fi putut face din Dacia, într'un veac și jumătate, „Dacia felix“, o țară fericită, cum n'au putut face din alte țări și popoare pe cari le-au cucerit.

Dar aici au aflat un popor cu sufletul deschis pentru înaintare și civilizație.

Geto-Dacii, amestecându-se cu coloniștii romani, și-au pierdut limba, născându-se din acest

amestec o limbă nouă, limba românească, dând naștere poporului român. Dar dacă în limba noastră n'au rămas cuvinte de ale lor decât puține, în sângele și firea noastră, în sufletul românesc ei au lăsat urme mai multe și mai adânci decât coloniștii Romei.

Lucrul este ușor de înțeles: trupina din care a crescut noul popor românesc nu era romană, era geto-dacă; ei au fost poporul băștinaș, ei au covârșit cu numărul pe coloniștii romani.

Astfel prin acești strămoși de căpetenie ai noștri noi am stăpânit acest pământ cu cel puțin două mii de ani. H

Deși nu le-am păstrat mai nimic din limbă, le păstrăm până azi, în mare măsură, chipul, portul, felul de a gândi și a lucra, dragostea și alipirea de pământ, cumițenia, nesfârșita răbdare și vitejia, disprețul pentru moarte, credința în nemurire. Chipurile de Daci, săpate în piatră pe columna lui Traian la Roma, seamănă la înfățișare ca și la port, cu Românii de azi. Iar cele două mii de ani în cari nu ne-am clintit de pe aceste plaiuri dovedesc că sămănăm cu ei și la suflet. Căci totdeauna din suflet izvorește tăria popoarelor. Și tari a trebuit să fim pentru a nu ne clinti valurile turbate alor două mii de ani

de lupte și suferințe. Dacă noi nu am fi fost legați de aceste pământuri românești decât prin coloniștii și armata romană, am fi părăsit, odată cu legiunile Romei, aceste plaiuri, căci în un veac și jumătate nu cresc legăturile de veci ale unui popor cu o țară. Dar ne-au ținut aici rădăcinile și trunchiul geto-dac pe care am fost altuiți, rădăcini cari au tot pogorât în acest pământ două-trei mii de ani a. H.

Poporul românesc suntem deci cel mai vechiu aici, nu numai între neamurile streine cari trăesc azi împreună cu noi, ci și între toate popoarele din țările vecine. Conștiința aceasta au avut-o în toate vremile strămoșii noștri, și trebuie să o avem mereu și noi. Un popor care a dăinuit atâta vreme în aceeași țară, a umplut-o, i-a lucrat pământul, a apărut-o, este și trebuie să fie stăpânul țării. Numai noi putem să spunem cu dreptate că nu suntem venetici în pământul care formează azi România mare.

II. Poporul românesc s'a născut din amestecul Geto-Dacilor cu coloniștii romani în *acelaș ținut*, pe aceeași întindere de pământ care a format odată țara Dacilor și pe urmă provincia romană Dacia fericită. Limba românească a început să răsune în aceeași vreme dela Dunăre, și chiar

dela miază-zi de Dunăre, până în Carpații dela miază-noapte. Pretutindenea unde au fost înainte Geto-Dacii, au răsărit Românii. Cele dintâi urme istorice ne arată neamul răspândit pe tot cuprinsul țării de azi. Granițele de azi ale României sunt granițele până unde au stăpânit odată Geto-Dacii și până unde s'a vorbit limba noastră de aproape două mii de ani, ba chiar mai strâmte încă.

După o stăpânire de un veac și jumătate împărații romani au fost siliți să-și retragă armata, legiunile, din Dacia. Pe urma lor noul popor românesc s'a organizat în mici țărișoare după datina străbună geto-dacă. Dela Nistru la Tisa în cele două mii de ani a. H. erau o mulțime de țărișoare geto-dace, pe care le-au unit într'o singură stăpânire numai cei doi regi mari ai Dacilor Burebista și Decebal. Țărișoarele românești, voivodatele, chinezatele, cari s'au pus în drumul năvălirii barbarilor, sunt o dovadă mai mult că noi ne-am născut pe trupina geto-dacă, reînviind țărișoarele de odinoară.

La venirea Ungurilor noi aveam astfel de țărișoare românești. Eram atunci un popor deplin format, cu *limba noastră aceeași* pentru întreg neamul. Limba românească este astfel dintre cele mai vechi din Europa.

Dar noi, la năvălirea barbarilor, la venirea altor neamuri printre noi, nu eram numai popor deplin format cu țărișoarele noastre, ci eram și creștini. Creștinismul a fost primit cu ușurință, adus de coloniștii romani, — de către Geto-Dacii cari prețuiau viața spirituală și credeau în nemurirea sufletului. Dovada vechimii încreștinării românilor o avem în cuvintele cari exprimă lucruri creștinești și cari toate sunt de origină latină: Dumnezeu, Cruce, Biserică, etc. Încreștinarea noastră s'a făcut în aceeași vreme în care ne nășteam ca popor nou.

Odată cu limba nouă am îmbrățișat și credința cea nouă, legea lui Christos. De aceea la noi, în tot decursul veacurilor, naționalitatea s'a confundat cu legea creștinească.

Sub legea românească în înțelesul de credință creștină, noi am înțeles totdeauna și naționalitatea românească.

Ne rămâne deci un titlu de mândrie că suntem nu numai locuitorii cei mai vechi ai țării de azi, ci și un popor cu limbă veche și cei dintâi creștini în aceste părți ale Europei. Din moștenirea sufletească a Geto-Dacilor, porniți spre cultivare, din urmele lăsate de civilizația romană, din creștinismul nostru vechiu se explică nob-

leŃa de suflet a poporului român. Virtute în care nu e ajuns de nici un popor conlocuitor sau vecin.

III. Pâmântul care formează azi România-mare n'a încetat de a fi românesc nici după năvălirile barbare și după căderea noastră sub stăpânii străine. În toate vremile noi am fost poporul cel *mai număros* cari l-am locuit, limba noastră s'a auzit dela Nistru la Tisa, dela Dunăre și Marea Neagră la Carpați. Cu limba noastră s'au înțeles între ele, în toate veacurile, frânturile de alte neamuri cari au venit să locuiască între noi.

Prin năvălirile barbare și prin căderea unora dintre români sub stăpânii străine, neamul românesc n'a mai putut fi astfel împărțit încât să nu mai știm unii de alții, să nu mai avem legături unii cu alții, pe cele două laturi ale Carpaților. O neîntreruptă atingere și un necurmat amestec a fost între diferitele ramuri ale românismului în tot decursul veacurilor trecute.

Românii din Ardeal, din Maramurăș, din țara Bârsei și a Hațegului au cutreerat cu turmele lor de oi toate țările românești, dincoace și dincolo de Carpați, până la Nistru, până la Marea Neagră, până la Dunăre, și chiar mai departe. Încă și în pragul unirii, în anii războiului celui mare, ardelenii aveau turme prin munții și câmpiile vechiului

Regat, în Dobrogea, în Basarabia, ba și în Crimeea, în Rusia. Păstorii aceștia nu plecau de-acasă pe veci, ci numai la vărat, ori la iernat cu oile. Ei se înapoiau, aducând și împrăștiind cunoștințe despre Românii din alte ținuturi, cuvinte românești poate încă nefolosite aici, după-cum duceau acele cunoștințe despre noi, cuvinte de pe-aici, mai puțin folosite acolo. Din veacuri ciobanii în peregrinările lor de-o lature și de alta a Carpaților au întâlnit numai populație românească în drumurile lor, țări românești. Erau atunci, ca și acum, o mulțime de „țări”, și țărișoare românești dincoace de Carpați: Țara Bârsei, Țara Făgărașului, Țara Hațegului, Țara Crișului, Banatul, Țara Someșului, Țara moșilor, Maramureșul, și multe altele mai mărunte: Țara Oașului, Țara Secașului etc. Iar dincolo de munți: Țara Moldovei, cu Țara de jos și Țara de sus, Țara românească, Oltenia.

Din vremuri vechi, de pe când neatârnațoare de străini au rămas numai Moldova și Muntenia, Românii de dincoace de Carpați numeau cu numele de „Țară,” fără alt adaos, Moldova și Muntenia. A merge în aceste două țări, însemna pentru noi a merge în România.

Dar legătura între Românii de pretutindenea nu s'a făcut în veacurile trecute numai cu pere-

grinările păstorilor. Românii din Moldova, Muntenia și Oltenia treceau adeseori Carpații la noi, când era jaf și prăpăd în țară, când năvăleau lifte străine, Turci și Tătari. Mulți rămăneau la noi iar de-aici s'au refugiat adeseori dincolo locuitori, mai ales dela granițe. Pentru a scăpa de biruri mari, de persecuțiile religioase, și mai târziu, chiar de militare.

În afară de aceasta Câmpia românească, odată cu sporirea lucrării pământului, a avut tot mai mult nevoie de brațe de lucru. Dela noi din Ardeal au trecut mereu muncitori agricoli dincolo.

Mai departe: domnitorii din Moldova și Muntenia aveau moșii întinse la noi, până pe Târnave și pe Someș; în luptele lor cu Turcii adeseori au mers cot la cot cu oaste ardelenescă, românească; scoși din domnie își căutau adeseori adăpostul aici. Aici își adunau adeseori oaste dintre Români, Săcui, pentru a-și recuceri tronul.

Toate aceste fapte au contribuit în mare măsură să se păstreze *unitatea admirabilă a limbei românești*. Limba noastră e singura din Europa care se vorbește la fel pe întreg cuprinsul Țărilor românești, un Român dela Nistru înțelegându-se desăvârșit cu unul dela Dunăre, din Bănat, Ma-

ramureș, Sibiiu sau Biharia. Noi nu avem dialecte, cum au Francezii, Italienii, Germanii etc.

Tot din acest continuu amestec al Românilor de pretutindenea s'a născut aceeași bogăție a poezilor, baladelor populare, a credințelor, a datinilor, a tuturor acelor comori sufletești cari fac viața unui popor. Așa s'a păstrat, prin veacuri și conștiința că suntem același popor, dela Nistru până în șesul Tisei, dela munți la mare și Dunăre.

IV. Am trăit în mici țărișoare românești, după tradiția geto-dacă, vorbind în aceeași limbă, închinându-ne la același altar, apărându-ne moșia, până când dușmani prădalnici din afară, — după ce s'a potolit întâiul roiu de năvăliri — ne-au răvnit țara și legea.

Când regii Ungariei au crezut că au o îndatorire dumnezeiască să întoarcă la catolicism pe popoarele care se rupseră de Roma, când au încercat cu fier și foc să stârpească pe așa-zișii eretici sau schismatici, voivozi din Ardeal și Maramureș au trecut Carpații și au întemeiat țări românești mai mari, veacuri întregi deplin slobode. Desigur, dincolo de Carpați acești voivozi au întâlnit deasă populație românească, mai ales la poalele muntelui. Altfel, dintr'o simplă descălecare, nu puteau răsări în scurtă vreme țări înfloritoare

românești libere și adăpostitoare pentru credința Răsăritului.

Așa s'a întemeiat Moldova care-și ajunse culmea măririi sub Ștefan cel Mare și Muntenia, care sub Mihai Viteazul, a fost o clipă stăpân pe toate țările românești. Peste pământul care formează azi România mare au trecut neamuri; din cele mai multe n'au rămas urme, fiind repede călătoare pe la noi; dintre altele unii au rămas aici, cum vor fi fost din neamurile slave, s'au înfrățit și pe urmă s'au topit în neamul românesc. Dela neamurile slave ce s'au romanizat fără nici o poruncă, ne-au rămas multe cuvinte în limbă, pe care le folosim până azi. Ne-au mai rămas dela ele, mai ales în părțile dela miază-noapte ale țării, o fire mai domoală, mai înceată, o simțire mai aprinsă, un suflet mai visător, ceea ce se vede la Românii din Nordul Ardealului, Bucovina, Nordul Moldoyei și Basarabiei, — cari se deosebesc puțin de cei din mijlocul și Sudul țării. Aceștia sunt mai iuși, mai gata de acțiune, cu mai multă voință, decât cei din Nord. La Nord s'au așezat mai mulți slavi.

Dela Ștefan Vodă și Mihai încoace luptele Românilor liberi cu Turcii au fost tot mai grele; Țările românești au fost silite să plătească dare

Turcilor, mai târziu să primească voievozi numiți de Sultan dințre Grecii negustori avuți din Țari-grad, dar ele n'au ajuns nici odată pašalâcuri turcești, cum a ajuns însăși capitala Ungariei, Budapesta.

De-atunci, ca și până atunci, populația pământului din România mare de azi a fost tot românească, cu puțini streini între noi. Ba cu fiecare veac acest pământ era tot mai românesc, înmulțindu-ni-se neamul și ajungând și noi la tot mai multă lumină și cultură.

Așa că am început să speriem mai tare decât în trecut, cu numărul, cu puterea noastră pe Turci. Așa au început, mai ales în cea din urmă sută de ani, Ungurii, Austriacii și Rușii să încerce a ne lua cu sila limba și legea.

Dar n'au mai putut. Aveam acum și noi oameni cu școli, cu carte, oameni luminați, cari au trezit poporul de amândouă laturile Carpaților și l-a învățat să lupte pentru libertatea națională deplină. În cea din urmă sută de ani, cu cât opintirile dușmanilor de a ne împuțina, de a ne fura limba și legea, eram mai mari, a crescut puterea și voința românească la lumina învățăturii. Dela Tudor Vladimirescu care s'a sculat împotriva Fanarioților, dincolo, și dela Avram Iancu și re-

voluția din 1848, făcută de ardeleni împotriva iobăgiei și a Ungurilor, abea sunt o sută de ani până la întemeierea României mari.

România mare nu e altceva decât recunoașterea și prin tratatele de pace că pământul dintre Nistru și Tisa, Dunăre și Carpații nordici, a fost în toate timpurile românesc, locuitorii în mare majoritate de români. Se cuvenea că ceea ce era un fapt, un adevăr, e realitate de aproape două mii de ani, să fie și din punct de vedere de drept, recunoscut de toată lumea: *Țările românești să fie toate laolaltă, sub o singură stăpânire românească.* — Astfel ne-am întors la vremile cele bătrâne, și numai dela noi atârnă să facem din România o nouă *Dacie fericită*, cum a fost pe vremea stăpânirii strămoșilor noștri.

V. Putem să facem pentru copiii și nepoții noștri o Românie fericită pentru că neamul românesc e un popor bun, blând, muncitor, iubitor de ordine, mulțumindu-se cu puțin; e răbdător la rău, iar la bine nu-și pierde cumpătul.

Putem avea o țară bogată și un popor mulțumit, pentru că, dela Dumnezeu, avem toate bunătațile în țara noastră, la noi acasă.

Avem șesuri mari și roditoare, pe câmpia Tisei, în Banat, valea Mureșului, a Someșului, a Târnavelor, în Țara Bârsei, în Secuime; avem nesfârșitul șes din Muntenia și stepa Basarabiei. Singur pământul roditor din Basarabia, când nu e secetă, ar putea da pâine nu la 3 milioane de oameni, ci la zece. Iar pe întreg cuprinsul Țării noastre, numai din buna și raționala lucrare a pământului ar putea să trăiască ușor patruzeci de milioane de oameni.

Dar afară de pământ roditor avem munții cu bogăția pădurilor și a pășunilor, avem minele de sare, de fier, de aramă, de argint și aur, avem gazul de pe câmpia ardelenescă, petrolul din valea Prahovei, avem pescuitul în mare și Dunăre și mai ales în bălțile Dunării. Se spune că din singur acest pescuit, dacă se organizează europenește, putem scoate în câțiva ani toată datoria de războiu a României.

Numai muncă, hărnicie, bună înțelegere și bună organizare să fie!

Ca țară România e azi mai mare, mai mult de două ori, decât Ungaria, câtă a rămas la ea acasă; e mai mare ca Cehoslovacia, ca Jugoslavia, ca Bulgaria. Trăim în prietenie și alianță cu Sârbii și cu Cehii, pe picior de neînțelegere con-

tinuă cu Ungurii și Bulgarii cari nu se astâmpără în visurile lor de mărire deșartă, de-a se umfla ca broasca din poveste. S'au umflat și au crăpat odată ca și broasca ce-a voit să fie bou, și tot nu au învățat minte.

Noi Românii azi nu mai avem gânduri de cuceriri în afară. Avem însă datoria să facem o graniță mai bună, mai dreaptă, între noi și Sârbi, în Banat, între noi și Cehi, în Maramureș. Ne-au rămas aici, peste hotar, părți de țări românești, locuite de Români. Cât pentru alți frați de-ai noștri cari trăiesc mai departe, în Rusia sau în Macedonia, în ținuturi devenite românești, va trebui să le venim în ajutor cu sfatul, cu cartea, cu banul pentru a-și putea ținea școli și biserici românești, să nu-și uite limba și să nu-și lapede legea.

Iar țările românești ajunse azi în România mare să le grijim, să le umplem de hărnicie, de cinste, de bună înțelegere, de dreptate, dela o graniță la cealaltă. Pentru aceea ni le-au păstrat strămoșii: să putem da, liberi ajungând, dovada întregii vrednicii a neamului românesc.

I. AGÂRBICEANU.

Dela „congresul profesorilor de istorie“ din Sibiiu 1929.

Mare bucurie a avut „Astra“, primind în sala ei festivă, în sala de serbătoare, pe reprezentanții tuturor profesorilor de istorie din România.

În frunte cu învățatul profesor, cu marele român *Nic. Iorga*, care a condus ziua întâi a congresului (în ziua a doua fiind președinte dl director dela Arhivele Statului din București *Moisil*) congresiștii au lucrat frumos, dând lozinci sănătoase, cari urmează să fie date mai departe sutelor de mii de elevi, din întreaga România.

„Astra“ se simte fericită că i-a putut găzdui pentru câteva sferturi de ceas în încăperile ei din Sibiiu.

Câte o vorbă înțeleaptă.

Este o îndrăsneală bărbătească a privi răul în față, a-l sili să se oprească, a-l pătrunde liniștit, rece și liber și a-l descompune în părțile sale.

(Fichte.)

Omul cel mai milos este omul cel mai bun.

(Lessing.)

Mai bine caractere fără cultură decât cultură fără caracter.

(Rembrandt ca educator.)

Congresiștii dela congresul profesorilor de istorie, ținut în Sibiu, 1929.

Congresiștii

dela congresul internațional de agricultură vizitează „Muzeul Astrei“.

Icoana ce o arătăm aici este o fotografie, luată în ziua când o parte a *congresiștilor congresului internațional de agricultură* s'a oprit în Sibiiu și a vizitat „Muzeul Astrei“. Oaspeții sunt pe pragul Muzeului. Intre prefectul județului Sibiiu, dl Coriolan Ștefan și vicepreșed. „Astrei“, dl Dr. Gh. Preda se află conducătorul excursioniștilor, dl Mauro, reprezentantul Italiei la Institutul de agricultură din Elveția. Se mai văd: fostul ministru francez de agricultură, dl Masser, senatorul german Hassbach și alții. Toți au rămas încântați de cele văzute în „Muzeul“ nostru.

Câte o vorbă înțeleaptă.

Cine clădește o casă sau se'nsoară — ace-luia i se sleiește punga. (Proverb spaniol.)

Ușor e să te 'nsori, greu e să porți gospo-dăria. (Proverb german.)

Nu poți să sfătuiști pe cineva să se căsă-torească și să plece la războiu. (Proverb spaniol.)

Din vin bun se face oțet bun.

(Proverb italian.)

O parte din congresiunii dela congresul internațional de agricultură. (1929).

Din înțelepciunea vieții : „Calea de mijloc“.

— Prelegere ținută la sate, în cadrele „Astrei“, —
de Gavril Todiceș.

Cinstiți ascultători!

Când era vorba să vii aici, mi s'a spus că ar fi bine să țin o prelegere populară.

Firea omului e așa, că atunci și acolo unde trebuie să lucreze ceva, nu merge bucuros. Se codește : că n'are vreme, că e împiedecat. Că una. Că alta. — Cam așa sunt mulți. Poate așa sunt și eu.

Dar, cu toată codeala, am venit.

Acu, despre ce să vă vorbesc ?

Despre lucruri de folos nemijlocit v'au vorbit alții. Mie nu-mi rămâne, decât a vă îndemna să ne mai cugetăm la năcazurile noastre. Să le mai frământăm cu mintea, căci „Tot pășitu-i priceput“.

Să luăm câteva pe rând și să le drămăluim. Să vedem ce înțelepciune vom scoate din ele.

Întâiu și întâiu veți zice și d-voastră, ca toată lumea, că : e mai bine să fii bogat, decât sărac ; e mai plăcut să umbli în trăsură, decât pe jos ; mai bine să mânânci, pe rând, șapte feluri dintr'un blid, decât fasole frecată din șapte

blide ; mai bine să mânânci scoverzi cu degetele, decât răbdări prăjite cu furculița ; mai bine să ai, decât să n'ai ; mai bine să iai, decât să dai (bani).

Și altele de felul acesta, cari toate vreau să ne spună, că e mai plăcut să fii bogat, decât sărac.

Acuma v-aș întreba : ce e bogăția, ce e sărăcia ?

Veți zice, că bogat e acela, care are atâta avere, încât nici el nu mai știe de steamăta ei. Sărăcia însemnează să nu ai nici ceeace-ți trebuie pentru traiul de toate zilele.

În acest înțeles veți zice cu toții că e mai bună bogăția decât sărăcia.

Dar ce face omul bogat ?

Mânâncă, bea, se veselește. Ziua poate dormi, că nu-l ia nimeni la răspundere. Noaptea își poate petrece, tot cu muzica la ureche, dacă vrea. Nimeni nu-l oprește. Se poate plimba cu automobilul. Poate călători cu expresul și rapidul. Poate sbura prin văzduh, cu aeroplanul. Iarna, dacă nu-i place pe la noi, se poate muta în Egipt, cu rândunelele și cocostârcii. Vara, dacă se prea dogorește, se poate muta în Elveția răcoroasă ori în Norvegia.

Boierii cei mari, de fapt, așa fac. Par'că sunt niște pasări călătoare.

Chiar și bogătașii mai mici își au țicnirile lor. Trăiesc mai mult pentru poftă și plăceri. În Duminică și sărbători, când creștinii de omenie sunt la sfânta biserică, domnii ies cu câinii la vânatoare. Dar scris este în cărțile sfinte : „Mâncările pântecelui și pântecetele mâncărilor : pe toate le va strica Domnul”. Nimeni nu se vaietă atâta de stricarea rânzei (stomacului) ca domnii cei cu mâncări și beuturi scumpe.

În privința aceasta, iată o mică poveste din bătrâni, care e potrivită și azi pentru oamenii tineri :

Dumnezeu și sf. Petru.

— Poveste veche, pentru zilele noastre.

Odată sf. Petru pășește înaintea lui D-zeu și-i zice :

— Lasă-mă, Doamne, să mă cobor odată pe pământ, ca să-mi petrec cu prietini mei și să-mi alung puțin neplăcerile. Și, de altfel, acolo jos tocmai acum e carnavalul.

— Te las, zise D-zeu, pe timp de o săptămână, dar la timpul hotărît să te întorci negreșit.

Și se cobori Petru pe pământ la prietini săi, cari l-au primit cu mare bucurie. Și îl conduseră

prietinii la vin și petreceri, împărtășindu-l de atâtea bucurii și plăceri, încât Petru era gata să-și uite de împărăția ceriurilor. Abia peste două săptămâni s'a întors, când după atâta tărăboiu îl dureau rău și capul.

D-zeu îl primi cu blândeță și, pășind înaintea lui Petru, îi zise :

— Pentru ce vii așa târziu ?

— Ah, Doamne, răspuse Petru, am fost foarte vesel. Au fost de toate : vin, mâncări, poame, veselie, muzică, joc. Pe pământ a domnit mare bucurie și era p'aci să uit că trebuie să părăsesc „raiul pământesc”.

— Ei bine, Petre, adause Domnul, acum spune-mi tu, că acei oameni în bunăstarea lor, în mâncările și beuturile, ce cu mână bogată le-am dăruit lor, adusu-și-au ei aminte și de mine ?

— Doamne, răspuse Petru, peste tot locul pe unde am umblat pe pământ, zău, nici un singur om nu se gândia la Tine, numai o femeie bătrână, a cărei casă și cuprinsuri i le-a potopit focul, numai ea se ruga Ție cu lacrimi.

— Acum dar, Petre, vezi și mergi iar la porțile raiului și le păzește sârguincios ca și până acuma...

Urmând alt carnaval, Petru își ceru iară concediu, pe o lună, aducându-și aminte de zilele plăcute din anul trecut. D-zeu i-a dat voia cerută.

Coborându-se spre pământ, Petru se gândia în sine : „O să-mi petrec iară câteva luni între prietini mei și nici n'o să mă întorc așa de iute...”

Dar ajungând pe pământ, ce să vadă ? Vinul, poamele, bucatele nu erau nicăiri. Bieții pământeni muriau de foame. Răsboiu, primejdie de moarte îi amenința. Răpiri, jafuri, ucideri, pârjol în toate părțile ! Nu se gândia nimeni la petreceri, ci tot omul de omenie stătea închis în casă, petrecându-și zilele în năcazuri și amar, plânsuri și oftări.

Când văzu Petru lucruri de aceste, peste trei zile se întoarse supărat la cer.

D-zeu, primindu-l cu blândeță, îi zise :

— Ei bine Petre, dar așa curând ? Par'că ți-ai cerut concediu pe o lună întreagă.

— M'am întors, răspunse Petru, că pe pământ nu mai e de trăit. Vai și amar în toate părțile, pe unde am umblat.

— Dar acuma mai cugetă oamenii la mine ?
— întrebă iarăș Domnul.

Petru răspunse :

— De dimineața până seara și de seara până dimineața, neîntrerupt se roagă Ție, Doamne, și Te rog și eu să-ți contenești mânia și să le dai zile mai bune !

D-zeu zise :

— Ascultă Petre ! Dacă îmi deschid mâna milostivă și le dau oamenilor vin, grâu, poame, vite, cu un cuvânt din toate bunătățile, cu prisosință și pe lângă aceste sănătate și zile de pace, ei se îmbuibă și își uită cu totul de mine și de binefacerile mele ! De aceea, câteodată trebuie să le trimit foamete și războiu, boale în vite și boale în oameni, să se căiască și să-și mai aducă aminte de mine.

Sf. Petru i s'a închinat atunci cu adâncă smerenie și s'a dus la porțile raiului.

— Ce credeți, adevăr spune povestea asta ?

— Cam adevăr, de par'că nici n'ar fi poveste.

Din ea putem învăța, că bogăția e adevărată pacoste, dacă ne punem sufletul în câștigarea de averi; dacă averile le întrebuițăm numai spre plăceri.

De altă parte, nu e bine nici să fim săraci, încât să n'avem nici o coaje de pâne. Fiind săraci, putem cădea în alte ispite și păcate, mai ales în pizmuirea aceloră, cari trăiesc mai bine decât noi.

Trebuie să ne silim spre o cale de mijloc: nici prea-prea, nici foarte-foarte.

Să ne trudem a avea cele de trebuință, dar să ne aducem aminte și de D-zeu și de binele semenilor noștri. Să avem chiar averi, dar să le întrebuițăm creștinește.

La urma-urmelor numai *liniștea sufletească* e adevărată bogăție. Fără de ea nu plătește nimic orice avere materială. Poate fi mai fericit un sărac, care mânâncă o coajă de mălaiu cu ceapă, decât un bogătan, care se îndoapă tot cu fripturi și cu șampanie.

Cunoașteți pătania unui bețiv. Cluj.

Dupăce s'a afumat bine, într'o crișmă, porni cătră casă.

Ieșind la drum și împletecindu-se rău de picioare căzu într'un șanț.

Sculându-se greu și anevoie, se împleteci din nou și — huzdup — în celalalt șanț.

S'a sculat el cumva și de aici și hobănindu-se în mijlocul drumului, începu a se întreba cu mâ-nile crucite: „Dacă *ș*a nu-i bine... și dacă *ș*a nu-i bine... apoi *cum* e bine?”

Bine era să țină drumul de mijloc, printre cele două șanțuri.

Sfântul Christofor.

Prin țărișoara stâncoasă a Tirolului s'a păstrat în gura poporului o legendă despre sfântul Cristofor, a cărui vieță ar fi fost aceea, pe care o voiu comunica mai la vale cetitorilor acestui calendar, așa cum îmi aduc aminte a o fi cetit cândva într'o carte veche.

Zice-se, că pe la începuturile creștinătății trăia în țara Canaanului un om foarte mare și groaznic de tare: numele lui era Olofert. Nime nu putea lua lupta cu el, pentru că din luptă ieșia, sau mort de tot, sau schilăvit pentru toată viața, fiecare dintre cei ce-l provocau la luptă.

Dela o vreme oamenii au început să se ferească din calea lui Olofert și să se ascundă din fața lui, când auziau că e prin apropiere. Când a văzut Olofert, că lumea se teme atât de mult de el, a trimis vorbă în toate părțile, că de-acum înainte el e împăratul țării, lui au să-i fie supuși toți și lui au toți să i se închine. Lumea, învățată cu supunerea, l'a primit de împărat, a început să-l preamărească și să i se închine.

A fost însă scurtă domnia lui Olofert peste poporațiunea țării, pentru că, văzând el și înțe-

legând, că cinstea care i se dă ca împărat, nu e din inimă, ci e dictată de frică la unii, și e izvorâtă din fățarnicie la alții, că în față e lăudat și preamărit pentru faptele sale, iar din dos e înjurat și afurisit de toți supușii săi: într'o bună zi și-a lăsat tronul împărătesc în văduvie, și-a părăsit țara și ducându-se la un alt împărat, l'a rugat pe acesta să-l iee pe lângă sine ca servitor, că are să fie mulțumit cu el, fiindcă-l va sluji cu credință.

Împăratul acesta era foarte puternic și adunase bogății ca'n povești la curtea sa. Știind cine e cel ce i se închie de servitor, i-a răspuns așa: Dacă vrei să-mi dai ajutor la purtarea sarcinilor, bucuros împart împărăția cu tine și bucuros te primesc, nu ca servitor, ci ca frate. Împărăția să fie a noastră, a amândurora. Dar numai din gură a vorbit împăratul astfel, căci gândul lui altul era. Lângă împărăția lui mai erau trei alte împărății mai mici pe cari el de mult a tot cercat să le cucerească și să-și mărească împărăția cu ele, dar nu a putut. A trimis deci pe Olofert în contra celor trei împărați mai mici, cu îndrumarea să-i bată, să le iee împărățiile, iar pe ei, pe împărații învinși, să-i aducă, vii sau morți, în fața lui, ca să-i vadă.

Olofert n'a zăbovit, ci numai decât a plecat să îplinească porunca primită, și în curs de două săptămâni cele trei împărății mici au și fost cucerite de el, iar cei trei domnitori, vii și legați, au fost aduși la curte și predați împăratului. A rămas foarte mulțumit împăratul de isprăvile lui Olofert și i-a dat porunca, să ardă de viu pe unul dintre prizonieri, iar pe ceilalți doi să-i închidă în turnul înalt al cetății sale și să nu le dea nici mâncare, nici beaură ca acolo, în turn, să se prăpădească. Și acolo s'au și prăpădit bieții oameni, de foame și de sete, iar împăratul a dat o masă mare, la care au fost invitați toți boierii țării sale și la care Olofert făcea pe paharnicul, turnând beaură în paharele mesenilor. La masă împăratul nu mai înceta cu laudele la adresa lui Olofert, că ce om de ispravă e și ce minuni a știut să facă în vreme scurtă. Dar pe când vorbea împăratul, iată că vine un străin, cu o față groaznic de urâtă și se așează și el, nepoftit, la masă, și-și îndreaptă privirea spre împăratul, fără a-și mai întoarce ochii și în altă parte, până ce împăratul a început să se teamă de privirea acestui strein, a început să tremure și la urmă voia să se scoale dela masă și să plece, dar — n'a putut.

A chemat la sine pe Olofert și i-a spus: „Scapă-mă iute de privirile ucigătoare ale acestui strein, că mă prăpădesc“. În momentul acela streinul se prefăcu într'un șarpe mare, care sări asupra împăratului, se încolăci în jurul trupului acestuia, îl strânse cu atâta putere, încât începu să curgă sânge din gura și din nasul împăratului, care nu peste mult căzu apoi mort la pământ. O sguduitură puternică urmă acum, și întreg palatul se prăbuși ca și cum nici n'ar fi fost, rămânându-i numai ruinele, iar între ruine numai două ființe vii, Olofert și omul cel strein, care se așezase nepoftit la masa împărătească: ceilalți toți erau morți.

— „Ei, acum ce facem?“ întrebă Olofert pe omul cel urât la față.

— „Ce alta să facem, — răspuse streinul, — decât să rămânem împreună și să mergem împreună: Tu să-mi slujești mie și eu împart cu tine toate comorile lumii, pentru că eu dispun de ele. Vrei?“.

— „Vreau!“ răspuse Olofert și plecă, Olofert și streinul, care nu era altcineva decât Satana. Au tot mers ei până au ajuns la un loc, unde se clădea o biserică, prima biserică creștinească în părțile acelea, închinată adevăratului

Dumnezeu. Satana a tot cercat să zădărnicească ridicarea bisericii, dar n'a putut. A pus deci acum pe Olofert la lucru, și Olofert în adevăr strica peste noapte tot ce lucrau oamenii peste zi.

A venit însă episcopul la fața locului, a celebrat serviciul divin, a făcut sfințirea apei, a stropit cu apă sfințită locul pe care se ridica biserica, materialul din care trebuia să fie construită și pe toți oamenii cari lucrau la ridicarea bisericii, și urmarea a fost, că Olofert nu mai putea strica nimica acum din ceea ce plăsmuiau oamenii, peste zi; puterea lui și puterea Satanei era sdrobotită. *BCU Cluj / Central University Library Cluj*

Dar Satana nu s'a dat bătut! Dacă biserica nu mai poate fi stricată, — zicea el cătră Olofert, — trebuie să stricăm oamenii, ca să nu între în biserică. Și a clădit Olofert, la porunca Satanei, o cârciumă lângă biserică, ca oamenii să fie ademiniți a intra în cârciumă, nu în biserică. Și intrau oamenii în cârciumă, se îmbătau și vorbeau de rău pe Dumnezeu, iar Satana era mulțumit.

Intr'o zi a spus apoi Satana lui Olofert următoarele: „Caută și intră în biserică pe nesimțite și ia dela altar icoana lui Isus Christos răstignit pe cruce și mi-o adu mie, ca să o ard, să nu rămână nici cenușea din ea“.

Olofert a ascultat porunca primită și a căutat să o împlinească. Într'o dimineață a intrat pe nesimțite în biserică, s'a apropiat de icoana cu Christos pe cruce, dar în clipa când a voit să pună mâna pe ea, — din icoană au ieșit niște raze fulgerătoare de lumină, cari au amețit pe Olofert și l'au trântit la pământ. Flacăările au ieșit apoi afară din biserică, s'au îndreptat spre cârciuma, care s'a aprins și a ars până la pământ, cu tot ce era în ea.

Când s'a deșteptat Olofert din amețeală, episcopul era lângă el. Ii spuse deci cu blândețe, dar totuș destul de apăsător: „Nenorocitele! Cum ai putut tu îndrăzni să te atingi cu mâinile tale păcătoase de Acela, care e Domnul cerului și al pământului?”

— „Știu că am păcătuit, făcând aceea ce am făcut, — răspunse Olofert, — dar spune-mi acum unde e El, unde să-l caut, unde-l găsesc, pentrucă de-acum înainte Lui și numai Lui vreau să-I slujesc până la sfârșitul vieții mele”.

— „El e pretutindenea și e aproape de toți aceia, cari il caută, — îi spuse episcopul. — Caută-l deci și tu și-l vei afla; și dacă-l vei servi cu credință, El va deschide cu drag și pe seama ta împărăția ceriurilor, te va împărtăși de darurile Sale și te va primi de fiu vrednic al Său!”

Olofert a început să se bată cu pumnii în piept și să se tânguiască: „Vai, părinte, sunt prea păcătos, prea multe fapte rele am făcut, și nu e chip ca eu să pot primi iertare dela El și să mă primească și pe mine de fiu al său!”

Episcopul îi spuse: „Cearcă numai și vei vedea. Pocăiește-te, apucă pe calea cea bună, pe calea dreaptă, plăcută lui Dumnezeu, ca să te arăți a fi vrednic de mila și îndurarea Lui”.

— „Ce să fac deci?” întrebă Olofert.

— „Iată ce să faci, — răspunse episcopul. — Să te porți cu *smerenie*, ca și cum tu ai fi omul de pe urmă din lume. Să fii *milostiv*, să faci bine tuturor, fără a aștepta mulțumire, răsplată și recunoștință dela nime. Să fii apoi *temător de Dumnezeu* și să îndemni și pe alții să fie ca și tine”. I-a mai vorbit episcopul despre credință, despre *dragoste* și *nădejde*, și în urmă i-a spus așa: „mergi acum și-ți fă o colibă, la marginea râului, ca să locuești în ea totdeauna și pentruca atunci, când vine cineva cu gândul să cerceteze sfânta noastră biserică tu să ieși în calea lui și să-l treci în spate prin râu de partea ceastalaltă, unde ne este biserică. Vremea și-o petrece în muncă și în rugăciune, așteptând pe Domnul, care *va veni*, cu siguranță”.

Așa a făcut Olofert: a muncit și s'a rugat. Iar când se arăta câte un drumeț pe malul celalalt al râului, el ieșea din coliba sa și-l întreba, dacă vrea cumva să vină la biserică, și de i se răspundea că *da*, el își lua toiagul cel mare de gorun, trecea apa, care îi ajungea până la brâu, lua pe drumeț în spate și-l trecea dincoace, îndreptându-l spre biserică.

Trecuse un an și Olofert încă nu văzuse pe Domnul și s'a tânguit odată episcopului, că Domnul nu vrea să i se arate, iar episcopul l'a mângăiat cu vorbele sfintei scripturi: „*Fericiți sunt ceice cred, fără să vadă*“. Trece și al doilea an și iarăși se plânge Olofert episcopului, că n'a văzut încă pe Domnul, iar episcopul îl mângăie și îmbărbătează cu cuvintele: „*Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui*“.

Când s'a împlinit și al treilea an, Olofert s'a plâns de nou episcopului, că acum de trei ani muncește, se roagă, și totuș nu se împărtășește de mângăierea de a putea vedea pe Domnul, iar episcopul îi răspunde cu cuvintele: „*Fericiți cei întristați, că aceia se vor mângăia*“. Nu s'a mai plâns Olofert de aici încolo, ci cu răbdare și în pocăință a așteptat arătarea Domnului!

Într'o noapte, târziu, se aude de pe malul celalalt, că strigă cineva cu glas ca de copil: „Olofert! Olofert! Vină și mă trece și pe mine”. Gândindu-se mereu la vorbele episcopului: „*fii tare în credință*”, nu a stat mult pe gânduri Olofert, ci a trecut râul, și când voia să iee pe drumeț în spate, a văzut că e un copilaș mic care l-a rugat însă cu multă stăruință să-l treacă numai dincolo. Și Olofert l'a trecut. Dar cum călca prin apă, la fiecare pas simțea, că copilașul, la început ușor ca peana, așa că nici nu-l simțea Olofert că-l are în spate, devenea tot mai mare, tot mai greu, așa, că dela o vreme povara în spatele lui Olofert era atât de apăsătoare, încât era gata să cadă în apă, cu povara sa cu tot. În sfârșit, după mari opintiri, ajunse la mal, și puse jos povara cea grea din spate.

Dar, minune mare, povara nu mai era acum un copilaș mic sau un om mare, ci o ființă miraculoasă, care lumina ca soarele și avea o coroană împletită din stele în jurul frunții, iar în mâna dreaptă ținea un glob de aur, în care era implântată o cruce. Era Domnul și Domnul spuse lui Olofert:

— „Ești fericit, Oloferte, pentrucă *ai crezut în mine, m'ai iubit pe mine și ai nădăjduit întru*

mine. Pe mine, Christos, fiul lui Dumnezeu, m'ai purtat tu în spate, și deaceea numele tău să fie în viitor acesta *Christofor!*" Și a luat Domnul apă din râu și l'a botezat spunându-i apoi: „Uite, toiagul acesta uscat și ros al tău, eu îl voiu îm-implânta în pământ, și când vei vedea, că e în-verzit și înflorit să știi că a sosit pentru tine ceasul, să-ți faci intrarea în împărăția cerurilor, în împărăția mea". Și ființa luminoasă a dis-părut.

Până dimineața, când s'a deșteptat Olofert, acum Christofor, toiagul de gorun, implântat de Domnul în pământ, se prefăcuse în pom mare, cu ramuri multe, cu frunze și cu flori, și Christofor văzându-l a strigat: „*Slobo-zește acum în pace pe robul tău, stăpâne,*" — și a adormit pentru totdeauna sub pomul înverzit și înflorit. Episcopul a ridicat apoi, cu oamenii săi, corpul neînsuflețit al lui Christofor, al cărui suflet sburase la ceruri, și l'a îngropat lângă zidurile bisericii pe care el voia odată, când se numea Olofert, să o dărâme, — împiedecându-i zidirea.

T. V. PĂCĂȚIAN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La poarta mănăstirii Strahov (Praga).
la Abatele *M. Zavoral*.

Ce-i în stare să faeă o comună cu ajutorul tovărășiilor. *)

Cred, că 'n puține comune e dezvoltat spiritul tovrășiilor, așa cum s'a dezvoltat în *comuna Merghindeal de lângă Agnita*, nu numai cu privire la numărul membrilor și al tovrășiilor, dar și cu privire la activitatea acestor tovrășii. Cele mai vechi două reuniuni sunt *Reuniunea Raiffeisen* și *Reuniunea agricolă*. Cea dintâi, întemeiată în 1888, numără astăzi 167 membri, are un șopru de unelte și o cumpănă decimală, posedă 4 mașini „Drill” de sămănat, 2 căroae pentru sămănat trioi, 2 mașini manuale pentru sămănarea trifoiului, 2 mori de poame, 2 teascuri de struguri, 1 sul turnat din fier din trei părți, 3 grape pentru muschi, 1 extirpător și o uscătoare de poame. Reuniunea aceasta a dăruit zeci de ani dobânda fondurilor de rezervă pentru scopuri școlare și bisericești și a împrumutat banii de lipsă pentru clădirea școlii cu dobândă ieftină. În războiu a suferit mari pagube, astfel că astăzi nu mai dă nici un ajutor.

*) Cooperatiștii români, cari au alergat la cursurile de vară la Sibiiu, în 1929, conduși de domnii Răducanu și D. Gusti, au fost primiți foarte bine de cooperatiștii sași din împrejurimea Sibiiului. Iată icoana unui sat săsesc de acesta.

Reuniunea agronomică promovează viața pe terenul economic. În timpul din urmă a ținut 2 cursuri de fiert pentru bucătărie, 1 curs pentru cultura legumelor, 1 pentru rotărie, 1 pentru împletit.

Tovărășia de consum, întemeiată în 1909, numără 162 membri. Are un depozit de mărfuri de 105,000 Lei, în anul 1922 a avut o mișcare de o jumătate milion. În 1921 a plătit membrilor din câștigul la mărfuri 8000 Lei și pe lângă aceasta a dat ajutoare pentru școală și biserică. Ce ajutoare ar putea da tovarășia aceasta, dacă și-ar cumpăra membri tot ce le trebuie dela ea!

Cele două societăți mai mari și mai puternice sunt *Tovărășia morilor* și *Tovărășia de treierat*. Acestea posedă o clădire de moară cu toate întocmirile, ce se țin de moară, o ogradă, 2 garnituri treierătoare cu benzină, un aparat pentru alegerea tărațelor și un magazin de bucate. De doi ani de zile, societățile acestea plătesc pentru membri lor toate aruncurile de școală și biserică și dau bucate cu prețuri scăzute persoanelor angajate la școală și biserică.]

Reuniunea femeilor încă se întrece în muncă cu celelalte societăți. Ea întocmește în fiecare an pomul de Crăciun, susține grădina de copii, ajută

căminul de orfani, pe lângă acestea a introdus în școală lumina trebuitoare, a procurat mai multe oale mari pentru ospețe și acum adună bărbătește bani pentru vase și tacâmuri spre a se folosi din prilejuri sărbătorești, ba se bat cu mintea se cumpere și o mașină de tors.

Am gătat cu tovarășiiile. Trebuie însă să mai amintesc de o faptă a sătenilor, săvârșită tot pe calea întovărășirii: Școala lor cea nouă au ridicat-o ei singuri, tot lucrul de zidar, de lemnărit, tot lucrul cu mâna și cărăturile, le-au făcut fără de nici o plată; acum au hotărit să construiască o nouă locuință pentru rector și predicator.

Ce să mai adaog, iubiți țărani: întemeiați tovarășii și lucrați ca sătenii aceștia! Unirea întărește și ajută să învingi și lucrurile cele mai grele. *)

Moșul (N. P.-Petrescu.)

Cugetări.

Celor înereeași de asprimea soartei.

Fericiți sunt ceice pot să plângă, căci ei sunt adevărați filozofi, (învățați) cari au aflat taina cea mai mare a vieții.

*) Notițele sunt luate după „Landwirtschaftliche Blätter”, Nr. 19, 1923.

Suferința nu e o sarcină ; ea este destinul în lume, eroilor, cari știu s'o poarte ; ea este cununa gloriei, așezată pe capetele semi-zeilor, învredniți de soartă să pătrundă în misterele vieții.

*

Nu dispera, când trăiești în durere ; căci ea este glasul destinului, care sădește în sufletele tari : puteri de viață și speranță. Și cât e de frumos să știi spera !

*

Lumea e o pădure, bătută de viscolul durerii și bucuriei, iar adevăratul ei înțeles este, că știe înfrunta și pe deplin prețui bucuria.

*

Suferința e raza Divinității ; căci prin ea „Omul-Dumnezeu,” a ridicat pe „omul-noroiu” la lumina zâmbitoare fericirii.

*

Suferința este poarta, ce duce la fericire ; cine nu gustă din ea, n'are dreptul să afirme că a trăit.

*

După soare vine furtună și întors. După bucurie durere și după durere bucurie. Să fim tari deci — valurile furtunii sunt mari — să le înfruntăm deci ! Valurile bucuriei sunt mai mici, dar cer mai multă tărie ca uraganele !

Niciodată nu se va putea inchipui existența vieții fără durere; ea este diamantul cel mai prețios al ei. Viața fără suferință, e ca un cadavru fără suflare.

In durerile noastre avem un ocrotitor, pe Christos. Să citim epopeea suferinții lui și lacrimile noastre vor fi rodul celei mai înalte credinți. Să ne apropiem, în durerea noastră, de cununa Lui de spini și vom simți Dumnezeuirea ce se resfrânge în fiecare picur de lacrimă. Prin suferință Dumnezeuirea ne-a dat tabloul cel mai grăitor și noi, oamenii, prin suportarea ei, învățăm să prețuim această minunăție a Divinității.

Celor ce nu știu să plângă, le lipsește ochianul sufletesc prin care, ca într'un film dela cinematograful, se scurge viața în tablourile cele mai curate.

A nu ști ce-i suferința, a nu o simți și prețui, însemnează, că ești o arătare ce trăiești între oameni și de care nu se inspăimântă decât acei ce prețuiesc durerea; înseamnă să fii chipul pământului sec, care nu cunoaște roadele celor mai înalte înțelesuri de viață.

Nu cer să văd pe Dumnezeu! Atât timp cât pâlpăe în sufletul meu flacăra credinții, îl simt aproape și așa de curat întipărit în însuși cugetul meu! De ce dar aș cere să-l văd? Numai necredincioșii pot să stea la îndoială o clipă măcar în existența Lui și să ceară acest lucru! A crede din tot sufletul tău înseamnă a alunga gândurile negre, cari frământă atâtea capete de nebuni.

*

Lumea e ca o mare; omul, ca un marinar și sufletul e busola. Și ce se va întâmpla cu marinarul în mijlocul valurilor, fără busolă; dar cu omul, în lume, fără suflet?

*

Popoarele sunt ca niște bărci ce se întrec zilnic pe marea vieții. Cele cari vor avea cârmaciul bun, vor fi înainte: cele rămase în urmă, să ia exemplul dela cele dibace.

*

Un popor este asemenea unei locomotive, a cărei bucăți o formează populația. Atât timp, cât bucățile sunt bune, pe (milimetru) lucrate, bine conservate, având conducător priceput, locomotiva merge fără nici o piedecă — înainte! Tot așa și la un popor! Atât timp cât locuitorii vor

fi aproape de sufletul interesului general, vor fi cultivați și împărtășiți cu raza binefăcătoare a cărții, vor avea suflete curate și încălzite de dragostea de țară, vor fi îndrumați de cei chemați la o viață mai ușoară, întregul forțelor lor — vor fi asemeni locomotivei care se va avânta cu încredere spre orizontul civilizațiunii lumii.

*

Natura este oglinda în care se resfrâng razele tainicelor puteri divine; iar omul cinstit, bun și credincios este tipul în care „Marele Suflet Divin” își păstrează un gram de „măreție”, „pioșenie”, e basinal pământean, stropit și sfințit cu apa tămăduitoare de dureri, ce curge din miraculosul râu al paradisului.

*

Comorile pământene sunt departe de a ne putea produce mulțumiri, ele sunt ispititoare și nestatornice. Adevăratele comori sunt cele sufletești, pe cari, avându-le, suntem cei mai bogați arhimilionari.

*

Cea mai înaltă virtute este: a-ți înăbuși patimile rele și a-ți cultiva calitățile sufletești, cari te înalță spre perfecțiunea divină.

Dumnezeu este „Viața”. Ceice-L necinstesc nu sunt vrednici de ea.

Religia este buchetul cântărilor cerești. Prin ea ne adăpăm sufletul cu dulceața și armonia celor mai mărețe acorduri dumnezeiești.

Biserica și școala sunt instituțiile în cari lumina înaltelor învățături creștine încălzește sufletul omenesc.

Nu merită să poarte numirea de „om” ființa care nu se deosebește întru nimic animalelor.

Adevărat „om” e acela, care simte și cultivă în el înaltele calități sădite de Creatorul.

Nu după îmbrăcăminte se studiază omul. Haina e înșelătoare și ascunde de multe ori sub ea comori nebănuite.

Muzica e instrumentul prin care melodiile cerești își revarsă vraja.

Viața e labirintul în care cei slabi sufletește, cu cât se afundă mai mult, cu atât se înspăimântă și se pierd.

ALEX. ȘARA

inv.

Din „Doinele și chiuiturile“

Culese de inv. † Gheorghe Pop.

Publicăm cu plăcere câteva poezii populare și chiuituri adunate de un inimos învățător *Gheorghe Pop* (mort în 1924) de prin *Sălaj* și în jud. *Solnoc Dobâca*.

Prietinii lui Pop le-au trimis „Astrei“ să le tipărească în biblioteca populară. Poate că le va veni vremea și lor — deocamdată publicăm cele de față, indemnând pe toți, cari au putința să strângă astfel de poezii, fiindcă e păcat să piară. Din ele câștigăm o icoană prețioasă a sufletului țaranului român.

Batu-s bat și pier de somn,
Și n'am unde să adorm,
Lămpile toate-s suflăte,
Porțile toate 'ncuiate.

Mă dusăi la mândra mea
Ca să-i clatin fereasta,
Să văd lasă-mă ori ba.
Poate-un pic am fost cam

[beat,

Prea tare am clătinat.

„Tontu“ seama mi-a băgat
Și din gură-a cuvântat:

— „Măi, muiere, măi, ne-
[vastă!

Cine bate la fereastră?”

— „Taci bărbate, nu fi
[prost,

Că-acela-i cănele nost.”

— „Tu, muiere, tu nevestă,
Cine bate la fereastră?”

— „Taci bărbate, că-s
[pricini,

C'a fi mâța din vecini.”

— „Măi, muiere, măi, urgie,
Mâța n'are pălărie —

Nici cănele nu-i cu gubă
Ca să facă 'n casă umbră.”

— „Taci bărbate, că-i nă-
[lucă,

Cine-a fost las' să se ducă.
Bagă-te sub lipideu,

Las'că-afară'oi merge eu!

Uită perna, iată patu',

'Culcă-te, luată-ar dracu'!”

(Tohat.)

Fetele dela Bârgău,
 Au pipă și cu jașcău,
 Și dohan și surcălu,
 Iese dracul dintr'o răpă, —
 Să le puie foc pe pipă.
 — Du-te drace, dă-ne pace,
 Că suntem fete sărace,
 Și mergem cu furca 'n sat,
 Să ne căpătăm bărbat.

• (Valea Codorului.)

Dragostea de fată mare,
 Ca fasolea la căldare,
 Da dragostea de nevestă —
 Te uscă, te face iască.
 Și te bagă pe fereastră
 Și te scot pe unde pot. —
 Pe sub streșină, prin pod.

(Valea Codorului.)

Hop leliță, lelișoară,
 De-ai ști țese și urzi,
 Cum te știi la joc suci,
 Nu ți-ar fi vizitea ruptă,
 Nici rochia necusută,

(Valea Codorului.)

— Spoveditu-te-ai nevestă?
 — Spoveditu-m'am odată,
 La cel cu cureaua lătă.

(Chend.)

Când imi cântă cucul bine,
 Vinu-mi serile senine.
 Când imi cântă cucul rău,
 Să ferească Dumnezeu!

(Valea Codorului.)

Frunză verde de șelată,
 De s'ar țese pânza 'n baltă,
 Fără ițe, fără spată,
 Fără leac de suveicuță,
 Ar țese și-a mea mândruță.

(Valea Codorului.)

De cine mi-i mie drag,
 Nu-mi face tină la prag.
 De cine mi-i mie dor,
 D'aicea-i depărțitor,
 Nu-mi face tină 'n ocol.
 De cine mi-i dor și sete,
 De-aicea departe șede,
 Nici nu-l văd, nici nu mă
 [vede.

(Chend.)

Năcăjitu-s mai d'un an,
 In veci voie bună n'am,
 Năcăjitu-s mai de-o lună,
 In veci nu-s cu voie bună.

(Chend.)

Adă, Doamne, ziua pusă,
 Să mă văd de pe-aici dusă,

Cu căruță și neunsă,
Fie batăr țigănească,
Numai să hodorogească.

(Chend.)

Țucu-ți gura ta, om drag,
De mână mă duci în iad.
Lasă-mă, om drag, de mână,
Că viu eu de voie bună.

(Chend.)

Mândră floare-i norocul,
Nu răsare 'n tot locul.
Cine n'are noroc, n'are,
De cum naște până moare.
Că nici eu nu l-am avut,
De când maica m'a făcut.

(Chend.)

Uiu iu, pe dealul gol,
Că mireasa n'are țol,
Da' i-a face mirele,
Când a tunde cănele.

(Chend.)

Ce mi-i drag nu mi-i urât,
De-a fi ca dragul de hâd.
Ce mi-i urât nu mi-i drag,
De-a fi mândru ca un steag.

(Chend.)

Mărta-m'aș mărta,
După cel cu ciatăra (cetera)
El mi-a zice eu-'oi juca,
Și de n'a fi ce mânca.
El mi-a zice eu-'oi sări,
Și de n'a fi ce sorbi.

(Chend.)

Sărută-o bade 'n dinți,
De buze să nu te-atingi.
Buzele i-s subțirele,
De trei degete de-a mele.

(Chend.)

Mănânce-te amaru'-amar,
Cum te beui din păhar.
C'am gândit că beau oțet,
Și-am beut amar bugăt
C'am gândit că beau

[hornică

Și-am beut amar de frică.

(Chend.)

Nu gândi că n'am curea,
Când am trei cuțite 'n ea
Unu râde, unu plânge,
Unu zice a-i, bea sânge.

(Bicsad.)

Uite-o, uite-o, bat-o

[Doamne,

Cum mă poartă mort de

[foame,

Cu găina subsoară,
Nu se 'ndură să-o omoară,
Corla (S. Dob.)

Când eram în vremea mea,
Ciatără nu-mi trebuia, —
Ciatără-a fost gura mea.
(Chend.)

Zis-a lelea să o joc,
Că mi-a lua un struț în clop.
Pentru 'n struț de zece
[graiță,
Nu m'oi scula de pe laiță,
Pentru 'n struț de un zlot
[de-argint,
'Oi juca de-a mere vânt.
(Chend.)

Ieși afară buhuhu,
Că ți s'aprinde hornu,
Că de când te-ai măritat,
Hornul nu l-ai măturat.
(Chend.)

Când eram eu holtei eș,
Mâncam lapte din tieș, -

Și de când m'am însurat,
Alți cele n'am mâncat;
Numai mămăligă necernută,
Cu lapte de capră șută.
(Chend.)

Chiuește și tu, măi!
Nu ținea 'n gură păstăi!
Chiuește și tu, fată,
Nu ținea gura căscată.
— Chiui-aș și eu, bade,
Da' mie nu mi se cade.
(Tohat.)

Frunză verde de săcară,
Mânios badea de-aseară,
Pân' ce n'am ieșit afară.
Da nu fie mânios,
N'am ieșit, că n'am putut,
Mi-a dat mama de cernut,
Când a fost la sărutat,
— M'a chemat la frământat.
Când a fost să-i dau țucata,
M'a chemat să-i rad covata.
(Chend.)

În interesul propriu al fiecărui bolnav, care suferă de astmă, de boala de plămâni sau de altă boală la fel, este ca să se folosească de oferta firmei Puhlmann & Co. Berlin 531, Müggelstrasse 25/25 a, care s'a înființat de mulți ani și are un bun renume și să-și procure, gratis și franco, cartea cu ilustrațiuni despre boalele acestea. Vă rugăm să cetiți anunțul în partea anunțurilor a Calendarului.

Agricultura.

Agricultura este expusă evenimentelor climatice, atmosferei, care după regiune își are soiriile ei. Agricultorul înțelept folosește natura și se acomodează ei. Înțeleptul sau învățatul cel mai mare în agricultură e experiența, astfel oricare plugar să-și dea seama de toate ce face, să știe pentru ce a făcut.

Urmând sfaturile de mai sus, va vedea că după sistemul (modul) bătrânesc nu va mai putea exista și va căuta a asculta sfaturile îndrumătorilor de azi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De unde tot iei și nu te mai gândești a mai pune îndărăt, oricât de mare bogăție să fie, odată tot se va găta.

Așa stăm și cu bogăția din pământ, care se folosește la hrănirea plantelor. Le era ușor strămoșilor noștri, cari aveau bogăție mare, hrană multă în pământ, de a-și produce cele necesare pentru existență. Cu o muncă ușoară, o arătură și grăpare superficială, fiind bogat pământul în materii hrănitoare, aierul, lumina, soarele și apa preface acea bogăție de hrană în o stare de a putea ușor plantele să le folosească pentru dezvoltarea lor.

Astăzi, fiind pământul mai sărac ca mai înainte, iar datorințele și cerințele plugarului sunt înzecit mai mari, ba chiar și mersul timpului s'a schimbat, plugarul cuminte și harnic trebuie să știe cum să producă *de zece ori mai mult ca strămoșii noștri*, ca să poată trăi și să progreseze.

Agricultura trebuie azi considerată ca o industrie, care se ocupă cu procurarea de materii prime pentru celelalte industrii și procurarea alimentelor nutritive pentru oameni, animale și plante.

O industrie cu cât are mașinile și uneltele cu cari lucră mai bune, mai perfecționate, progresează mai ușor și repede. Strămoșii ne-au învățat și lăsat ca moștenire proverbul: „meșterul bun se cunoaște după unelte” și legenda „moștenirea comoarei îngropate”. Prima condiție sau poruncă e: Vite, bune, sănătoase, bine hrănite și tari, pe care le folosim la tracțiune, sau motoare (tractoare) pluguri, grape, tăvăluguri, mașini de treerat, vânturătoare, treere și vehicule, cară bune, corespunzătoare.

A doua: Oricât de mică ar fi gospodăria trebuie să aibă asolamentul, adică rotațiunea plantelor, după cum recere regiunea și plantele.

A treia: Pământul mai trebuie să și hodi-nească sau să se folosească cu plante leguminoase sau să se dea gunoi, fie de grajd, fie artificial.

A patra: Sămânța selecționată, sulfată și în cantitate corespunzătoare.

A cincea: Sămănătura trebuie apărată și scutită de apă prea multă, făcându-se brezde de scurgerea apei.

A șasea: Plivită, adecă curățită sămănătura de buruieni străine. Dacă se face arătura bine, se seamănă corect și la timp cu sămânța aleasă, puțin va fi de lucru.

A șaptea: Seceratul la timp! Incepi când e în pârgă, numai ce ții de sămânță, lasă să se coacă bine, nu secera și aduna când e ud și, dacă sunt ploi multe, uscă-l, înainte de a-l aduna.

A opta: Treieratul fă-l la timp și cu mașini bune, să nu-ți rămâie în paie sau să meargă grăunțele în pleavă și târnomeată.

A noua: Dacă ai băgat grăunțele în magazie, mișcă-le, dă-le prin vânturătoare sau treier, să le ții uscate.

A zecea: Dacă vinzi grăunțe, dă numai calitatea primă, restul folosește-l la galițe sau vite.

Astăzi agricultorul, pentru a-și putea asigura existența și viitorul, să părăsească conservatismul strămoșesc și să treacă la economia rațională, îmbrățișând progresul ce s'a făcut prin știință și luând exemplul dela alte țări și ascultând povețele și îndrumările cârmuitorilor țării.

Considerând că de zeci, ba sute de ani, ce se produce în economie, pe pământurile noastre, le scoatem afară din gospodărie, ba chiar și din sat și nu ne mai gândim a reda ceva îndărăt pământului, cum mai putem cu drept și cere pământului să ne tot dea?! Agricultorul trebuie să știe că puterea de producțiune a pământului o poate susține numai dacă îi mai redă *substanțe nutritoare plantelor* ce îi sustrage prin plantele produse, fie prin gunoiul de grajd sau artificial, fie prin lucrarea rațională și bună a pământului. Prin arătură și săpătură bună și la timp, soarele, lumina și apa îi ajută mult. A. MĂCELAR.

Munca creierului! Anglia are în timpul de față pe unul din cei mai mari scriitori ai ei în persoana lui Rudiard Kipling:

Odată a vrut să vorbească cu Kipling un domn și s'a apropiat de servitoarea scriitorului, spunându-i: „Anunță-mă, dacă nu-i stau în drum la lucru“. — „Lucru?!“ să fi strigat servitoarea. „Domnu' Kipling stă cât e ziuca de lungă în odaia dsale, pe trepte și tot scârțâie din peană!?“

Cu ce a greșit servitoarea? A dat dovadă că nu știe prețui munca creierului. „Scârțâitul“ penii scriitorului Kipling aduce bucurie sufletească la milioane de oameni, îndemnându-i să lucre cu mai multă bucurie. Și asta era pentru servitoare o muncă de-a două mâni!

Sămănatul

cu mâna, prin împrăștiere și sămănatul cu mașina.

Proverbul „ce sameni vei culege” e îndreptățit, însă cu următoarea observare: ce sameni, **cum** și **când** sameni, vei culege.

Sămânța, timpul și modul de sămănat, sunt condițiuni, ce hotărăsc cantitatea (câtimea) și calitatea unei recolte. E știut că sămânța complet desvoltată, bine coaptă, secerată și treerată în condițiuni bune, tratată contra bolilor criptogamice (tăciune, etc.) cu piatră vânăată sau — mai bine — cu prafurile din comerț *abavit* sau *pordzol*, pusă în condițiuni favorabile și la timpul potrivit, va da recoltă bună.

Asupra timpului, practica, amăsurat cu legile stabilite de știință, a dovedit că e mult mai bine să se samene mai de vreme decât mai târziu.

Scopul rândurilor de față nefiind nici acela de-a arăta condițiile, ce trebuie să le îndeplinească o bună sămânță, pentru a da o recoltă bună și nici acela de a arăta timpul cel mai potrivit, pentru sămănat, nu adast asupra nici uneia, ci vreau să scriu despre o chestiune de o însemnătate foarte mare, și căreia prea puțină importanță i se dă — fie din neștiință, fie din sărăcie — aceea a felului de sămănat.

Răsplata sudorii muncii plugarului, în mare parte, atârnă dela felul cum e pusă sămânța. Voltaire, scriitorul francez (1694—1778), în ceasurile libere se ocupa și cu munca câmpului. Despre el se spune că punea sămânța cu mâna, bob de bob.

Noi presupunem că avem un ogor cu toate lucrările trebuincioase unei însemnări de toamnă sau a unei însemnări, în general — adică ogor din vară, grăparea trebuincioasă, întorsul ogorului, etc. Din cele mai vechi timpuri s'a obișnuit și se obișnuiește și azi, — din păcate — să se samene prin împrăștiere cu mâna sau cu împrăștiетоarea. În timpul din urmă tehnica agricolă a făcut un pas uriaș înainte prin introducerea mașinei de sămănat.

Să le discutăm pe fiecare în parte, pentru a putea scoate foloasele și defavorurile fiecăreia.

Sămănatul cu mâna sau împrăștiетоarea se întemeiază pe acelaș principiu de-a împrăștia sămănta și apoi a o acoperi cu pământ, fie prin grăpare (mai rar) fie prin așa-zisa punere „sub brazdă” (cel mai obișnuit).

Sămănatul cu mâna e bun și practic pe terenurile accidentate (pe coaste) și în terenurile, ce nu se lucră bine, în terenurile bulgăroase, — unde nu s'ar putea sămăna cu mașina. Desavantajele (relele) întrec însă mult foloasele.

Sămănatul prin împrăștiere, „sub brazdă”, pune sămănta la o adâncime prea mare (10—20 cm.), încât ori-cât de bună ar fi ea, cu greu se poate desvolta. Și dacă răsare, răsare slabă, fără putere, căci toată puterea și-a cheltuit-o pentru ca să ajungă la suprafață — și aci, la suprafață, să-și desvoalte rădăcinile în formă de fire, cu cari să se hrănească. Dacă „dă Dumnezeu” o vreme bună și e sămănat din vreme, e cum e, — se desvoaltă, — dar fără să prindă putere, întră pipernicită în iarnă și — la cel mai slab ger, — pierе. Alteori pierе cum ajunge la suprafață, iar alteori nici nu ajunge. Deci chiar dacă $\frac{3}{4}$ ajunge la suprafață, dar $\frac{1}{4}$ tot pierе — și cealaltă slabă — e primejduită să piară de gerul iernii. Dacă e un timp cam uscat, cu siguranță trebuiește întoarsă toată sămăntura.

Sămânța pusă sub brazdă nu răsare deodată, cea de sub brazda din sus răsare mai întâiu, iar cea de sub brazda din jos (fiind mai adâncă) mai târziu. Apoi, după puterea fiecărui bob, chiar în aceeaș fâșie, unele răsar mai curând, altele mai târziu și prin urmare nu înfrățește deodată, nu inspică deodată și, deci, nu se coace în acelaș timp, așa că avem în acelaș loc, plante în toate stadiile (felurile) de dezvoltare și coacere. Când majoritatea spicelor ne par coapte, atunci spicele cu boabele cele mai bune sunt trecute de stadiul (starea) răscoacerei. La cea mai mică atingere cad și e primejdie astfel să pierdem tocmai fruntea recoltei. Dezvoltarea spicelor nefiind la fel, nici boabele nu sunt uniforme, unele mai mari, altele mai mici și aceasta face ca recolta să nu placă ochiului și valoarea ei comercială să fie scăzută și — prin urmare — munca plugarului nerăsplătită.

Sămănatul cu mașina e mai bun, mai superior celui cu mâna din toate punctele de vedere și-l recomandăm să se practice, ori-când împrejurările permit. Mașina de sămănat în rânduri e așa fel făcută, încât pune sămânța la aceeaș adâncime (2—3 cm.) și la aceeaș distanță. Sămânța fiind pusă la aceeaș adâncime și distanță, răsare deodată, răsare cu putere, dă 3—4 frați (îndeplinește condiția ideală de dezvoltare), ce se dezvoltă uniform. Inspecarea e ca o minune — deodată.

Spicele sunt la aceeaș înălțime, de par rătezate cu foarfecile. Coacerea e deodată și spicele la fel, deci recolta va fi uniformă, plăcută la privire și de mare preț. În plus: sămănatul cu mașina economisește sămânța. În loc să sămănăm pe jug. 120 kgr., sămănăm numai 90—100 kgr., apoi tuburile mașinei folosesc pământului ca o nouă grăpare,

mărunțesc pământul, iar o condiție favorabilă, pentru buna dezvoltare a sămănăturii.

Cele spuse mai sus sunt aplicabile, atât la sămănăturile de toamnă, cât și la cele de primăvară.

Sămănatul cu mașina prin : 1. economia de sămânță ce o face ; 2. prin uniformitatea răsării ; 3. prin uniformitatea înfrățirii ; 4. prin uniformitatea coacerii și dezvoltării, e superioară (mai desăvârșită) sămănatului prin împrăștiere.

Un bun plugar va ține totdeauna samă de cele sus-amintite și va umbla în toate părțile să-și procure mașină de sămănat, dacă n'are și va face astfel „lucrul lucru”, spre a duce acasă din țărina sa „care de boabe și nu care de paie”.

IOAN DĂNCILĂ,
student în științele agricole.

Gânduri de dat mai departe.

Cum ? Te închini pe la altare
Și *mila* 'n pieptul tău loc n'are ?

Te bați în piept și spui că ești creștin,
Iar gura ta e plină de *venin* ?

Cum poate înflori „cultura”
De dănuiește 'n inimi *ura* ?

Nu te gândești, când *clopotele* sună
Ce pot — acuma inimii să-i spună ?
„Cum, *lucri* să mă toarne iară 'n tun ?
Atunci nu ești de loc creștinul bun !”

O, Doamne, câte liturghii și aghioase
Mătăanii sute, largi, simandicoase
Un ceas pe urmă — vorba-i e otreapă
Și taie, spânzură și trage 'n țeapă...

Sfaturi economice.

Iernarea napilor de nutreț.

De vreo 20 ani incoace țărani noștri au început să producă și ei napi (sfeclă) de nutreț pe seama vitelor. Aproape toți conglăsuesc în părerea, că napii alcătuiesc un nutreț foarte spornic și priincios. Am auzit însă pe unii și pe alții jeluindu-se, că napii ținuti până într'un târziu ar fi trecut în putrezire, îndurând astfel mare pagubă. Va fi dar binevenită o scurtă expunere despre *cum ar trebui* să se porceadă la iernarea napilor.

Dacă s'ar fi scos din pământ pe timp umedos, atunci se amână căratul până ce napii s'ar fi svântat bine. Napii scoși pe timp secetos îngăduie punerea la iernat fără amânare. Este însă mai bine să înlăturăm prisosul umezelii așa că-i ținem încâtva răsfirați pe aria șurii sau aiurea la adăpost. Ca fiind mai expuși la stricăciune, napii scorburoși și vătămați se aleg și se păstrează dechilin, spre a se da vitelor la început, punând la iernat napi fără greș.

Napii ar trebui iernați asemenea cartofilor, în pivniță sau bordeiu, în gropi sau grămadă sub frunziș. Ei se așează rânduri-rânduri, printre nisip

mărunt și încâtva jilăvit. Gropile măsură 60—70 cm. în adâncime și 50 cm. în lățime. Pe fundul gropii se aștern paie sau târnomeată. Napii se așează în forma unui mormânt, care se îmblojește cu o pătură grosicioară de frunziș. D. COMȘA.

Tăiați surceii nobili din vreme!

Sub numirea de *surcei nobili* (altoițe, altoane) înțelegem mlădițele de un an, de care ne servim la altoire. Surceii slăbuți, sgrăbunțoși, îmbolnăviți sau mai bătrâni de un an nu se potrivesc. Întâietate se cuvine surceilor puternici, îndeplin sănătoși și luați de pe vârful pomilor sau altoilor tineri. Surceii ar trebui tăiați de toamnă sau peste iarnă. După ce s'au însemnat cu numele soiului lor, se păstrează îngropați pe de jumătate, undeva, la adăpost, d. e. în dosul unui arbore sau pom gros, lângă o clădire, la umbră, în pământ ravăn sau în nisip mărunt și jilăvit, într'o pivniță uscată.

Cine n'ar fi tăiat surceii, nici până la sfârșitul lunei Faur, iute și degrabă să se apuce. Vrednic de osândă e obiceiul țărănesc de a amâna tăierea până ce mâzga a început să circule și mugurii să se umfle. Asemenea surcei se prind

cu anevoie și adesea pier istoviți. Avem dar cuvânt a stărui pentru tăierea de toamnă sau preste iarnă.

D. C.

Îngrășarea și grăpatul fânațelor.

Țăranii noștri muncesc pământul arător și-l supun la îngrijiri fel și fel. De dragul arăturilor, ei nu pregetă a jertfi cea din urmă porție de gunoiu. Idolul economic, căruia se închină, este prăsirea de bucate multe și bune, fie și cu prețul de a lăsa fânațele în grija sortii. Toți prețuiesc însemnătatea osebită și adânc tăietoare a nutrețului. Când însă e vorba de a supune și fânațele la îngrijirile cuvenite, ei se codesc și dau din umeri. De-altcum țăranii noștri conglăsuesc în părerea, că fânațele răsplătesc cu prisos jertfele și munca, de cari s'ar fi învrednicit. În adevăr, bine știu ei că, prin îngrășare cu mult gunoiu, prin stârpirea mușchiului, mușinoaielor, (mușoroaielor) și tufăriilor netrebnice, prin abaterea apei de prisos, grăpături și alte câteva lucrări, propășesc de minune și produc fân îndoit și uneori întreit mai mult decât lăsate fiind în voia întâmplării. Dar, îndeșert, căci țăranii continuă a privi fânațele drept Cenușatică.

Cel mai puternic mijloc de a îmbunătăți fănațele și de a produce nutreț din belșug este îngrășarea cu gunoiu. Între gunoiurile priincioase fănațelor se numără: bălegarul putred, de grajd, compostul vechiu și mărunț, cenușa, funinginea și, îndeosebi, gunoiul fluid (curgăcios), pregătit din urină (ud), găinaț, sânge, excremente din ieșitori, putregaiu și c. l., în amestec cu tot atâta apă.

Gunoiul ar trebui cărat și risipit pe când pământul e uscat, deoarece cărat fiind pe când e jilav sau apătos, carul și picioarele vitelor răsbat adânc și pricinuesc ierburilor multă stricăciune. Și mai potrivit e căratul iarna, când fănațele sânt înghețate și plugarii sunt așa puțin ocupați.

Însemnate servicii îmbie *grapa de fănaț*, sau *grapa de mușchiu*, alcătuită din tălpi, incopciate prin lăntușe sau belciuge și purtând pe amândouă laturele colți puțin încovoiați și tăioși. Această *grapă mlădioasă* se potrivește întocmai după undele pajiștei, pe care o țesală bărbătește, săpând pământul dintre ierburi, smulgând mușchiul, risipind mușinoaiele (mușoroaiele) și strivind sumedenie de gânganii și cuiburile lor. Urmarea e, că ierburile odrăslesc și înaintează de minune, în-

doină recoltele. Cu ajutorul grapei de fânaț ușor pot fi, zilnic, țesălate 2—3 jugăre, iar peste an 150—300 jugăre. Această unealtă răsplătește cu prisos prețul cumpărării în cel mult 2 sau 3 ani.

D. COMȘA.

Despre gutui.

Gutuiul (gutâiul) este cunoscuta tufă cren-goasă, care s'a adus adinioară din Italia și care se prășește mai ales din vlăstări sau pui ori și din butași (botași, jancuri). Din fructele acestei tufe vedem gătindu-se, mai ales la orase, dulceață, compot și alte mâncări prețioase, foarte dulci și aromatice. Fructele mari și coapte de ajuns se bucură de trecere mai bună ca alte poame și se vând cu prețuri adesea foarte mari. Prășirea și cultura sunt lesnicioase, neavând decât să îndepărtăm crengile degerate și uscate.

Gutuiul cere pământ ravăn sau încâtva umed, gras și afânat din firea sa. În pământul uscăcios, el rămâne slăbuț și produce fructe mici și vârtoase. Când și când tufele ar trebui reîntinerite, răbind crengile de prisos și îngrășând rădăcinile cu bălegar sau compost dobit.

D. C.

Material bun de împachetat poamele.

Nici că s'ar putea material mai curat, mai bun și mai ieftin decum e așa-numita *lână de lemn*. Prin aceea, că stau timp mai îndelungat împachetate în fân, paie sau mușchiu, poamele capătă un gust neplăcut, se murdăresc și se pătează. Din contră, oricât ar fi stând împachetate strâns printre lână de lemn, ele rămân svântate și nu se murdăresc, nici nu pierd din gustul lor. *Lâna de lemn* îngăduie folosire ani în șir. D. C.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gâcituri.

Cucuiată vai de ea
Stă într'un vârful de nuia.

Alina.

Am o găinușă
Gălbinușă
Cu minciuniță 'n gușă,
Cu dreptate pe spinare

Cântarul.

Ștergărel învârgat,
Pe culme aruncat.

Curcubent.

Moară ferecată,
Cioară spârcăitoare
Doi luceferi
Două broaște trase pe-o poeniță,
Și-o claie dărâmată.

Capul.

Roș e, măr nu e,
Pături sunt, plăcintă nu-i.

Cearpa.

Gânganie fără suflare,
Umblă fără astâmpărare,
N'are duh, nici nu viază,
Toată lumea îndreptează.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ceasornicul.

Pana cocostârcului
Bate 'n poarta târgului.

Clopotul.

Pe cea vale nourată
Vine-o feară 'ncoronată
De meșteri străini lucrată,
Suflet n'are, suflet duce,
De pământ nu se atinge.

Corabia.

Am un bou roș,
Când ajunge n' drum stă.

Focul.

Tată înalt
 Ginere turbat,
 Maica milostivă
 Și sorioara oarbă.

Cuptorul de pâine.

Ciută mohorâtă
 Umblă șovăită.

Fumul.

Pe cea casă șindrilită
 Joacă-o mătă potcovită.

Luna.

Am un măr de aur,
 Joacă pe o piele de taur.

Soarele.

Am o rață potcovită
 Stă pe casă șindilită.

Steaua.

Ce trece prin vamă
 Și nu se bagă 'n seamă ?

Vântul.

Fotografiile dela Alba-Iulia (Ziua Unirii) ne-au fost puse la îndemână cu multă bunăvoință de furnizorul Casei Regale Române, firma fotografică din Sibiiu Guggenberger-Mairovits, ceace amintim și aici, cu mulțumită, recoman-dând firma cetitorilor noștri.

Câte o vorbă înțeleaptă.

Mai bine să mănânci cu bătrânul, decât să plângi cu tinărul.

(Zice sârboaica.)

Mai mult uită-te la bunătate, decât la frumusețe, în căsnicie.

(Zice rusul.)

Unde trece peste pragul ușii patima, își ia rămas bun mintea sănătoasă.

(Rațiunea.)

Nu-ți trimite gândurile în partea unde ar trebui să-ți fie rușine dacă te-ai duce tu.

Cateheții vestesc pe Dumnezeu copiilor, învățatul Newton, învățaților.

Păcătuiești împotriva aceluia căruia nu-i dai voie să se bucure împreună cu tine.

Dacă suspinele ar putea îmbunătăți lumea aceasta, de mult n'ar mai avea nevoie de nici o îmbunătățire.

Cine este în fruntea despărțămintelor „Astrei“?

Aici vei afla, cetitorule, lista acelor din frunțașii noștri, cari conduc diferitele despărțăminte ale „Astrei“. Apropie-te cu toată încrederea de conducătorii aceștia, adu la cunoștința și a altora pe cine stă în frunte și lucreți împreună, cât mai mulți și cu o cât mai mare tragere de inimă.

Munca culturală să dea roade bogate! Este vorba de viitorul întregului ținut și cine se dă înapoi săvârșește un păcat sufletesc.

Jud. *Alba*: Ioan Sandu, dir. de liceu, Alba-Iulia, desp. Alba; Dr. Emil Pop, avocat, Aiud, desp. Aiud; Silviu Cărpinișan, dir. șc. medii, Sebeș, desp. Sebeș; Constantin Oancea, preot, Cioara, desp. Vințul de jos; Dr. Căndin David, avocat, Abrud, desp. Abrud; Dr. Ionel Rișca, secret. desp., adv., Uioara, desp. Ocna-Murășului; Ioan Fodorean, dir. de bancă, preot, Zlatna, desp. Zlatna; Petru Circo, preot, Ighiu, desp. Ighiu.

Jud. *Arad*: Dr. Teodor Botiș, dir. Academiei teologice, Arad, desp. Arad; Cornel Lazăr, protopresb., Hălmațiu, desp. Hălmațiu; Dr. Simion Pop-Zaslo, primpretor, Șiria, desp. Șiria; Mihaiu Cozma, adm. protopop, com. Răpsig-Regele Carol, desp. Ineu; Iuliu Bodea, paroh-protopop, Buteni, desp. Boroș-Sebiș; Dr. Romuald Coțoiu, medic de circumscripție, Săvârșin, desp. Săvârșin; Ioan Montani, publicist, Radna, desp. Radna; Dr. Paul Opișă, v.-preș. desp. Nădlac, Nădlac.

Jud. *Bihor*: Dr. Aurel Lazăr, avocat, Oradea-Mare, desp. Bihor; Dr. Cornel Vaida, avocat, Tinca, desp. Tinca; Camil Selagian, prof., Beiuș, desp. Beiuș; Dr. Iuliu Chișiu, avocat, Mărghita, desp. Mărghita; Dr. Moise Coșiu, avocat, Salonta-Mare, desp. Salonta-Mare.

Jud. *Braşov*: Dr. Nicolae Căliman, med., vicepr., Braşov, Piaţa Libertăţii Nr. 34, desp. Braşov; Zenovie Popovici, preot, Satulung, desp. Săcele; Ilie Piso, preot, vicepr., Zărneşti, desp. Zărneşti; Victor Puşcariu, preot, Sohodol, u. p., Bran, desp. Bran; Eugen Popescu, Râşnov, desp. Râşnov; Gh. Fl. Preşmerean, preot, Codlea, desp. Codlea; Ilie Ioanovici, preot, Feldioara, desp. Feldioara; Dimitrie Greceanu, preot, Herman, desp. Herman; Iordan Curcubătă, preot, Budila, desp. Budila; Ioan Modroi, preot, Vama Buzăului, desp. Buzeu; Daniil Cojocariu, preot, Teliu, desp. Teliu.

Jud. *Caraş*: I. Rusmir, prof., Oraviţa, desp. Oraviţa; Mihail Gaşpar, protopresb., Bocşa mont., desp. Bocşa; Ioan Oraviţeanu, preot, Moldova-nouă, desp. Moldova-nouă; Dr. I. Eremia, preot, Reşiţa, desp. Reşiţa.

Jud. *Ciuc*: Constantin Pană, judecător, Mercurea Ciuc, desp. Mercurea Ciuc; C. Popescu, Sânmartin, desp. Sânmartin.

Jud. *Cluj*: Dr. Iuliu Haţiegan, prof. univ., Cluj, Clinica Medicală, str. Mico Nr. 3, desp. Cluj; Dr. Traian Pop, med., Hida, desp. Almaş; Dr. Vasile Dancu, dir. liceului „Samoil Micu”, Sermaş, desp. Câmpia; Aurel Muntean, protopresb., Huedin, desp. Huedin; Dr. Emil Mureşianu, Consilier la Curtea de Apel, preşed., Mociu, desp. Mociu.

Jud. *Făgăraş*: Dr. Ştefan Damian, dir. de liceu, Făgăraş, desp. Făgăraş; Dionisie Stănuleş, dir. de bancă la „Armonia”, Cincul mare, desp. Cincul mare; V. Stoicanea, protopresb., Şercaia, desp. Şercaia; Pavel Borzea, paroh, Viştea de jos, desp. Viştea de jos.

Jud. *Hunedoara*: Constantin Sporea, directorul şcoalei normale, Deva, desp. Deva; Dr. Pavel Oprişa, prof., Brad, desp. Brad; Iosif Morariu, protopresbiter, Dobra, desp.

Dobra ; Ștefan German, directorul școlii comerciale, Hațeg, desp. Hațeg ; Dr. Vasile Oana, protopop, Hunedoara, desp. Hunedoara ; Iuliu Josan, protopop, Ilia-Mureșiană, desp. Ilia-Mureșiană ; Iosif Iancu, inginer, inspector-general de mine, Petroșani, desp. Jiu ; Aron Demian, director de liceu, Orăștie, desp. Orăștie ; Dr. Nerva Oncu, avocat, Baia de Criș, desp. Baia de Criș ; Dr. Jantea, v.-preș., notar public, Geoagiu de jos, desp. Geoagiu de jos ; Dr. Mihai Tirea, avocat, Pui, desp. Pui ; Romul Raca, protopop, Grădiște, desp. Sarmiseghetuza ; Gheorghe Henția, preot, Ghelar, desp. Ghelar.

Jud. *Maramureș* : Dr. Vasile Ilea, med., directorul ospiciului de alienați, Sighet, desp. Sighet ; Dr. Gavrilă Juga, avocat, Vișeu de sus, desp. Vișeu.

Jud. *Mureș* : Dr. Ioan Bozdog, prof. de liceu, Tg.-Mureș, desp. Tg.-Mureș ; Emil Tătar, adm. protopop, Bandul de Câmpie, desp. Band ; Nicolae Vulcu, proprietar, Râciu, desp. Râciu ; Dr. Eugen Nicoară, medic, Reghin, desp. Reghin ; Leon Ternăveanu, preot, gr.-cat., Hodac, p. u. Gurghiu, desp. Gurghiu ; Dr. Aurel Caliani, avocat, Teaca, desp. Teaca ; Dr. Nicolae Vasu, medic cercual, președ., Toplița, desp. Toplița.

Jud. *Năsăud* : Emil Domide, v.-președ. Bistrița, desp. Bistrița ; Ioan Păcurariu, profesor, senator, Năsăud, desp. Năsăud.

Jud. *Odorheiu* : Iuliu László, protopop, Odorheiu, desp. Odorheiu ; Traian I. Georgescu, dir. școlii normale, Cristurul Săcuiesc, desp. Cristur.

Jud. *Sălaj* : Leontin Ghergariu, dir. de liceu, Zălau, desp. Zălau ; Alexandru Achim, protopop, Băsăști, desp. Băsăști ; Dumitru Ilea, dir. școlar, Jibou, desp. Jibou ; Domițian Cupșa, protopop, Tășnad, desp. Tășnad ; Dr. G. Vă-

leanu, avocat, secr. desp., Careii mari, desp. Careii mari ; Dr. Alexandru Aciu, dir. institutului „Silvania”, Șimleu, desp. Șimleu ; Dr. Ludovic Ciato, avocat, Crasna, desp. Crasna.

Jud. *Satu-mare* : Dr. Eugen Seleș, dir. de liceu, Satu-mare, desp. Satu-mare ; Romul Buzilla, protopop, Mădăraș, p. u. Ardud, desp. Ardud ; Nicolae Avram, protopop, Copalnic Mănăștur, desp. Mănăștur ; Cecil Demian, preot, Negrești, desp. Oașu ; Alexandru Brâncoveanu, preot, Pomi, desp. Seini ; Alexandru Nilvan, dir. de bancă, Șomcuta mare, desp. Chioar ; Alexandru Breban, protopop, Baia-mare, desp. Baia-mare ; Dr. Ioan Doboși, secr. desp., avocat, Halmeu, desp. Ugocea.

Jud. *Severin* : Dr. Vasile Lohan, dir. de liceu, Lugoj, desp. Lugoj ; Tr. V. Țăranu, profesor, Orșova, desp. Orșova ; Ioan Cucuruz, inv. dir. Teregova, desp. Teregova ; Andreiu Ghidiu, protopresb., Caransebeș, desp. Caransebeș ; Dr. Antoniu Bălaci, Sacul, desp. Sacul.

Jud. *Sibiu* : Silviu Țeposu, insp. școlar, Sibiu, desp. Sibiu ; Dr. Emanuil Ilcuș, medic, Nocrich, desp. Nocrich ; Dr. Demetriu Borcia, protopresb., Săliște, desp. Săliște ; Avram P. Păcurariu, protopresb., Mercurea, desp. Mercurea ; Gheorghe Vulcu, dir. școlii normale din Avrig, desp. Avrig ; Nicolae Albu, primar, Ocna-Sibiului, desp. Ocna-Sibiului.

Jud. *Someș* : Dr. Victor Motogna, dir. de liceu, Dej, desp. Dej ; Virgil Barbulovici, șef-judecător, Ciachi-Gârbou, desp. Ciachi-Gârbou ; Dr. Emil Precup, vicepreș., dir. de lic., Gherla, desp. Gherla ; Zaharie Manu, protopresb., Lăpușul-Unguresc, desp. Lăpușul-Unguresc ; Ștefan Bușița, protopop, Beclean, desp. Beclean ; Valer Cosma, preot, Ileanda-mare, desp. Ileanda-mare.

Jud. *Târnava-mare*: Dr. A. P. Bănuț, pref. județului, Sighișoara, desp. Sighișoara; Dr. Romul Curta, avocat, Agnita, desp. Agnita; Dr. Eugen Sâmpetrean, cons. la Curtea de Apel, Mediaș, desp. Mediaș; Ilarion Enciu, preot, Hendorf, desp. Hendorf; Dr. Octavian Deac, medic, Șeica-mare, desp. Șeica-mare.

Jud. *Târnava-mică*: Ștefan Roșianu, canonic, prof., Blaj, desp. Blaj; Dr. Ilariu Holom, avocat, (Ibașfalău) Dumbrăveni, desp. Dumbrăveni; Simion Moldovan, protopop, Diciosânmartin, desp. Diciosânmartin; Dr. Augustin Frățilă, prim-pretor, Bahnea, desp. Bahnea; Alexandru Papiu, protopop, Iernut, desp. Iernut.

Jud. *Timiș*: Dr. Patriciu Țucra, protopop, Timișoara I., Edif. Primăriei, Etaj, II, cam. 67, desp. Timișoara; Ioan Geția, protopop, Buziaș, desp. Buziaș; Dr. Ioan Demian, avocat, Sănnicolaul-mare, desp. Sănnicolaul-mare; Augustin Ghilezan, protopop, Ciacova, desp. Ciacova; Fabriciu Manoilă, protopop, Lipova, desp. Lipova; Petru Bizerea, preot, Deta, desp. Deta; Dr. Ioan Mezin, pretor, Giulvăz, desp. Giulvăz; Dr. Ștefan Cioroianu, protopop, Comloșul-mare, desp. Comloșul-mare; Alexandru Străin, Jimbolia, desp. Jimbolia; Policarp Morușca, arhimandrit, Hodoș-Bodrog, desp. Periam; Iuliu Țoldan, preot, Recaș, desp. Recaș; Sava Seculin, protopop, Vinga, desp. Vinga.

Jud. *Treiscaune*: Dr. Ioan Vintilă, medic, Sft. Gheorghe, desp. Sft. Gheorghe; Dr. V. Stroescu, medic de circ., Covasna, desp. Covasna; Victor Basarabescu, colonel i. r. Tg.-Săcuiesc, desp. Tg.-Săcuiesc.

Jud. *Turda*: Petru Suciu, director de liceu, Turda, despărțământul Turda; Gheorghe Mărie, prof., Iara, desp. Iara; Enea Pop-Bota, protopop, Ludoș, desp. Ludoș; Dr.

Vasile Gan, protopresb., Baia de Arieș, desp. Sălciudă ; Iosif Furdui, protopop, Câmpeni, desp. Câmpeni ; Mihail Ilieșiu, preot, Câmpia-Turzii, desp. Câmpia-Turzii.

Jud. *Constanța* : Dr. P. Stoenescu, med.-șef al Sect. Sanitare a portului Constanța, desp. Constanța.

Jud. *Neamț* : Aurel I. Niculescu, comerciant, Tulgheș, desp. Ceahlău.

Jud. *Cetatea Albă* : T. Iacobescu, deputat, Cetatea Albă, str. Mihaiu Viteazul, nr. 41, desp. Cetatea Albă.

Jud. *Ilfov* : Ion Băilă, publicist, secr., București, str. Călărașilor 28, desp. București.

Jud. *Durostor* : Banu, judecător, Siliștra, desp. Siliștra.

Jud. *Tulcea* : Homoceanu, colonel, Comandt. Reg. 33 Inft., Tulcea, desp. Tulcea.

Jud. *Caliacra* : Stratilat, colonel, Comandt. Cerc. de Recrutare, Bazargic, desp. Bazargic.

Glume.

Oftează greu Georgică : „Ce ai ? Spune !”

„L întreabă mama. El amar se sfarmă :

„De aia au plecat din rai copiii

Că au făcut pe-acolea multă larmă !”

„De ce să fim miloși cu cei sărmani ?”

Intreabă dascălul. „Mi-o știi, nepoate ?”

„Fiindcă cel ce astăzi e printre golani —

Mâni putred de bogat să fie poate !”

Despre Asociațiunea „Astra“.

Asociațiunea „Astra“ e cea mai veche și cea mai mare societate românească din Ardeal pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

Multe și mari sunt isprăvurile pe cari le-a făcut și le va face și în viitor: 1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse* (stipendii), tineri români la învățătură de carte și de meserii. 2. A înființat o *biblioteca centrală* în Sibiu. 3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărance române, dar și alte celea. 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe. 5. A înființat cursuri pentru *analfabeți* (neștiutori de carte). 6. A tipărit în zeci și zeci de mii de exemplare *cărți de învățătură și de petrecere pentru popor* (Biblioteca populară a Asociațiunii). 7. A înființat *bănci populare și cooperative*. 8. Tipărește revista „*Transilvania*“ pentru cei cu știință de carte multă. 9. A înființat *despărțeminte, cercuri culturale, biblioteci populare* la sate și orașe. 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. 11. Ajută tipărirea unei *biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare* (de către secțiile „*Astrei*“ din Cluj). Asociațiunea trebuie ajutată la munca ei de orice Român bun în felul următor: 1. să se *inscrie membru* la Asociațiune, și anume a) *membru fondator* cu taxă de 1000 Lei, odată pentru totdeauna; b) *membru pe viață* cu taxă de 500 Lei, odată pentru totdeauna; sau c) *membru activ* cu taxă anuală de 50 Lei. 2. Cărturarii cu știință de carte mai multă să *aboneze* revista „*Transilvania*“ și să cumpere cărțile tipărite de secțiile „*Astrei*“. Aceștia, și apoi lumea dela sate, să cumpere broșurile din Biblioteca populară a Asociațiunii. Din cărțile tipărite de Asociațiune se mai află de vânzare următoarele:

I. „Biblioteca poporală“.

149. Niță Zdrengea, de *Alex. Lupeanu-Melin*, 5 Lei.
151. Gheorghe Cârțan, Schițe umoristice de *A. P. Bănuț*, 5 Lei.
152. Nutremânt sufletesc, 5 Lei.
153. (1) Războiul pentru întregirea neamului românesc (1916—1918). Povestit de *Victor Lazăr*. Prețul 6 Lei.
154. (2) Cultivați legumi în grădinile voastre! Sfaturi de *Victor Lazăr*. Prețul 2 Lei.
155. (3) Poezii bănățenești. de *Victor Vlad Delamarina*. Prețul 3 Lei.
156. (4) I. Războiul româno-ruso-turc 1877—1878. II. Andreiu Florea Curcanul sau cum e Românul la război, Povestire din 1877—1878. de *Nicolae Gane*. III. Câteva poezii despre războiul din 1877—1878. Prețul 4 Lei.
157. (5) Ingrijirea copilului mic până după înțarcare. Sfaturi pentru mame. Prețul 3 Lei.
158. (6) Cârliani sau Doi țărani și cinci cârliani. Piesă într'un act de *Const. Negruzzi*. Cu lămuri asupra felului cum trebuie să se joace, date de dl *Nicolae Băilă*, directorul artistic al „Astrei”. Prețul 3 Lei.
159. (7) Copii cu renume. Biografii povestite tinerimii noastre de *Victor Lazăr*. Prețul 4 Lei.
160. (8) Biografia Păr. Vasile Lucaciu, povestită pentru popor de *Alexandru Ciura*. (Manuscrisul trimis de secțiunile „Astrei” din Cluj.) Prețul 5 Lei.
161. (9) Bucătăria gospodinei dela sate. Sfaturi și rețete de mâncări, date de *Ana Victor Lazăr*. Prețul 4 Lei.
162. (10) *Calendarul pe 1929* (vândut de tot).
163. (11) *Elena și C. Sporea*: Ziua Unirii. 1 Decembrie 1928. Piesă poporală în 3 acte. O frumoasă piesă pentru

teatrul sătesc, în cari ni se arată sbuciumul zilelor unirii neamului. Prețul 5 Lei.

164. (12) *Sabin G. Truția*: Traista bunicului. Se poate spune că traista moșului e plină. Ce mai povești și legende încântătoare găsim în această broșură de 100 pag.! Prețul 5 Lei.

165. (13) *M. I. Dumitrașcu*: Vorbe de demult. Legende și povestiri. Un povestitor de dincolo de Carpați ne înveselește cu atâtea legende și basme minunate. Nu lași broșura până ce nu ai citit „Finul lui Sân-Petru” sau „Cămașa lui Făt-Frumos” și alte multe povestiri. Prețul 5 Lei.

166. (14) *Dr. I. Lupaș*: Inceputul neamului românesc. Fiecare român știe că ne tragem din viața lui Traian. Dar cum a venit împăratul Traian pe aceste plaiuri, ce războaie a purtat cu cruntul Decebal, aceasta numai puțin; o știi. Cine se ține însă bun român, din casa aceluia nu va lipsi cărticica aceasta, care are și o mulțime de ilustrații. Prețul 5 Lei.

167. (15) *Dr. I. Beu*: Cărticica sănătății. Ediție nouă (a treia), revăzută, cu 2 ilustrațiuni. Prețul 5 Lei.

168. (16) Flori de pe Câmpie, poezii populare culese de *T. Podariu*. Prețul 5 Lei.

169. (17) *A. Cosciuc*: Ingrășatul sau gunoirea pământului (cu ilustrații).

170. (18) *Dr. Valer Moldovan*: Despre testament. Explicarea articolelor de lege. Prețul 5 Lei.

171. (19) Povești în versuri de *G. Coșbuc*, publicate sub îngrijirea lui *N. Drăganu*. Prețul 5 Lei.

172. (20) *Ion Pop-Rețeganul*: Stan Bolovan și altele povești ardelenesti.

Comenzile: Oficiul de desfacerea al publicațiilor „Astrei” Cluj, str. Memorandului Nr. 22 și „Astra”, Sibiu, Str. Șaguna 6.

II. Biblioteca „Astra“.

2. *N. Iorga*: „Tudor Vladimirescu“, dramă ist. în 5 acte, 15 Lei. — 3. *I. Georgescu*: „Prin Ardeal“, partea I, cu 161 ilustr. și 1 hartă, 50 Lei. — 4. *Ștefan Mețș*: „Istoria Neamului Românesc“, vol. I, cu ilustr., 50 Lei. — 5. *Nic. Oancea*: „Cântece populare românești“, pentru cor mixt, vol. I, 25 Lei. — 6. *Francisc Neugebauer, inginer*: „Viitorul tehnic-economic al României întregite“ trad. de I. Georgescu cu tablouri și hartă, 10 Lei. — 7. *T. V. Păcățianu*: Jertfele Românilor din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmar și Maramurăș, aduse în războiul mondial din anii 1914—18, 15 Lei. — 8. *Ioan C. Băcilă*: Pictori francezi prin țara noastră (1828—1866), cu ilust. 15 Lei. — 9. *Dr. Onisifor Ghibu*: Cum s'a făcut Unirea Basarabiei, 5 Lei. — 10. *Dr. Onisifor Ghibu*: Evoluția secțiilor literare și științifice ale „Astrei“ (La un popas), 10 Lei. — 11. *Dr. Ioan Lupăș*: Contribuțiuni la istoria ziaristicii românești ardelenne, 30 Lei. — 12. *Dr. Aurel Voina*: Valorificarea capitalului uman prin igiena națiunii, 15 Lei. — 13. *Dr. Dominic Stanca*: Ancheta sanitară ca bază de plecare a plăgilor sociale, 15 Lei. — 14. *Victor Stanciu*: Pământul și istoria, 15 Lei. — 15. *I. Băcilă*: Portretele lui Mihai Viteazul, 30 Lei. — 16. *I. Georgescu*: Dr. I. Rațiu, 100 Lei.

Toate aceste cărți se pot comanda deadreptul dela „Asociațiune“, Sibiiu, Str. Șaguna 6 și *Oficiul de desfacere a publicațiilor Astrei*, Cluj, Str. Memorandului 22.

III. Biblioteca secțiilor „Astrei“.

1. *Secția medicală biopolitică*: 1. *Igiena Națiunii*, de prof. universit. *I. Moldovan*. Ediția simplă, 20 Lei, ed. de lux, 50 Lei. — 2. *Biopolitica*, de prof. univ. *I. Moldovan*, ed. de lux, 60 Lei. — *Infecția tuberculoasă și profilaxia ei socială*,

de prof. universit. *I. Hațieganu*, 20 Lei. — 4. Tratamentul tuberculosei pulmonare, de *Dr. Daniello*, 30 Lei. — 5. Cancerul, de prof. universitar *Dr. Iacobovici*, 30 Lei. — 6. Boălele infecto-contagioase, de docent *Dr. I. Goia*, 60 Lei. — 7. Problema tuberculosei, conferențe ținute la cursul de perfecționare pentru medici, 1—8 Iulie 1926, 120 Lei. — 8. Școala română și capitalul biologic al poporului român, de prof. univ. *S. Mehedinți*, 20 Lei.

2. *Secția geografică-etnografică* : 1. Săcuizarea Românilor prin regilie, de *Sabin Opreanu*, 10 Lei. — 2. O știință nouă, de prof. univ. *G. Vâlsan*, 10 Lei.

3. *Secția social-economică* : 1. Cooperația, faptă, ideie, doctrină, de prof. univ. *N. Ghiulea*, 35 Lei.

4. *Secția istorică* : 1. Epocile principale din Istoria Românilor, de prof. univ. *Dr. I. Lupas*, 60 Lei.

5. *Secția Științelor naturale* : 1. Speologia, de prof. univ. *E. Racoviță*, 50 Lei.

Cărțile din Biblioteca secțiilor „Astrei”, se comandă dela *Secretariatul secțiilor „Astrei”*. Cluj, Str. Mamoran-dului 22.

Cercurile culturale ale „Astrei”.

Activitatea „Asociațiunii” urmărește înainte de toate răspândirea culturii, în toate ramurile ei, la sate. Pentru aceasta sunt înființate în toate despărțămintele. Nefiind legătura dintre acestea și satele noastre destul de strânsă și de deasă, statutele „Asociațiunii” prevăd și înființarea de *Cercuri culturale* la sate.

În fiecare comună cu cel puțin 10 membri activi, adică cari plătesc taxa de 50 Lei anual, se poate înființa un cerc

cultural, care se organizează sub conducerea unui delegat al comitetului despărțământului.

Scopul cercului cultural este înaintarea culturii membrilor săi și a locuitorilor din comuna, în care e organizat.

În scopul acesta se va folosi, între altele, mai ales de următoarele mijloace:

a) va căuta să construească în comună o Casă națională pentru trebuințele culturale;

b) va deschide o sală de citit înzestrată cu reviste și gazete potrivite;

c) va înființa o bibliotecă poporală cu cărți alese;

d) va înființa un depozit de cărți și foi, apoi de tablouri istorice și alte obiecte folositoare, pe cari le va vinde celor doritori;

e) va organiza cursuri și conferințe, serbări naționale-culturale împreună cu producțiuni artistice, venitul cărora e al cercului cultural.

Fiecare cerc cultural va avea un comitet compus din zece membri, dintre cari se vor alege președintele, vicepreședintele; secretarul, cassierul, controlorul, bibliotecarul, economul. Toate aceste funcțiuni sunt onorifice, adică fără plată.

Comitetul îl alege adunarea generală, la care au drept să participe cu vot hotărâtor toți membrii activi ai „Astrei” din comună.

Amănunte despre organizarea și activitatea cercului cultural se găsesc în *Regulamentul pentru despărțămintele, cercurile culturale și regiunile Asociațiunii „Astra”*, și se capătă la cerere, dela Comitetul central al „Astrei” din Sibiiu, Str. Șaguna, 6.

Sănătatea și păstrarea ei.

(Tuberculoza, Oftica.)

Fii atenți, îngrijii-vă plămânii eăci toți cei slabi, anemici, săraei de sânge, mal cu seamă copiii și tinerii, cari sunt în creștere, toți cari au amețeli, vrsuri urâte, dureri de cap, ten galben, mers nesigur, ochi încercuși sau se răcesc și capătă guturai, junghluri, fuse, noaptea asudă, răsuflă greu, dimineața și seara capătă ferbințeli; sunt expuși, dacă nu se îngrijesc la timp, la boala cea mai necruțătoare la tuberculoză, oftică.

Ca să vindecați sus-amintitele boli și să vă apărați de tuberculoză, vi se recomandă preparatul cel mai nou, medicament sigur al profesorului „Șerabel“, specialist de plămâni, cunoscut în toată lumea. Acest medicament poartă numele de „Cachet de Calciu“ No. I, și No. II. Prețul unei cutii 275 Lei. Cura durează 10 săptămâni, 4 săptămâni cu No. I și 6 săptămâni cu No. II.

Epilepsia.

Nu lăsați oamenii nevindecați, tineri, bătrâni, cari suferă de epilepsie, palpitații, isterie, înțeleg pe aceia cari amețesc și cad în nesimțire (căzând în nesimțire, bat din picioare și mânt, fac spumă la gură).

Vindecați-i eăci aveți eu ce, aveți la îndemână medicamentul sigur și acela este „Pastil Dr. Mittel“. Costul unei doze este 350 Lei; cura durează dela 3—6 luni.

Arterio-scleroza.

Omul nu moare, omul se omoară el însuși. Această sinucidere se datorește numai nepăsărei omenești, fiindcă nu se interesează de sănătate la timp, eăci numai atunci aieargă la medie și farmacie, eând a ajuns la neputință.

Una din boalele cari distrug încet organismul este și Arterio-scleroza, care se observă la început prin oboseală fizică și intelectuală, amețeli, amorțeala degetelor, dureri la mână și umărul stâng, insomnie, dureri de cap, turburări de stomac, etc. Toate aceste simptome și morburii dispar și se vindecă chiar și astma, bătăia de inimă, Boli de ficat și rinichi, dacă ne îngrijim la timp întrebunțând medicamentul vestit „Tabletele Dr. Rechel“ A și B. Una cutie costă 225 Lei, efect sigur în câteva săptămâni, după întrebunțare. Totuș cura trebuie repetată 3—4 săptămâni la an.

Boalele de stomac.

În cazurile când după mâncare simții apăsătură sau umflătură, arsuri în gât, jg. erampe, răgâtelii acere la stomac și nu aveți scaun regulat, nu aveți apetit, simții arsături și vă vine să vomaji sau aveți gura tot aceră și amară, vă ajuta pentru a vă însănătoșa Perislatinul în praf și picături. Laboratorul Hielligen, Nr. 1 și Nr. 11, 1 cutie praf și picături costă 380 Lei, Nr. 11 costă 420 Lei. La sgârțuri și dureri mari este necesar Nr. 11.

Rheuma și isias.

La Rheuma și isias, junghieri de spate, spinare, infepeneli de musculatură aduce vindecare sigură Bălle cu „Tanate“, fluidul „Tanate“ și tabletele „Tanate“ 12 băl, 1 sticlă fluid și 1 cutie tablete costă 580 Lei. Laborator Hielligen.

Bolile de ficat, pietrele de fiere și riniehi.

Cereți cartea sanitară referitor la aceste morburii, unde găsiți îndrumările necesare pentru cura acestor boli. Medicamentul acestor morburii este „Saloulul“ în pilule și lichid. Laborator Hielligen. Costul acestora este 390 Lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru copilul

care este debil, slab, care are pe cap, obraz sau trup eezeme, bube și cari dacă se rup cură sânge, la care copil dacă pipăi grumazul, are noduri, acela care are din când în când ochii roși și se umflă la grumazi, cereți broșura sanitară referitor la aceste boli. Medicamentul necesar este siropul „Caljosan“ și alifia „Caljosan“ în 2 țărmi, costul 480 Lei.

Procurarea acestor medicamente se poate face numai prin

„Farmacia Sfânta Ana“ Deta 35

reprezentant pentru România.

Prețurile în România în Lei. Anbalage gratis.

:: Speșele postale în costul propriu. ::

Farmacia bătrână cea mare, Deta 35.

Târgurile anuale din Transilvania

întocmite după datele adunate dela comunele respective.

Zilele sunt puse după calendarul nou.

Rugăm onor. primării comunele să binevoiască a ne comunica orice schimbări s'ar face în privința târgurilor

v. — târg de vite.

m. — târg de marfă.

Târgurile aranjate în ordine alfabetică

- Abrud** *v.* și *m.* 3 Febr., 21 Aprilie, 8 Sept., 1 Dec.
Agârbiciu (lângă Copșa-mică). *v.* 20 Martie și 29 Oct. —
m. 21 Martie și 30 Octomvrie
Agârbiciu (jud. Turda) *v.* 16—18 Martie, 12—14 Nov. —
m. 19 Martie, 15 Noemvrie.
Aghiriș (jud. Cluj) *v.* 1 Febr., 3 Maiu, 1 Aug., 3 Nov.
Agnita *v.* 19—20 Martie, 18—19 Iunie, 12—13 Octomvrie, 19—20 Dec. — *m.* 22 Martie, 21 Iunie, 15 Oct., 21 Dec.
Aita-Mare *v.* 15 Februarie, 20 Maiu, 28 Dec. — *m.* 16 Februarie, 30 Maiu, 29 Decemvrie.
Aiud *v.* 22—24 Ianuarie, 5—7 Maiu, 16—18 August, 13—15 Octomvrie și 1—4 Maiu. — *m.* 25 Ian., 8 Maiu, 19 Aug., 16 Oct.
Alămor *v.* și *m.* 4 Martie, 3 Sept.
Alba-Iulia *v.* 12—13 Aprilie, 23—24 Iulie, 27—28 Sept., 14—15 Decemvrie. — *m.* 15 Aprilie 26 Iulie, 30 Sept., 17 Decemvrie.
Albac, *v.* 1 Maiu.
Alțina *v.* 18 Februarie, 29 August. — *m.* 20 Februarie, 31 Aug.
Amnaș *v.* 10 Februarie, 5 Iulie. — *m.* 11 Febr., 6 Iulie.
Apahida (jud. Cluj). *v.* 11—12 Febr., 10—11 Iulie, 25—28 Sept., 17—18 Nov.
Apoldul-de-jos *v.* 2—3 Ianuarie, 10—11 August. — *m.* 3 Ianuarie, 11 Aug.

- Apoldul-de-sus *v.* 17—18 Martie, 17—18 Nov. — *m.*
19 Martie, 19 Nov.
- Arad *v.*, *cai*, *oi* și *m.* 4—8 Aprilie, 4—8 Iulie, 31 Oc-
tomvrie—4 Noemvrie
- Archita *oi* 19 Aprilie, 11 Oct. — *v.* 21 Aprilie, 13 Oct —
m. 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Archiud *m.* 24 Aprilie, 16 Octomvrie.
- Ardihat *v.* și *m.* 4 Martie, 17 Iunie, 19 August, 11 Nov.
- Armeni *m.* 5 Februarie, 21 Iulie
- Arpașul-de-jos *v.* 21 Martie, 4—5 Iulie, 20 Sept., 9—10 Oct.
— *m.* 22 Martie, 6 Iulie, 20 Sept., 11 Octomvrie.
- Asraju de sus (Sălaj) *v.* 20 Ian., 20 Martie, 4 Iulie, 24
Sept. — *m.* 21—22 Ian., 21—22 Martie, 5—6 Iulie,
25—26 Sept.
- Așel *v.* 11—12 Febr., 21—22 Aprilie, 8—9 August, 3—4
Dec. — *m.* 14 Febr., 24 Aprilie, 11 August, 6 Dec.
- Atid *oi* 1 Aprilie. — *v.* 31 Ian., 13 Iunie, 26 Sept. — *m.*
3 Febr., 16 Iunie, 29 Septemvrie.
- Avrig *v.* 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Oct. — *m.*
20 Martie, 2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.
- Bacău 29 Iunie, 29 August, durează 15 zile.
- Băgaciu *v.* 7 Martie, 24 Octomvrie.
- Bahnea *v.* 23—25 Februarie, 8—10 Iunie, 28—30 Iulie,
27—29 Sept. 12—14 Dec. — *m.* 26 Febr., 11 Iunie,
31 Iulie, 30 Septemvrie 15 Dec.
- Baia-de-Criș *v.* și *m.* 19 Martie, 18 Iunie, 17 Septemvrie,
17 Decemvrie.
- Baia-mare *v.* 20—21 Ianuarie, 24—25 Martie, 23—24
Iunie, 25—26 August, 11—12 Nov. — *m.* 22 Ian.,
26 Martie, 25 Iunie, 27 August, 13 Noemvrie.
- Bălăușeri (T. mică) *v.* 2 Martie, 7 Maiu, 16 Iulie, 12 Sept.
19 Dec. — *m.* 3 Martie, 8 Maiu, 17 Iulie, 13 Sept., 20 Dec.
- Bălcaciu *v.* 15—17 Martie, 6—8 Nov. — *m.* 18 Martie,
9 Noemvrie.
- Balluț *v.* și *m.* 3 Aprilie, 5 Iunie, 4 Septemvrie, 4 Dec.
- Balsa (j. Hunedoara). *v.* și *m.* 25 Martie, 24 Iunie, 26 Oct.
- Bandul-de-Mureș *v.* 28—30 Aprilie, 28—30 Octomvrie.
— *m.* 1 Maiu, 1 Noemvrie.
- Baraolt *v.* 31 Ianuarie—2 Febr., 29—31 Maiu, 18—20 Aug.,
9—11 Nov. — *m.* 3 Februarie, 1 Iunie, 21 Aug. 12 Nov.

- Bărent (jud. T.-mare) *v.* 19—20 Martie, 14—15 Octomv.
— *m.* 21 Martie, 16 Octomvrie.
- Bârlad *v.* și *m.* 15—29 August.
- Bărgăliș *v.* 12 Maiu, 6 Octomvrie. — *m.* 13 Maiu, 7 Oct.
- Bărzava (jud. Arad) *v.* și *m.* 16 Martie, 22 Iunie, 11 Aug.
12 Octomvrie.
- Batoș *v.* 25—26 Ian., 19—20 Maiu, 12—13 Noemvrie.
— *m.* 27 Ian., 21 Maiu, 14 Noemvrie.
- Bazna *v.* 29—31 Mart., 29—31 Iulie. — *m.* 1 Apr., 1 Aug.
- Beclean *v.* 5 Aprilie, 3 Iunie, 2 Sept., 25 Noemvrie.
— *m.* 6 Aprilie, 4 Iunie, 3 Septemvrie, 26 Noemvrie.
- Beiuș *v.* și *m.* 30 Ianuarie, 24 Aprilie, 17 Iulie, 23 Oct.
- Beltiug (j. Satu-mare). *v.* 21 Febr., 17 Martie, 5 Iunie,
17 Iulie, 18 Oct.
- Beliu (j. Bihor). *v.* 1 Aprilie, 3 Iunie, 2 Sept., 14 Oct.
— *m.* 2 Aprilie, 4 Iunie, 3 Sept., 15 Oct.
- Berchez (j. Satu-mare). *v.* și *m.* 24 Ianuarie, 9 Maiu,
11 Iulie, 24 Oct.
- Bicazul ardelean (jud. Neamțu fost Ciuc) *v.* 11—13
Apr., 20—23 Sept. — *m.* 14 Apr., 23 Septemvrie.
- Biertan *v.* 14 Aprilie, 2 Septemv., 20 Dec. — *m.* 17 Apr.,
5 Septemvrie, 23 Decemvrie.
- Bileag (j. Năsăud) *m.* 22 Martie.
- Birchiș *v.* și *m.* 16 Ian., 25 Martie, 10 Iunie.
- Bistrița *v.* 9—10 Martie, 14—16 Maiu, 21—26 Aug., 16—18
Nov. — *m.* 11 Martie, 17 Maiu, 27 Aug., 19 Nov.
- Blaj *v.* 9—11 Aprilie, 30 Iunie—1 Iulie, 3—5 Dec. — *m.*
12 Aprilie, 2 Iulie, 6 Decemvrie.
- Bocșa *m.* 22—24 Mart., 16—18 Maiu, 4—7 Iul., 19—22 Sept.
- Bolan *v.* 10—12 Martie, 11—13 Iunie, 10—12 Septemv.,
11—13 Dec — *m.* 13 Martie, 14 Iunie, 13 Sept.,
14 Decemvrie.
- Bonțida *v.* 13 Ian., 30 Martie, 29 Iunie, 20 Octomvrie.
— *m.* 14 Ianuarie 31 Martie, 30 Iunie, 21 Octomvrie.
- Boroșneul-mare *v.* și *m.* 22—23 Februarie, 16—17 Maiu,
22—23 August, 7—8 Noemvrie.
- Borșa *v.* și *m.* 23—24 Maiu, 29—30 Aug., 12—13 Sept., 3 Oct.
- Bozoviciu *v.* 1 Oct., 17 Dec., — *m.* 2 Oct., 18 Decemvrie.
- Brad (jud. Hunedoara) *v.* și *m.* 20 Martie, 19 Iunie, 18
Sept., 18 Dec.

- Braşov** *v.* 6 Apr., 23 Iunie, 20 Octomvrie. — *m.* 24 Oct.
Brateiu *v.* şi *m.* 10 Martie, 31 Aug., 28 Oct., 28 Dec.
Brestovaţ *v.* şi *m.* 4 Aprilie, 10 Octomvrie.
Breţcu *v.* 24 Ian., 6 Aug., 25 Sept. — *m.* 25 Ian., 7 Aug.,
 26 Sept.
Bruiu *v.* şi *m.* 1 Martie, 24 Octomvrie.
Budiul-de-Câmpie *v.* 8—10 Iunie, 22—23 Sept., — *m.*
 11 Iunie, 24 Sept.
Bunesti *v.* 10—11 Februarie, 16—17 August. — *m.* 13 Febr.,
 18 August.
Buteni (jud. Arad) *v.* şi *m.* 3 Febr., 9 Iunie, 1 Sept., 22 Dec.
Buziaş *v.* 24 Ianuarie, 25 Aprilie, 25 Iulie, 3 Oct.
Câlnic (jud. Alba), *v.* 3 Iulie, 2 Dec. — *m.* 4 Iulie, 3 Dec.
Caransebeş *v.* şi *m.* 29—31 Ian., 30 Aprilie—2 Maiu, 6—8
 August, 1—3 Octomvrie.
Câmpeni (jud. Turda) *v.* şi *m.* 13 Febr., 10 Aprilie, 5 Iunie,
 9 Iulie, 28 Aug., 5 Noemvrie.
Caţa *v.* 6 Maiu, 15 Sept. — *m.* 7 Maiu, 16 Septemvrie.
Cârţa (j. Ciuc) *v.* 7—9 Martie, 21—23 Iunie, 13—15 Oct —
m. 10 Martie, 24 Iunie, 16 Octomvrie.
Cătina *m.* 2 Febr., 24 Iunie, 21 Nov.
Cehul-Silvaniei *v.* 22 Febr., 28 Martie, 6 Aprilie, 13 Iulie,
 25 Iulie, 12 Sept., 24 Oct., 19 Dec. — *m.* 23 Febr.,
 29 Martie, 14 Iunie, 26 Iulie, 13 Sept., 25 Octomvrie,
 20 Decemvrie.
Celca (j. Bihor) *v.* şi *m.* 8—9 Ianuarie, 16—17 Aprilie,
 25—26 Iunie, 22—23 Octomvrie.
Cernatu (jud. Braşov) *v.* şi *m.* 3 Maiu, 20 Sept.
Cernatul-de-jos *v.* 2 Apr., 5 Iulie, 20 Decemvrie. — *m.*
 3 Aprilie, 5 Iulie, 20 Decemvrie.
Cetatea-de-baltă *v.* 21—23 Febr., 11—13 Aprilie, 6—8
 Iunie, 18—20 Aug., 5—7 Oct., 20 Dec., — *m.* 24 Febr.,
 14 Aprilie, 9 Iunie, 21 Aug., 8 Oct., 23 Dec.
Chendul-mic (jud. Târnava-mică) *v.* 16—18. Febr., 4—6
 Noemvrie. — *m.* 19 Februarie, 7 Noemvrie.
Chibed *v.* 13—14 Febr., 16—17 Maiu, 30 Noemv. — 1 Dec.
 — *m.* 16 Febr., 19 Maiu, 2 Decemvrie.
Chindul-mic *v.* 19—21 Febr., 4—6 Nov. — *m.* 22 Febr.,
 7 Noemvrie.
Chirpăr *v.* 25 Ian., 12 Aprilie, — *m.* 27 Ian., 14 Aprilie.

- Ciachi-Gârbău** *v.* 20 Febr., 4 Iunie, 5 Sept. — *m.* 21 Febr.,
5 Iunie, 6 Sept
Cincul-mare *v.* 14 Martie, 20 Iunie, 26 Septembrie. —
m. 17 Martie, 16 Iulie, 30 Septembrie.
Cincul-mic (Cincșor) *v.* 8 Martie, 15 Iulie, 20 Oct. — *m.*
11 Martie, 16 Iulie, 21 Octombrie.
Clocman, *m.* 8 Ianuarie, 27 Octombrie.
Cisnădie *m.* 29 Iunie, 29 August.
Ciuc-Săndomire *v.* 17—18 Martie. 8—9 Octomb. — *m.*
19 Martie, 10 Oct
Ciuc-Sângeorgiu (jud. Ciuc) *v.* 12—13 Aprilie, 18—19 Dec.
— *m.* 14 Aprilie, 20 Decembrie.
Ciuc-Sănmărtin *v.* 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — *m.* 3 Maiu,
9 Noembrie.
Ciuchid (jud. Caraș) *v.* și *m.* 2 Febr. 21 Maiu, 15 Aug.,
26 Octombrie.
Cluj *oi* 27—28 Apr. — *v.* 7—9 Ian., 9—11 Martie, 10—12 Iunie,
29—31 Aug., 29—31 Oct. — *m.* 10 Ian., 12 Martie,
13 Iunie, 1 Sept., 1 Nov.
Codlea *v.* 24 Aprilie, 29 Septembrie — *m.* 25 Aprilie,
30 Sept.
Cohalm *v.* 7—9 Ianuarie, 10 Aprilie, 22—24 Iulie, 7—9
Oct. — *m.* 10 Ian. 11 Aprilie, 25 Iulie, 10 Oct.
Cojocna *v.* 9—10 Aprilie, 2—3 Nov. — *m.* 11 Apr., 4 Nov.
Comloșul mare (Timiș) *v.* 27 Febr., 12 Iunie, 28 August.
— *m.* 28 Febr., 13 Iunie, 29 August.
Copăcel (Făgăraș) *v.* și *m.* 15 Febr., 27 Sept.
Copalnic-Mănăstur *v.* 29 Maiu, 4 Dec. — *m.* 30 Maiu,
5 Decembrie.
Copșa-mare *v.* 21 Aug. — *m.* 24 August.
Copșa-mică *oi* 21 Aprilie, — *vite cornute* 25 Apr., 20 Aug.
— *m.* 28 Apr., 23 August.
Cornățel *v.* 31 Martie, 1 Aug. — *m.* 1 Aprilie, 2 August.
Corund *v.* 15 Ianuarie, 11 Maiu, 1 Iulie, 22 August. —
m. 18 Ian., 14 Maiu, 4 Iulie, 25 Aug.
Covasna *v.* 10 Febr., 1 Maiu, 21 Iulie, 10 Noembrie. — *m.*
11 Febr., 2 Maiu, 22 Iulie, 11 Noembrie.
Cozmaș *v.* 23—24 Ian., 19—20 Aug. — *m.* 25 Ian., 21 Aug.
Crasna *v.* 21 Ianuarie, 8 Aprilie, 8 Iulie, 14 Oct. — *m.*
22 Ian., 9 Aprilie, 9 Iulie, 15 Oct.

- Crihalma *v.* 25 Martie, 1 Iulie, 1 Decemv. — *m.* 26 Martie, 2 Iulie, 2 Dec.
- Criș *v.* 5 Ianuarie, 10 Iunie, 10 Oct. — *m.* 7 Ianuarie, 12 Iunie, 12 Oct.
- Crișpatac *m.* 24 Febr., 16 Iunie, 4 Octomvrie.
- Cristur *v.* 21—22 Febr., 1—2 Maiu, 4—5 Iulie, 8—9 Sept. — *oi* 28—29 Apr., — *m.* 24 Febr., 4 Maiu, 7 Iulie, 11 Septemvrie, Expoziție și târg de reproducători masculi 28 Febr., 1 Martie târg de tauri.
- Criț *v.* 22 Ian., 29 Aug. — *m.* 25 Ian., 1 Sept.
- Cuciu, *m.* 10 Aprilie, 25 Noemvrie.
- Dala săsească *v.* 4—5 Aprilie, 10—11 Oct. — *m.* 6 Apr., 12 Octomvrie.
- Dalboșeț *m.* 10 Martie, 23 Octomvrie.
- Daneș *v.* 2 Martie, 17 Iunie, 2 Oct. — *m.* 5 Martie, 20 Iunie, 5 Oct.
- Dârlos *v.* 18—19 Martie, 19—20 Iunie, 8—9 Oct. — *m.* 20 Martie, 21 Iunie, 10 Octomvrie.
- Deda *v.* 16—18 Ian., 4—6 Apr., 18—20 Sept. — *m.* 19 Ian. 7 Apr., 21 Sept.
- Dej *v.* 26 Febr., 28 Maiu, 13 August, 10 Dec. — *m.* 27 Febr., 29 Maiu, 14 August, 11 Dec.
- Delta (Timiș) *m.* 20 Mart., 12 Iunie, 11 Sept., 27 Nov.
- Deva *v.* 11—12 Ian., 11—12 Maiu, 31 Iulie—1 August, 27—28 Oct. — *m.* 14 Ian., 14 Maiu, 3 Aug., 30 Oct.
- Dezna *m.* 19 Martie, 14 Maiu, 10 Sept., 3 Decemvrie.
- Dicio-Sânmărtin *v.* 26—28 Febr., 28—30 Aprilie, 21—23 Iulie, 12—14 Oct. — *m.* 1 Martie, 1 Maiu, 24 Iulie, 15 Octomvrie.
- Ditrău *v.* 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Apr., 14—16 Iulie, 22—24 Nov. — *m.* 3 Febr., 1 Maiu, 17 Iulie, 26 Nov.
- Dobra *oi* 22 Apr., 29 Maiu, 7 Sept., 25 Oct. — *v.* și *m.* 23 Apr., 30 Maiu, 8 Septemvrie, 26 Octomvrie.
- Dragu *v.* 27 Martie, 6 Iulie, 8 August, 7 Noemvrie. — *oi* 5 Iulie, 17 August, — *m.* 28 Martie, 7 Iulie, 19 Aug., 8 Noemvrie.
- Drăgășaul (Vâlcea), 24 Martie, 29 Iunie, 15 August și 26 Octomvrie.
- Drăguș *v.* și *m.* 27 Februarie, 21 Iulie.
- Drașov *v.* 10 Aprilie, 28 Aug. — *m.* 11 Aprilie, 29 Aug.

- Drăușeni** (Draoș, jud. T.-mare) *v.* 27 Febr. 29 Oct. — *m.* 1 Martie, 1 Nov.
- Dridif** (Făgăraș) *v.* 27—28 Martie, 25—26 Sept. — *m.* 29 Martie, 27 Sept.
- Dumbrăveni** (Ibașfalău) *v.* 24—26 Ian., 23—25 Mart., 8—9 Maiu, 2—4 Iulie, 18—20 Sept., 17—19 Noemv., — *m.* 27 Ian., 28 Martie, 10 Maiu, 5 Iulie, 21 Sept., 20 Noemvrie.
- Eted** *v.* 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 2—3 Iunie, 27—28 Sept. — *m.* 3 Febr., 4 Aprilie, 4 Iunie, 29 Sept.
- Făgăraș** *v.* 15 Mart., 20—22 Maiu, 7—8 Sept. 4—5 Dec., — *m.* 17 Martie, 23 Maiu, 9—10 Septemvrie, 6—7 Dec.
- Făget** *v.* și *m.* 15 Ian., 20 Febr., 4 Aprilie, 29 Maiu, 8 Iulie, 24 August, 4 Nov., 15 Decemvrie.
- Feldioara** (jud. Brașov). *v.* 24 Martie, 13 Dec. — *m.* 25 Martie, 14 Dec.
- Felmer** (Târnava-m.) *v.* 1 Aprilie, 1 Sept. — *m.* 2 Apr., 2 Septemvrie.
- Focșani** 24 Iunie.
- Frata** *v.* 5—6 Maiu, 1—2 August, 7—8 Nov. — *m.* 7 Maiu, 3 Aug., 9 Nov.
- Frâna** *v.* 12 Aprilie, 1 Oct. — *m.* 14 Aprilie, 2 Octomvrie.
- Frumoasa** *v.* 4—6 Ian., 11—13 Apr., 27—29 Iunie, 6—8 Sept. — *m.* 7 Ian., 14 Aprilie, 30 Iunie, 9 Septemvrie.
- Galați** 2 Februarie, 21 Maiu, 6 August, 14 Octomvrie.
- Gâlgău** (jud. Someș) *v.* 23 Aprilie, 4 Sept. — *m.* 24 Apr., 5 Septemvrie.
- Gârbova** *v.* 15 Maiu, 29 Oct. — *m.* 17 Maiu, 31 Oct.
- Gârcel** (Sălăgiu) *m.* 19 Martie, 24 Iunie, 21 Sept., 25 Nov.
- Geoagiu** (jud. Hunedoara) *v.* 3—4 Maiu, 3—4 Sept. 28—29 Dec. — *m.* 5 Maiu, 5 Sept., 30 Dec.
- Gheorgheni** (jud. Ciuc) *v.* 27—28 Martie, 12—14 Iunie, 4—6 Septemvrie, 10—12 Dec. — *m.* 29 Martie, 15 Iunie, 7 Septemvrie, 13 Decemvrie.
- Gherla** *v.* 3—4 Febr., 29—30 Aprilie, 23—24 Iulie, 28—27 Oct. — *oi* 24—28 Apr. — *m.* 5 Febr., 1 Maiu, 25 Iulie, 28 Octomvrie.
- Ghiertenis** *m.* 4 Apr., 13 Iunie, 12 Septemvrie.
- Ghimeș-Făget** (Ciuc) *v.* 20—21 Ian., 22—23 Aug. — *m.* 22 Ian., 24 August.

- Ghindari *oi* 19—20 Aprilie. — *v.* 21 Aprilie, 21 Iunie, 6 Sept., 30 Dec. — *porci* 28—29 Dec. *m.* 2 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 Iunie, 9 Septembrie.
- Ghiriș *v.* 31 Ian.—2 Februarie, 5—7 Iulie, 18—20 Oct. — *m.* 3 Februarie, 8 Iulie, 21 Oct.
- Ghloroc *v.* 14 Martie, 26 Septembrie.
- Gialacuta *v.* 23—24 Ian., 10—11 Iunie, 23—24 Nov. — *m.* 25 Ianuarie, 12 Iunie, 25 Noembrie.
- Gilău *v.* și *m.* 20 Aprilie, 24 Iulie, 11 Dec
- Grădiște (Sarmisegetuza, jud. Hunedoara) *v.* și *m.* 14 Aprilie, 14 Octombrie.
- Gurghiu *v.* 12—15 Sept. — *m.* 5 Maiu, 16 Sept.
- Guruslău *v.* 28 Ian., 28 Febr., 13 Maiu, 18 Aug., 20 Nov., — *m.* 29 Ian., 29 Febr., 14 Maiu, 19 Aug., 21 Nov.
- Hadad *v.* 9 Ian., 12 Mart., 14 Maiu, 25 Iunie, 23 Iulie, 22 Oct. — *m.* 10 Ian., 13 Mart., 15 Maiu, 26 Iunie, 24 Iulie, 23 Octombrie.
- Haldacut (Timiș) *m.* 16 Ian., 16 Maiu, 14 Sept.
- Hălmagiu (jud. Arad) *v.* și *m.* 8 Martie, 12 Aprilie, 28 Iunie, 16 August, 6 Dec.
- Hălmeag *v.* 11 Aprilie, 15 Oct. — *m.* 12 Aprilie, 16 Oct.
- Hărăscrac *v.* 9 11 Mart., 29 Iunie—1 Iulie, 13—15 Aug., 16—18 Nov. — *m.* 12 Mart., 2 Iul., 16 Aug., 19 Nov.
- Hăsmașul-Lăpușului *m.* 25 Martie, 6 Dec.
- Hațeg *v.* 30—31 Ian., 9—11 Aprilie, 9 Iunie, 12—13 Aug., 5—6 Sept. — *m.* 2 Febr., 12 Aprilie, 15 Aug., 8 Sept.
- Hendorf *v.* 14 Apr., 14 Iulie, 8 Nov. — *m.* 16 Aprilie 16 Iulie, 10 Nov.
- Hetur (jud. T.-mare) *v.* 30—31 Ian., 25—26 Iunie, 10—11 Octombrie. — *m.* 1 Februarie, 27 Iunie, 12 Oct.
- Hida *v.* 5 Aprilie, 25 Sept. — *m.* 6 Apr., 26 Septembrie.
- Hodoș *v.* 25—27 Ian., 14—16 Apr., 18—20 Sept. — *oi* 11—13 Aprilie. — *m.* 28 Ian., 17 Aprilie, 21 Sept.
- Hoghilag *v.* și *m.* 1 Apr., 26 August.
- Homorod *v.* 15—16 Martie, 29—30 Iunie, 15—16 Noembrie. — *m.* 17 Martie, 2 Iulie, 17 Noembrie.
- Huedln *v.* 24 Ian., 20 Februarie, 2 Aprilie, 21 Maiu, 25 Iulie, 20 Sept., 24 Nov., 17 Dec. — *m.* 25 Ian., 21 Februarie, 3 Aprilie, 22 Maiu, 26 Iulie, 21 Sept., 25 Noembrie, 18 Decembrie.

- Hundrubechin** *v* 5 Iulie, 8 Nov. — *m.* 7 Iulie, 10 Nov.
- Hunedoara** *v.* 26—28 Martie, 21—23 Maiu, 26—28 Iunie, 26—28 August, 11—13 Noemv. — *oi* 24—25 Iunie. — *m.* 29 Martie, 24 Maiu, 29 Iunie, 29 Aug., 14 Nov., 23—25 Oct. — *m.* 26 Febr., 23 Iunie, 26 Oct.
- Iacobeni.** *v.* 28—29 Apr., 26—27 Oct. — *m.* 30 Aprilie, 28 Octomvrie.
- Iara** (jud. Turda) *v.* 13—15 Febr., 28—30 Aprilie, 13—15 Iulie, 30 Sept.—2 Oct. — *m.* 5 Febr., 1 Maiu, 16 Iulie, 3 Octomvrie.
- Ibişdorful-săsesc** *v.* 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Iclod** (jud. Someş) *v.* şi *m.* 7 Ian., 1 Aprilie, 12 August, 21 Octomvrie.
- Ieci** (M. Turda) *m.* 2 Iulie.
- Iernut** *v.* 7—8 Ian., 28—29 Martie, 29—30 Iunie, 1—2 Nov. — *m.* 10 Ian., 1 Aprilie, 2 Iulie, 4 Noemvrie.
- Ighişul-nou vite** şi *m.* 11—12 Martie, 26—27 Octomvrie.
- Ighiu** *v.* 19—24 Maiu, 20—25 Octomv. — *m.* 25 Maiu, 26 Oct.
- Ileanda-mare** *v.* 9 Febr., 1 Maiu, 15 Oct — *m.* 10 Febr., 2 Maiu, 16 Oct.
- Ieni** (Treiscaune) *v* şi *m.* 10 Ianuarie, 1 Maiu, 8 Sept.
- Iia** *v.* şi *m.* 7 Ian., 25 Martie, 9 Iunie, 24 Iunie, 15 Aug., 29 Septemvrie.
- Intorsura Buzăului** *v.* 2 Maiu, 29 Sept. — *m.* 5 Maiu, 30 Sept.
- Jibău** (jud. Sălaj) *v.* 13 Febr., 27 Martie, 4 Maiu, 20 Iunie, 10 Iulie, 15 Aug., 10 Oct., 17 Decemvrie. — *m.* 14 Febr., 28 Martie, 5 Maiu, 21 Iunie, 11 Iulie, 16 Aug., 11 Oct., 18 Dec.
- Jidveiu** (Târn.-mică) *v.* 15—17 Ian., 15—17 Maiu, 4—6 Sept., 22—24 Nov. — *m.* 18 Ian., 18 Maiu, 7 Sept., 25 Nov.
- Jimborul-mare** *m.* 20 Ian., 17 Apr., 5 Iunie, 27 Aug., 22 Noemvrie.
- Jucul-de-jos** *oi* 1—2 Maiu. — *m.* 20 Maiu, 4 Septemvrie.
- Lăpuş** (jud. Someş) *v.* 17 Martie, 14 Iunie, 6 Aug., 7 Dec. — *m.* 18 Martie, 15 Iunie, 7 August, 8 Decemvrie.
- Lăpuşel** (jud. Satu-mare) *v.* şi *m.* 3 Febr., 24 Martie, 19 Maiu, 4 August, 27 Octomvrie, 7 Decemvrie.
- Laslea-mare** *v.* 15 Febr., 15 Iulie, 15 Oct. — *m.* 18 Febr., 18 Iulie, 18 Oct.

- Lechința** (jud. Năsăud) *v.* 27—29 Februarie, 22—24 Aprilie, 29—31 Maiu, 17—19 Sept., 17—19 Dec. — *m.* 1 Martie, 25 Apr., 1. Iunie, 20—21 Sept., 20 Decemvrie.
- Lisa** (Făgăraș) *v.* 3 Iunie, 21 Septemvrie.
- Lona** (j. Someș) *v.* și *m.* 23 Ian., 24 Maiu, 16 August.
- Lovnic** *v.* 5—6 Martie, 6—7 Iulie. — *m.* 7 Martie, 8 Iulie.
- Ludoș** (jud. Sibiu) *v.* 15 Apr., 27 Sept. — *m.* 16 Aprilie, 28 Septemvrie.
- Luduș** (jud. Turda) *v.* 1—3 Maiu, 1—3 Oct. — *m.* 4 Maiu, 4 Octomvrie.
- Lugoș** *m.* 7—8 Febr., 9—10 Maiu, 18—19 Iulie, 17—18 Oct.
- Luna-de-jos** (jud. Someș) *v.* și *m.* 25 Ian., 3 Maiu, 16 Aug.
- Lunca** *m.* 25 Aprilie, 21 Septemvrie.
- Lupeni** (jud. Odorhei) *v.* 5 Maiu, 16 August, 9 Nov.
- Lupșa** *m.* 14 Ianuarie, 4 Maiu, 6 Sept.
- Măgheruș** *v.* 5 Februarie, 9 Aprilie, 4 August, 14 Nov. — *m.* 6 Februarie, 10 Aprilie, 5 August, 15 Noemv.
- Mălâncrav** *v.* 11 Martie, 12 Iunie, 29 Sept. — *m.* 12 Martie, 13 Iunie, 30 Septemvrie.
- Mănărade** (Alba-Iulia) *m.* 28 Octomvrie.
- Mănăsturul-ung.** *v.* 18 Martie, 28 Iunie, 19 August, 10 Nov. — *m.* 19 Martie, 29 Iunie, 20 August, 11 Noemvrie.
- Marcodoi** 26—28 Martie. — *v.* 29—31 Martie, 14—16 Sept. — *m.* 1 Aprilie, 17 Septemvrie.
- Marpod** *v.* 14—15 Iunie, 25—26 Octomv. — *m.* 16 Iunie, 27 Octomvrie.
- Mărtinuș** *v.* 11—12 Febr., 13—14 Maiu, 29—30 August. — *m.* 14 Febr., 16 Maiu, 1 Septemvrie.
- Mediaș** *v.* 10—12 Martie, 10—11 Aprilie, 28—29 Maiu, 9—12 Iulie, 22—24 Sept., 27—29 Nov. — *m.* 13 Martie, 12 Aprilie, 30 Maiu, 13 Iulie, 25 Sept., 30 Nov., *vite de prăsilă* 9 Aprilie.
- Mehadla** *v.* și *m.* 16 Ian., 3 Apr., 10 Iulie, 30 Octomvrie.
- Mercurea** (jud. Sibiu) *v.* 22—23 Februarie, 25—26 Iunie, 17—18 August, 9—10 Nov. — *m.* 24 Febr., 27 Iunie, 19 August, 11 Noemvrie.
- Merghindeal** *v.* 21 Aprilie, 23 August, 21 Octomvrie. — *m.* 23 Aprilie, 25 August, 23 Oct.
- Micăsasa** *v.* 25 Ianuarie, 17 Maiu, 10 Octomvrie. — *m.* 28 Ian., 20 Maiu, 13 Octomvrie.

- Miercurea-Ciucului** *v.* 21—23 Febr., 27—29 Maiu, 10—12 Iulie, 26—28 Sept. — *m.* 24 Februarie, 30 Maiu, 13 Iulie, 29 Septembrie.
- Miercurea-Nirajului** *v.* 21—23 Febr., 3—4 Maiu, 29—31 Iulie, 7—9 Dec. — *m.* 24 Febr., 5 Maiu, 1 August, 10 Dec.
- Miercurea-Murășului** *v.* 21—23 Febr., 29—31 Iulie, 7—9 Decembrie. — *m.* 24 Februarie, 1 August, 10 Dec.
- Milheșu** *v.* 21—23 Ian., 27—29 Maiu, 31 Iulie—2 August — *m.* 24 Ianuarie 30 Maiu, 3 August.
- Moclu** *v.* 3—4 Ianuarie, 12—13 Aprilie, 26—27 Maiu, 16—17 Aug. — *m.* 5 Ian., 14 Aprilie, 28 Maiu, 18 Aug.
- Moldova nouă** *m.* 5 Maiu, 24 Iunie.
- Moldova veche** *v.* și *m.* 21 Apr., 27 August.
- Monor** *v.* 29—30 Maiu, 25—26 Sept. — *m.* 31 Maiu, 27 Sept.
- Moșna** *v.* 2 Febr., 21 Aprilie, 26 August. — *oi* 17 Aprilie — *m.* 4 Febr. 24 Apr., 28 Aug.
- Motișul** *v.* 16 Martie, 10 Iunie, 2 Nov.
- Murăș-Ludoș** *oi* 28 Apr.—1 Maiu, — *v.* 1—3 Maiu 1—3 Octombrie, — *m.* 4 Maiu, 4 Octombrie.
- Nadeș** *v.* 2 Februarie, 25 Aprilie, 28 Oct. *m.* 6 Febr., 28 Aprilie, 31 Oct.
- Năsăud** *v.* 20—21 Martie, 25—26 Maiu, 1—2 Septembrie, 6—7 Noembrie, — *m.* 22 Martie, 27 Maiu, 3 Sept., 8 Noembrie.
- Nocrich** *v.* 1 Febr., 28 Maiu, 18 Oct. — *m.* 3 Febr., 30 Maiu 20 Oct.
- Oclandul-Homorodului** *v.* 25—27 Aprilie, 24—26 Oct. — *m.* 28 Apr., 27 Oct.
- Ocna-Sibului** *v.* și *m.* 29—30 Martie, 3—4 Aug., 17—19 Dec.
- Ocna-Murășului** *v.* 9 Apr., 6 August — *m.* 12 Aprilie, 9 Aug.
- Odorheiu** *v.* 12—14 Martie, 8—10 Iunie, 1—3 Oct., 18—20 Dec. — *oi* 10—12 Apr., 28—30 Sept. — *m.* 15 Martie, 11 Iunie, 4 Oct., 21 Decembrie.
- Ogra (jud. Târnava-mică)** *v.* 21—23 Aprilie, 15—17 Iunie 13—15 Septembrie, 15—17 Dec. — *m.* 24 Aprilie, 18 Iunie 16 Septembrie, 18 Decembrie.
- Olafalăul-mare** *v.* 9—11 Martie, 26—28 Nov. — *m.* 12 Martie, 29 Noembrie.
- Olpret** *v.* 1 Ian., 14 Aprilie, 27 Maiu, 1 August, 5 Oct. — *m.* 2 Ianuarie, 15 Aprilie, 28 Maiu, 2 Aug., 6 Oct.

- Orăștie. *v.* 10—12 Martie, 3—4 Iunie, 1—2 Oct., 3—4 Decemvrie. — *m.* 14 Martie, 6 Iunie, 4 Oct., 6 Dec.
- Oravița *m.* 25 Martie, 25 Iulie.
- Orlat *v.* 25 Martie, 15 Aug. — *m.* 26 Martie, 16 August.
- Ormenișul-de Câmpie *v.* 16—17 Ian., 3—4 Maiu, 4—5 Iulie, 16—17 Dec. — *porci* 10—12 Dec. — *oi* 15—17 Apr. — *m.* 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iulie, 18 Decemvrie.
- Orșova *v.* și *m.* 1—3 Maiu, 17—19 Septemvrie.
- Ozunu (jud. Treiscaune), *v.* 19 Martie, 28 Maiu, 28 August, 4 Dec. — *vite de prăsilă* 17 Martie — *m.* 20 Mart., 29 Maiu, 29 Aug., 5 Decemvrie.
- Paloš *v.* 10 Martie, 31 Iulie, 5 Dec. — *m.* 11 Martie, 1 Aug., 6 Decemvrie.
- Pânticeu *v.* 23 Iunie, 9 Sept. — *m.* 24 Iunie, 10 Sept.
- Păpăuți *v.* și *m.* 17 Febr., 2 Iunie, 18 Aug., 3 Dec.
- Papiu-Ilarian (vezi: Budiul de Câmpie).
- Pecica (jud. Arad) *v.* 22 Ianuarie, 19 Iulie — *m.* 22—23 Ian., 20—21 Iulie.
- Pecica-ung. *m.* 9 Maiu, 14 Septemvrie,
- Petelea (j. Mureș) *v.* 11—13 Iunie, 3—5 Dec. — *m.* 14 Iunie, 6 Decemvrie.
- Petriș (Bistrița-Năsăud) *v.* 30—31 Martie, 28—29 Oct. — *m.* 1 Aprilie, 30 Octomvrie
- Petroșani *v.* 14 Maiu, 14 Oct. — *m.* 15 Maiu, 15 Oct.
- Pitești 23 Aprilie, 21 Maiu.
- Plăești-de-jos *m.* 1 Maiu, 2 Iulie, 27 Noemv.
- Poiana-Sibiului *v.* 11—12 Iulie, 19—20 Sept — *m.* 13 Iulie, 21 Sept
- Poiana-Sărată *v.* 3 Apr., 19 Maiu, 14 Iulie, 25 Oct. — *m.* 4—5 Aprilie, 20 Maiu, 15 Iulie, 26 Oct.
- Poplaca *v.* și *m.* 10—11 Martie, 27—28 Sept.
- Porumbacul-de-jos *v.* 14—15 Aprilie, 1—2 Sept. — *m.* 16 Aprilie, 3 Sept.
- Praid *v.* 16—18 Martie, 23—25 Iulie, 12—14 Octomv., 14—16 Dec. — *m.* 19 Martie, 26 Iulie, 15 Oct., 17 Dec.
- Prejmer (jud. Brașov) *v.* 2 Febr., 5 Aug. — *m.* 3 Febr., 7 August.
- Proștea-mare. *v.* 29 Ianuarie, 6 Aprilie, 10 Iunie, 26 Oct.
- Prundul-Bârgăului *v.* 7—8 Ian., 12—13 Apr., 30 Iunie — 1 Iulie, 27—29 Oct. — *m.* 9 Ian., 14 Apr. 2 Iulie, 30 Oct.

- Racoşul-de-jos** *v.* 23 Aprilie, 23 Iunie, 20 Sept. — *m.* 24 Aprilie, 24 Iunie, 21 Septembrie
- Râşnov** *v.* 24 Ianuarie, 11 Iulie. — *m.* 25 Ian., 12 Iulie.
- Râmnic-Vâlcea** 14 Octombrie.
- Recaş** (Timiş) *v. și m.* 22 Febr., 21 Iunie, 30 Aug., 1 Nov.
- Reghin** *cai* 11—13 Februarie, 4—6 Maiu, 2—4 August, 15—17 Octombrie. — *vite cornute* 14—18 Febr., 7—11 Maiu, 5—9 August, 18—22 Oct. — *oi* 1—3 Maiu, 30 Iulie—1 August. — *m.* 19 Februarie, 12 Maiu, 10 August, 23 Octombrie.
- Reșița** *v. și m.* 28 Febr., 25 Aprilie, 18 Iulie, 12 Sept.
- Reteg** *v.* 4—6 Maiu, 9—11 Iulie, 25—27 Sept. — *m.* 7 Maiu, 12 Iulie, 28 Septembrie.
- Retișdorf** *v.* 18—19 Maiu, 10 Sept. — *m.* 21 Maiu.
- Riechișul** *v.* 25 Martie, 13 Nov. — *m.* 27 Martie, 15 Nov.
- Rimetea** (jud. Turd.) *v.* 13—15 Maiu, 7—9 Oct. — *m.* 16 Maiu, 10 Octombrie.
- Rodna** *v.* 20—21 Febr., 1—3 Maiu, 26—28 Iunie, 7—9 August, 30 Oct., 15—16 Dec. — *m.* 22 Febr., 4 Maiu, 28 Iunie, 10 Aug., 31 Oct., 17 Dec.
- Roșia-montană** *v.* 29 Martie, 11 Oct. — *m.* 30—31 Mart., 12—13 Octombrie.
- Rovine** (jud. Arad) *v.* 3 Maiu, 6 Sept. — *m.* 4—5 Maiu, 7—8 Sept.
- Ruși-Munți** *m.* 30 Martie, 30 Septembrie.
- Săbăd** *v.* 14—16 Aprilie, 4—6 Oct. — *m.* 17 Aprilie 7 Oct.
- Sălașul-de-sus** *v.* 20—21 Aprilie, 26—27 Sept. — *m.* 23 Apr., 29 Sept.
- Sălcia-de-jos** (Turda) *v. și m.* 4 Apr., 8 Maiu, 10 Aug., 20 Octombrie.
- Săliște** (jud. Sibiu). *oi și porci*, 4 Apr., 11 Iunie, 4 Oct. — *v.* 5 Apr., 12 Iun., 5 Oct. — *m.* 6 Aprilie, 14 Iun., 8 Octombrie.
- Sâmbăta-de-jos** *v.* 22—23 Aprilie, 14 Sept. — *m.* 24 Aprilie, 15 Septembrie.
- Sândominic** *v.* 16—18 Martie, 7—10 Nov. — *m.* 19 Martie, 16 Noembrie.
- Sângeorgiul-de-pădure** *porci* 3 Ian. — *oi* 18 Martie. — *v.* 4—5 Ianuarie, 19—20 Martie, 2—3 Iulie, 26—27 Oct. — *m.* 5 Ian., 21 Martie, 4 Iulie, 29 Octombrie.

- Sângeorginî-săsesc *v.* 29—31 Ian., 5—7 Maiu, 29—31 Iulie, 29—31 Oct. — *m.* 1 Febr., 8 Maiu, 1 August, 1 Nov.
- Sânmărtin *v.* 1—2 Maiu, 7—8 Nov. — *m.* 3 Maiu, 9 Noemvrie.
- Sânmiclăuş (jud. T.-mică) *oi* 7 Apr., 11 Sept. — *v.* 22—24 Apr., 18—20 Sept., 10—12 Dec. — *m.* 25 Aprilie, 21 Sept., 13 Decemvrie.
- Sân-Nicolaul-Mare (j. Torontal) *v.* și *m.* 5 Aprilie, 5 Iunie, 25 Octomvrie, 18 Decemvrie.
- Sân-Paul (jud. T.-mică) *v.* 13—15 Aprilie, 25—27 Aug. — *m.* 16 Aprilie, 28 Aug.
- Sântămăria-de-piatră *v.* și *m.* 13 Ian., 18 Aprilie.
- Sântămăria-Orlea *oi* 27—29 Martie, 4—5 Septemvrie, — *v.* 29—30 Martie, 6—7 Sept. — *m.* 31 Martie, 8 Sept.
- Șârcaia *v.* 8—9 Maiu, 21—22 August, 9—10 Nov. — *m.* 10 Maiu, 23 Aug., 11 Noemvrie.
- Șârmașul *v.* 15—16 Ianuarie, 18—19 Aprilie, 8—9 Iunie, 27—28 August, 8—9 Oct., 4—5 Dec. — *m.* 17 Ian., 20 Aprilie, 10 Iunie, 29 August, 10 Oct., 6 Dec.
- Șaroșul-săsesc (Târnava-mică) *v.* 7—8 Apr., 17—18 Sept. — *m.* 9 Aprilie, 19 Septemvrie.
- Saschiz *oi* și *porci* 20 Nov. — *v.* 10 Ianuarie, 20 Maiu, 1 August, 22 Nov. — *m.* 12 Ian., 22 Maiu, 3 Aug., 25 Noemvrie.
- Sâsciori (jud. Alba) *v.* 28—29 Martie, 24—25 Oct. — *m.* 30 Martie, 26 Oct.
- Săvădisla (jud. Cluj) *v.* 24—26 Apr., 25—27 Oct. — *m.* 27 Apr., 29 Oct.
- Sebeș (jud. Alba) *v.* 26—28 Ianuarie, 21—23 Apr., 30—31 Maiu, 21—23 Aug. — *oi* 6—8 Aprilie. — *m.* 29 Ian., 24 Apr., 24 August.
- Șelca-mare *v.* 9 Maiu, 28 Aug., 10—11 Decemvrie. — *m.* 13 Maiu, 30 Aug., 13 Decemvrie.
- Șelca-mică *v.* 21 Iunie, 8 Noemvrie. — *m.* 24 Iunie, 11 Noemvrie.
- Seliștat *v.* 19 Maiu, 22 Sept. — *m.* 21 Maiu, 24 Sept.
- Senereș (T.-mică) *v.* 10—11 Apr., 28—29 Iunie, 26—27 Oct. — *m.* 12 Apr., 30 Iunie, 29 Octomvrie.
- Sf. Gheorghe *cai* 26 Iunie. — *m.* 7—8 Martie, 25—26 Apr. 27—28 Iunie, 10—11 Octomvrie.

- Sibiu oi**, 26—28 Aprilie, 7—9 Sept. — *v.* 9—10 Ian., 29—30 Aprilie, 10—11 Sept. — *cai*, 11—12 Ian., 2—3 Maiu, 12—13 Septembrie, — *m.* 13 Ianuarie, 3 Maiu, 15 Septembrie.
- Sic** (jud. Someș) *vite și m.* 24 Febr., 8 Iulie, 27 Sept., 18 Oct., 30 Nov.
- Simeria** (jud. Hunedoara) *v.* 26—27 Febr., 21—22 Iunie, 11—12 Sept., 23—24 Oct. — *m.* 1 Martie, 24 Iunie, 14 Sept., 26 Oct.
- Șieu** (jud. Năsăud) *v.* 16 Ian., 14 Aprilie, 14 Iulie, 9 Oct. — *m.* 17 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie, 10 Octombrie.
- Șleul-mare** *v.* 30 Septembrie. — *m.* 1 Octombrie.
- Șighetul Marmației** *m.* 15—16 Febr., 23—24 Maiu, 19—20 Iulie, 4—5 Sept., 16—17 Oct., 18—19 Dec.
- Șighisoara** *v.* 15—16 Ian., 13—14 Martie, 21—22 Iunie, 15—16 Sept., 1—2 Nov. — *m.* 16 Martie, 24 Iunie, 4 Nov.
- Șilimeghiu** *v. și m.* 14—15 Ian., 1—2 Aprilie 10—11 Iunie, 14—15 August, 28—29 Octombrie.
- Șilindia** *m.* 30 Maiu, 10 Oct., 19 Decembrie.
- Șimandul de sus** *v.* 11 Februarie, 12 Maiu, 8 Septemv. — *m.* 12 Februarie, 13 Maiu, 9 Septembrie.
- Șimleul-Silvaniei** *v.* 20 Martie, 13—15 Aprilie, 22 Maiu, 19 Iunie, 25—27 Aug., 4 Sept., 23 Oct., 18 Dec. — *m.* 21 Martie, 20 Iunie, 5 Sept., 19 Decembrie.
- Șinca-veche. vite cornute** 10 Martie, 29 Aprilie, 20 Iulie, 24 Octombrie. — *m. oi și porci* 11 Martie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 25 Octombrie.
- Simon** (jud. Brașov) *v. și m.* 9 Aug., 21 Noembrie.
- Șintereag** (jud. Someș) *v.* 2 Febr., 23 Iunie. — *m.* 3 Febr., 24 Ian.
- Șiria** *v.* 15 Martie, 31 Maiu, 16 August, 29 Nov. — *m.* 16 Martie, 1 Iunie, 17 August, 30 Noembrie.
- Șiimnic** *v.* 1 Iunie, 14 Oct. — *m.* 2 Iunie, 15 Octombrie.
- Șoars** (Târnava-m.) *v.* 7—8 Aprilie, 17—18 Sept. — *m.* 9 Apr., 19 Sept.
- Soborșin** *m.* 14 Febr., 13 Maiu, 18 August, 3 Decembrie.
- Șomârtin** *v.* 13 Aprilie, 28 Iulie, 5 Nov. — *m.* 16 Aprilie, 31 Iulie, 8 Nov.
- Șomcuta-mare** *v.* 3 Martie, 21 Aprilie, 2 Iunie, 18 Aug., 10 Nov., 15 Dec. — *m.* 4 Martie, 22 Aprilie, 3 Iunie, 19 August, 11 Noembrie, 16 Dec.

- Someș-Guruslău (jud. Sălaj) *v.* 1 Maiu, 7 August, 8 Noemvrie. — *m.* 2 Maiu 8 August, 9 Noemvrie.
- Spermezeu *v.* 19 Maiu, 9 Sept. — *m.* 20 Maiu, 10 Sept.
- Strei-Sângeorgiu (Hunedoara) *v.* și *m.* 6 Maiu, 18 Dec.
- Supurul-de-jos *m.* 16 Febr., 17 Maiu, 9 Aug., 15 Nov
- Taga *m.* 1 Martie, 10 Iunie.
- Tălmaciu *v.* 27 Febr., 23 Iunie, 3 Nov. — *m.* 28 Febr., 24 Iunie, 4 Nov.
- Târgu-Murăș *v.* 13—16 Ian., 10—13 Aprilie, 19—22 Iunie, 1—3 Septemvrie. 7—10 Noemvrie — *m.* 17 Ianuarie, 14 Aprilie, 23 Iunie, 4 Septemvrie. 11 Noemvrie.
- Târgu-Săcuiesc *v.* 4—5 Ianuarie, 3—4 Maiu, 26 27 Oct. — *m.* 6 Ianuarie, 5 Maiu, 28 Octomvrie.
- Tășnad *v.* și *m.* 17 Febr., 5 Apr., 11 Maiu, 6 Iulie, 7 Sept. 19 Oct., 16 Nov.
- Teaca *v.* 30—31 Ianuarie 29—30 Aprilie, 25—26 Iunie, 3—4 Noemv. — *oi* 10—12 Apr. — *m.* 1 Febr., 1 Maiu, 27 Iunie 5 Noemvrie.
- Teiuș *v.* 17—18 Febr. 25—26 Aug. 5—6 Noemvrie — *oi* 15 August. — *m.* 20 Februarie, 28 August, 9 Nov.
- Ticmandru *v.* 31 Martie, 14 Septemvrie, 28 Dec. — *oi* 1 Aprilie, 15 Sept., 29 Decemvrie. — *m.* 2 Aprilie, 16 Septemvrie, 30 Decemvrie.
- Ticușul-vechiu *v.* 11—12 Febr., 24—25 Iunie, 1—2 Nov. — *m.* 13 Febr., 26 Iunie, 3 Noemvrie.
- Timișoara *v.* și *m.* 13—17 Martie, 29 Maiu—2 Iunie, 14 18 Aug., 25—30 Sept., 18—22 Decemvrie.
- Topa mare (deșartă) *m.* 2 Febr., 22 Aprilie, 6 August, 22 Octomvrie.
- Toplița *v.* 27—29 Ian., 22—24 Apr., 7—9 Iulie, 2—4 Oct. — *m.* 30 Ian., 25 Aprilie, 10 Iulie, 5 Octomvrie.
- Trapold (Târnava-mare) *v.* 24—25 Martie, 8—9 Dec. — *m.* 26 Martie 10 Decemvrie.
- Trăscău *v.* 13—15 Maiu, 7—9 Octomvrie. — *m.* 16 Maiu, 10 Octomvrie.
- Tulgheș *v.* 20—22 Apr., 23—25 Oct. — *m.* 23 Apr., 26 Oct.
- Turda *v.* 5—7 Martie, 21—23 Aprilie, 21—23 Iunie, 5—7 Sept., 28—30 Oct., 3—5 Dec. — *m.* 8 Martie, 24 Aprilie, 24 Iunie, 8 Septemvrie, 31 Oct., 6 Dec.
- Ucea de Jos *v.* 17 Apr., 29 Aug., — *m.* 18 Apr., 30 Aug.

- Ulmeni** (vezi Șilimeghiu).
- Ungra** *v.* 12 Martie, 30 Iunie, 2 Nov. — *m.* 13 Martie, 1 Iulie, 3 Nov.
- Vad** (jud. Făgăraș) *m.* 21 Febr., 21 Iunie, 21 Nov. — *v.* 26—27 Februarie, 20—21 Iunie, 20—21 Noemvrie.
- Valea-Lungă** *v.* 23—25 Febr., 20—22 Iunie, 23—25 Oct. — *m.* 26 Februarie, 23 Iunie, 26 Octomvrie.
- Vaidahaza** (jud. Cluj) *v.* 21 Martie și 20 Septemvrie. — *m.* 22 Martie, 21 Septemvrie.
- Valda-Recea** *v.* 18—19 Ian., 21 Martie, 1—2 August. — *m.* 18—19 Ianuarie, 1—2 August.
- Vaşcău** (j. Bihor) *v.* și *m.* 3 Ian., 7 Martie, 2 Maiu, 4 Iulie, 5 Septemv., 7 Noemvrie.
- Vânători** (jud. T.-mare) *v.* 7 Martie, 1 Dec. — *m.* 28 Martie, 2 Decemvrie.
- Venețla-de-Jos** *v.* 1—2 Mart., 6—7 Iulie, 23—24 Sept. — *m.* 3 Mart., 8 Iulie, 25 Septemvrie.
- Vinerea** *v.* 22 Aprilie, 27 Decemvrie. — *m.* 25 Aprilie, 30 Decemvrie.
- Vingard** (Alba inf.) *v.* 10—11 Febr., 11 Maiu, 10—11 Sept. — *m.* 12 Febr., 12 Maiu, 12 Septemvrie.
- Viñul-de-Jos** *v.* 23—24 Martie, 23—24 Iunie, 13—14 Sept., 23—24 Nov. — *m.* 25 Iunie, 25 Noemvrie.
- Viñul-de-sus** *v.* 21—23 Martie, 5—7 Iunie, 20—22 Aug., 16—18 Nov. — *m.* 24 Martie, 8 Iunie, 23 Aug., 19 Nov.
- Viștea-de-Jos** *v.* 4—5 Apr., 11 Iulie, 25—26 Aug. — *m.* 6 Apr., 12 Iulie, 27 August.
- Vișăul de sus** (j. Maramurăș) *v.* și *m.* 13—14 August, 3—4 Septemvrie, 15—16 Oct., 19—20 Decemvrie.
- Vlad** *v.* 26 Februarie, 20 Iunie, 20 Noemvrie. — *m.* 27 Febr., 21 Iunie, 21 Noemvrie.
- Viăhița** (jud. Odorheiu) *v.* 9 Martie, 26 Nov. — *m.* 12 Martie, 29 Nov.
- Volla** *v.* 3—4 Maiu, 16—17 Aug. — *m.* 5 Maiu, 18 Aug.
- Voivodeni** *v.* 21 Martie, 20 Sept. — *m.* 22 Martie, 21 Sept.
- Vorumloc** *v.* și *m.* 2 Aprilie, 7—8 Sept.
- Vulcan** (j. Brașov) *v.* 9 Martie, 29 Aug. — *m.* 10 Martie, 30 August.
- Vurpăr** *v.* 15 Martie, 1 Iulie, — *m.* 16 Martie, 2 Iulie.
- Zăbala** *m.* 28 Febr., 27 Iunie, 10 Oct., 28 Noemvrie.

- Zăgar *v.* 10—11 Febr., 10—11 Apr., 10—11 Iulie, 10—11 Octomvrie — *m.* 12 Febr. 12 Apr., 12 Iulie, 12 Oct.
 Zălau *v.* și *m.* 5—6 Martie, 4—5 Iunie, 30—31 Iulie, 3—4 Septemvrie, 2—3 Octomvrie, 3—4 Decemvrie.
 Zam *v.* 20 Maiu, 7 Iulie, 28 August, 13 Sept., — *m.* 16 Ian., 26 Martie, 21 Maiu, 8 Iulie, 29 August, 14 Sept., 30 Noemvrie.
 Zarand *v.* 13 Febr., 22 Maiu, 7 August, 11 Decemvrie. — *m.* 14 Febr., 23 Maiu, 8 August, 12 Decemvrie.
 Zărnești *v.* 5 Maiu, 20 Septemvrie. — *m.* 6 Maiu, 21 Sept.
 Zeteleaca *v.* 23—24 Febr., 1—2 Noemvrie — *m.* 25 Febr., 3 Noemvrie.
 Zimboru (jud. Cluj) *v.* și *m.* 22 Apr., 10 Iunie, 28 Aug., 21 Noemvrie.
 Zlatna *v.* 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 August, 19—20 Noemvrie, — *m.* 19 Martie, 18 Iunie, 1 Sept., 21 Noemvrie.
 Zorindul mare *m.* 14 Ian, 25 August.
 Zorlențul mare *m.* 18 Iulie, 14 Octomvrie.

**Prima fabrică română
de mobile și binale**

GHEORGHE BACIU

Sibiu, Str. Șaguna (Morii) Nr. 14.

Execută tot soiul de mobile moderne mahagoni, palisander, nuc, stejar, paltin, cireș, etc. și speciale ca aranjamente complete de muzee, biblioteci, prăvălii, școale, biserici, precum și lucrări de binale și construcții.

Sprîjiniți! Industria Română • Serviciul prompt! • Prețuri moderate!

Asigurați-vă viața și avutul

la

„PRIMA ARDELEANĂ“

**Societate Anonimă de Asigurări
Generale**

fostă Banca Generală de Asigurare „ROMÂNIA“

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Singura întreprindere națională de asigurări în organizația social-economică ce o aveau sub regimul politic din trecut românii din Transilvania, astăzi cea dintâi întreprindere de asigurări din această parte de țară și una din eele mai de seamă din România întregită.

**Președintele Consiliului de administrație
și administrator-delegat:**

I. I. Lapedatu, fost ministru de finanțe.

BOLNAVII DE PLĂMÂNI

Astmatici Anemici   **Bolnavi de plept Sărați de sânge**   **Scrofuloși Slăbiți**

Află mult dorita ușurare a suferințelor lor prin

Siropul Vértés

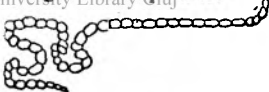

Se întrebunțează înă la : tusă măgărească, rachitis (boală englezească), scuipat de sânge, boale femeiești, precum și la tot felul de slăbiciuni. Mii și mii scriitori de recunoștință dovedese efectul Siropului Vértés. Gust foarte plăcut. Premiata la Paris, Londra, Ostende și Roma. Un colet poștal conținând 4 sticle 540 Lei.

Betia

Cine vorește a scăpa de patima aceasta urficioasă să întrebunțeze „Antibetinal Vértés” scutit legal, preparat, încercat de mult, care des-gustă bețivul de beuturi spirtoase. Fiind fără gust să poate da pătimășulul fără știria sa. Mii și mii scriitori de recunoștință. 2 flacoane 360 Lei.

Panglica cu cap cu tot

(Imbricul cordolat), se scoate prin Pilule Cu-O Vértés. Semnele pangliciei: crampe, vomeli, te apasă ceva, parcă un ghem și-se urcă până în gât, ameșeli, leșini, ești anemic, n'oi apelli, câteodată mănânci ca lupul, ești obosit și nu poți lucra, ai prea multă slegmă, gura și-e acră, te înjeapă în piept, etc. 1 cutie pilule Cu-O 210 Lei. 1 cutie de pilule Cu-O și 2 sticle Esență de stomac pentru întărirea stomacului total 480 Lei.

Deritabil numai dela:
Farmacia Vértés la „Vulturul Alb”, Lugoj 307

Prețurile sunt neobligate. Spesele postale și ambalaj în regie proprie.

Podagră și reumă Ischias, Trepeneală de mușchi, Junghjuri, Nevralgie, Scrântiri, dureri de nervi se înlătură prin fricțiunile cele mai bune, alinătoare, binefăcătoare și înărlitoare cu

Herculin Vértés, fluidul contra reumei

3 sticle fluid și un borcan de meșaglu 540 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsa de apetit, msluirea, catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, căriceii de stomac și peste tot toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înlătură prin **esența de stomac** a farm. Vértés, 1 sticlă 135 Lei, 4 sticle 540 Lei.

Sângele stricat se curăță la boalele podagrice, reumatice și sifilitice prin

Sirop Sassaparila Vértés cu iodcali

Se recomandă îndeosebi acelor persoane, cari au trăit înainte o viață ușurată, au suferit de sifilis sau alto asemenea morburii infectoase de sânge și au neglijat acelea, sau nu s'au curat pe deplin. 4 sticle 540 Lei.

Pilule purgative Vértés au un rezultat sigur și fără dureri, la **CONSPIRAȚIE** (eșirca grea atară) **INVĂRTOȘIRE** și altele. În urma excelenței preparării sunt cu toate nestrîcătoase și sunt recomandabile și pentru curățirea sîngelui. 1 cutie mică 36 Lei, 1 cutie mare conținând de 3-ori mai mult, în loc de 108 Lei numai 96 Lei.

Scurgere (triper la bărbați, scursoare albă la femei) catarul vaselor urinare etc., se înlătură prin **Injecție Vértés în contra gonoreei** și Salurin Vértés tablete diuretice.

Exactul mod de întrebuintare este anexat. Pentru femei să pregătește ca praf. 3 flacoane injecție și 2 flacoane tablete în total 580 Lei.

Spirtul galic al lui Dr. Vértés (Franzbranntwein) cel mai bun remediu de casă, pentru intern și fricțiuni. 1 duzină 180 Lei, 1 sticlă mare 70 Lei, 1 sticlă de familie 150 Lei.

Ulei pentru urechi, vindecă zuzufful reumatic și nervos al urechilor, scurgerea urechilor și alte boale de urechi. 1 sticlă 75 Lei.

Deritabil numai dela:

Farmacla Vértés la „Vulturul Alb”, Lugoj 307

Puterea de viață

o dă „NERVOFLUIDUL MARIA“ cu efectul suveran la toate morburile de nervi: Excitări, insomnie, migrenă, tremurătură, palpitație de inimă nervoasă, la frică, iritație, supărare și oboseală intelectuală. 4 sticle 520 Lei.

Numai ELIXIRUL de stomac dela farmacia „Sf. Maria“ Lugoj e cel mai bun pentru cei ce n'au poftă de mâncare, pentru cei cu mistuirea grea, umflături, dureri de stomac, amețală, miros greu de gură, răgușeală, este cel mai bun leac, care în timpul cel mai scurt vindecă și întărește. — 20 sticle mici sau 10 mijlocii, ori 6 mari costă 510 Lei.

Crema de „AMARANTIA“ săpun și pudră unicul remediu pentru îngrijirea pielii pentru pustiierea petelor și pistruilor, face pielea albă, frumoasă, netedă și fină. Pentru cap e bun și săpunul „AMARANT“, face părul moale și luciu. Pudra se poate primi albă, roșă sau crem. — 4 doze cremă, săpun, ori pudră 180 Lei.

Deritabile numai dela

FARMACIA „SFÂNTA MARIA“

LUGOJ, Piața Regina Maria Nr. 174.

Prejurile sunt neobligate. Spesele postale și ambalaj în regie proprie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA

și Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

SIBIU, Strada Tribunalii Nr. 14.

TIPOGRAFIA

execută tot felul de imprimare simple precum și în colorii.

Fabrica de stampile

primește spre executare tot felul de stampile din cauciuc cu prețuri moderate.

!-! Serviciu prompt și conștientos! !-!

Tipografia și Compactoria „Dacia Traiană“

Telefon 168 :: Piața Unirii 7. :: Telefon 168

EXECUTĂ eu gust și cu prețuri convenabile toate lucrările de tipografie și compactorie ca: Acțiuni, Registre, Libele de depuneri, Broșuri, Reviste, Ziare, Biblioteci școlare, Harte, Caiete de scris și de desen etc.

BȚU Cluj / Central University Library Cluj

LIVREAZĂ eu prețurile cele mai convenabile: toate reușitele de scris, ca Creioane, Penițe, Cerneluri, Sugative, Gome, Cretă, Călimare, Cărți școlare și Cărți pentru biblioteci școlare în prețuri originale. Imprimare școlare.

EDITEAZĂ Calendarul „DACIA TRAIANĂ“ și anume: Calendar lunar, pentru prenotări și de perete, care fiind bine îngrijite sunt cele mai bune și răspândite calendare românești. Apar la 15 Octombrie în fiecare an. :- :-

La comande mai mari rabat!!

Restaurant • Hotel • Cafenea • Berărie

BOULEVARD

••••• Prim rang. •••••

Hotel complet renovat.

Instalațiuni moderne, încălzire centrală.

Băi. Apă caldă și rece la orice oră.

Ascensor. Telefon. Bucătărie extrafină.

Orchestra de prim ordin.

Prețurile cele mai reduse! • Se servește nunți și baluri!

BGU Cluj (Central University Library Cluj)

Poze mărite

după orice fotografie,
se reproduce în atelierul

EMIL FISCHER

Fotograful Curții Regale
SIBIU Str. Reg. Maria Nr. 5.

Se pot vindeca bolile de plămâni? Intrebarea aceasta, de o deosebită însemnătate, și-o pun toți, cari suferă de *astmă, tuberculoză de plămâni și de gât, de oftică, de catar de plămâni, de o tuse învechită, de o răgușeală învechită* și cari nu s'au vindecat până acum. Toți bolnavii de boalele acestea primesc dela noi o carte cu ilustrațiuni, cu totul gratuit (pe de geaba), scrisă de dl medic (doctor) *Guttman*, fost șef al institutului „*Flinsenkur*“. Cartea se cheamă: „*Se pot vindeca bolile de plămâni?*“ Pentruca să dăm prilejul fiecărui bolnav ca să-și câștige informațiuni despre felul boalei sale, ne-am hotărît să trimitem fiecăruia, de geaba, chiar și fără de spese de porto, cartea aceasta, ca să poată folosi binelui comun.

Trimiteți o carte postală cu adresa corectă, scrisă citeț, firmei:
PUBLMANN & Co. BERLIN 531, Mueggelstrasse 25—25a.

POMI RODITORI, VIȚE ALTOITE

trandafirei înalți și pitici de 2 ani creșeuți în liber, pueți de pomi roditori, Gledice pentru gard viu, salcâmi pentru împădurit, furnizăm în calitate superioară, pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Catalog la cerere gratis.

Pepinleria de pomi și vițe altoite „TRITEANU“, Războieni, jud. Turda.

La toate expozițiile premiată cu medalii de aur și diplome de laudă.

Ing. F. NEUGEBAUER & Co.

Intreprindere de construcții
SIBIU, Strada Rotarilor Nrul 23.

Telefon
467.

Construcții

BCU Cluj / Central University Library Cluj

industriale de arhi-

tectură, de poduri și șosele,
construcții pentru exploatarea căde-
rilor de apă. Hale de lemn
cu deschizături mari,
brevetate.

Birou de inginerie specială.

Birou special de arhitectură.

Specialiști în construcții de beton armat.

Cel mai bun îngrășemânt agricol (gunoiu), dând rezultate bune, repezi și trainice, este

Gunoiul natural de peșteră numit

GUANO-FOSFAT-TRANSILVANIA

din peștera

CIOCLOVINA (județul Hunedoarei).

Acest gunoiu îndeosebi cantitatea și ridică calitatea tuturor roadelor pământului. E cu 40% mai ieftin ca îngrășemintele de fabrică.

Conține 16—18% acid fosforic. Mai conține carbonat de calciu, azot și elemente organice.

Prețul 12 Lei per 100 kg.

adecă material de 16% cu Lei 192 pe 100 kg., vagonul 19.200 Lei. — Material de 18% cu Lei 216 pe 100 kg., vagonul 21.600 Lei, loco gara PUI, jud. Hunedoara.

Sacii cu prețul de cost.

— Plata în numerar. —

„CIOCLOVINA“

societate în comandită pentru exploatarea de îngrășeminte agricole. — PUI, județul Hunedoara.

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

Centrala SIBIU

Fondat în anul 1872.

SUCURSALE : Brașov, Buceurești, Cluj, Diețosânmartin,
Lugoj, Mediaș, Târgu-Murăș, Timișoara.

Capital deplin vărsat	Lei	100.000.000
Fonduri de rezervă	„	67.000.000
Depuneri spre fructificare	„	1.000.000.000
Active	„	1.200.000.000

Cel mai vechiu institut de credit din întreagă România
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Legături cu toate centrele

:: din țară și străinătate. ::

Lucrează direct cu multe bănci din America și are o secție specială care se ocupă cu afacerile americane. Efectuează plăți în Lei și Dolari efectivi, fără nici o detragere.

Bancă autorizată pentru operațiuni de DEVIZE.

Primește depuneri spre fructificare atât în Lei, cât și în Dolari, cu livrete sau în cont-curent, plătind cele mai favorabile dobânzi. La depuneri în Dolari :: dobânzile se plătesc tot în Dolari efectivi. ::

Acordă împrumuturi țărănești ieftine.

Face toate operațiunile de bancă.

Diracțiunea.